

Библиотека

РИВЕЛОВА ИЗДАЊА

Београд
2014.

Библиотека
Ривелова издања

Издавач
Ривел Ко - Београд

За издавача
Верка Дунђерски Лазић

Главни и одговорни уредник
Момир Лазић

Рецензент
Проф. др Љубомир Протић

Насловна страна

Технички уредник

Лектура
Аутор

Припрема штампе

Штампа

Тираж: --

Београд
2014.

ISBN ---

Владимир Димитријевић

СРБОВАЊЕ И СРБОФОБИЈА

*Портрети гоњених
и забрањиваних Срба*

Ривел Ко
2014.

Садржај

Уместо увода	7
Туча у мраку.....	11
Не збуњујмо се	
О случају Владике Артемија.....	11
Магистар права и доктор правдољубља	
О Зорану Чворовићу.....	30
Србија је велика тајна	
или случај Милоја Стевановића	68
Милосрђе у Србији, век двадесет и први	
од Христовог доласка	102
Милости хоћу, а не жртве.....	113
На стражи образа отаџбине.....	120
Подвиг др Војислава Шешеља	120
Цена слободе:	
Шешељева хашка десетогодишњица	125
Писмо Небојши Крстићу.....	131
Христос Воскресе, Младене Обрадовићу!.....	139
О Момиру Лазићу,	
неумореном и неуморном	143

Вера, језик, писмо и слобода.....	151
Будућност је почела!	
Случај Владимира Ерића	151
У одбрану свете ћирилице.....	154
Школокауст у Монтенегру.....	166
Људи од пера.....	190
Два случаја у нашој култури	190
Случај Зарковић:	
Смисао једног покушаја медијског линча.....	195
Ако је због доласка Милановића у Београд Ратко Дмитровић остао без посла, ко ће све бити отпуштен због доласка папе?	202
На Смедеревској тврђави	212
Уместо епилога	220

УМЕСТО УВОДА

Књига коју читалац има у рукама бави се онима који су, србујући (трудећи се да живе и стварају као Срби), пострадали због србофобије, једног од идеолошких стожера Новог светског поретка. Свако је страдао на свој начин: од Небојше Крстића, који је убијен у намештеној саобраћајној несрећи, преко владике Артемија, који је се нашао на удару НАТО-а и власт имајућих у СПЦ, до Биљане Ђоровић, којој су, 2011, укинули емисију „Атлантис“ на Другом програму Радио Београда. Гоњени као Срби, остајали су без посла као Срби: има ту и интелектуалаца (Зоран Чворовић, Веселин Матовић) и занатлија (Владимир Ерић). Али, свима је заједничко – нису се уклапали у србофобни поредак у Србији. И добили су ударце.

У првом поглављу књиге, под насловом „Туча у мраку“, потписник ових редова бавио се сукобима и прогонима инакомислећих у СПЦ. Ту је, пре свега, случај владике Артемија, прогнаног по налогу Вашингтерне 2010. године са Косова и Метохије: о њему је писано из перспективе црквене историје, у којој таквих случајева није било мало. Текст о Зорану Чворовићу, који је, због књиге „Истина о случају владике Артемија“, као и због указивања на аферу „Индекс“, добио отказ са места асистента Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, надовезује се на причу о „случају Артемије“, као и текстови о Милоју Стевановићу, пословном човеку,

који је, због примања на своје имање у Лозници код Чачка групе монаха, био искључен из СПЦ и Бобану Ковачевићу, вероучитељу са Косова, који је остао без посла због подршке неподобном ученику Светог Јустина Ћелијског. Ту, међу њима, нашао се и „монах-немонах“ (тако себе зове!) Антоније, борац против бране Стуборовни, која треба да потопа Ваљевску Грачаницу и упропасти ваљевски крај.

У поглављу „На стражи образа Отаџбине“ налазе се два текста о случају хашког „заточеника савести“, др Војислава Шешеља, писмо покојном Небојши Крстићу, србском политичару с крстом и његовом наследнику, Младену Обрадовићу, хапшеном и затвараном јер је устао против „геј поретка“ ЕУ неонацизма у окупираној Србији, као и чланак о Момиру Лазићу, најгрлатијем јунаку србске патриотске маргине (јер, сви ми, србски родољуби, данас смо на маргини, на овај или онај начин), који се не боји да пљуне у лице Новом поретку, као што су наши стари, на челу с ђенералом Дражом, пљунули у лице оном Новом поретку, с брчићима и зализаном ЕУропском косом.

У поглављу „Вера, језик, писмо и слобода“ дат је случај Владимир Ерића који је остао без посла јер се успротивио да у фирми у којој ради (у срцу Србије) стоји катедрале Светог Петра у Риму, текст „Школокауст у Монтенегру“ који се бави прогоном србске културе у дукљаноидној Црној Гори, а на основу књиге „Ноћ дугих маказа“ Веселина Матовића, професора из Никшића кога су монтенегринске слуге Вашингтерне оставиле без посла јер није хтео да се одрекне србског језика и писма. Међу њима је и приватни предузетник Ацо Ђенадић из

Чачка, спреман да оде у затвор а да не плати саобраћајну казну писану латиницом.

Коста Димитријевић, угледни србски књижевник, није добио националну пензију; Борисав Челиковић, историчар из Горњег Милановца, остао, због партократског злостављања града у срцу Србије, без посла у Музеју рудничко-таковског краја, у коме је оставио видан траг; Миодраг Зарковић, новинар „Печата“, тужен од сепаратофилних делатника РТВ Војводине, зато што је указивао на праву природу њиховог деловања; Ратко Дмитровић, главни и одговорни уредник франкфуртских „Вести“, остао без посла јер је превише писао о ЕУ Хрватима (нарочито ово У, латиницом); Биљани Ђоровић, на Радио Београду, одузели слушани „Атлантис“, у чему је активну улогу играо Драгољуб Мићуновић...

Наравно, ово није књига о СУПЕРМЕНИМА, нити се она бави сваким аспектом њиховог живота и рада. Она није „артемијевска“ у смислу да брани сваки потез ученика оца Јустина од кога је направљен „случај Артемије“; она не говори о Грешном Милоју као бизнисмену и не бави се сваким његовим иступом; у њој се нико не позива да се учлани у Српску радикалну странку или Образ; нема ни речи о садашњем Ратку Дмитровићу као уреднику „Вечерњих новости“... Али, ово јесте књига о онима који су, србујући, пострадали од србофобије, тог антисемитизма данашњице, иза кога стоје Вашингтон и Брисел...

Последњи текст у њој, „Јахати заједно или висити одвојено“, писан је као покушај да се потраже путеви србске слоге у доба када се Србству спрема погром и, можда

коначни, геноцид пре него што НАТО свим силама нападне Русију. Наравно, Србе је скоро немогуће сложити, чак и ако су родољуби. Да ли ће та неслога бити коначна наша коб, остаје да се види.

Текстови сабрани у ову књигу објављивани су, углавном у часопису „Печат“, на сајтовима „Нове српске политичке мисли“, „Новог стандарда“, „Борбе за веру“, руског „Фонда стратешке културе“. Испод сваког је, зарад временске локализације, дата година када се текст појавио.

Искрено се надам да ће „Србовање и србофобија“ бити скроман допринос србовању у тешка времена србомржње и онога што је Владимир Умељић, са пуним правом, назвао СРБОЦИДОМ. Остало препуштам читаоцу.

*Владимир Димитријевић
Чисти понедељак 2014. године Господње*

ТУЧА У МРАКУ

Сукоби и прогони инакомислећих у Србској
православној цркви

НЕ ЗБУЊУЈМО СЕ О СЛУЧАЈУ ВЛАДИКЕ АРТЕМИЈА

Основно осећање Срба приликом одузимања Косова (као просторне области) епископу Артемију је збуњеност. Огромна, наравно, као она приликом НАТО бомбардовања Србије 1999. године, када су људи на себи носили мете са знаком питања (чуђења, збуњености). Следбеници Шиве, индуског бога разарања, говоре: „Ми, збуњени, клањамо се теби, Незбуњеном“. Најпознатији сатаниста 20. века, Алистер Кроули, умро је, у старачком дому, 1947. године, говорећи: „Збуњен сам“ („I'm perplexed“).

А Христос?

Он је ученицима поручивао. „Да се НЕ ЗБУЊУЈЕ срце ваше... Верујте у Бога, и у Мене верујте“ (Јн. 14,1).

Хришћани су, дакле, незбуњени, јер збуњеност је од ђавола.

Зато се, опет и опет, морамо враћати историји Цркве Божје. А она је била тешка и крвава, не само споља, него и ИЗНУТРА. Хришћани су једни друге „хватали за гушу“ у Цркви.

Овај рад има за циљ да помогне да се „разаберемо у плетиву“ савремених црквених догађаја. Томе ће, пре

свега, допринети смештање онога што се збива у Србској Цркви у историјски контекст, али и у „мистику“ и „геополитику“ наших дана.

Поп Никола и Свети Никола

Када се у Цркви збивају догађаји попут овог, људи се саблажњавају и кажу: „Ако су овакви ОНИ, онда – све су то празне приче!“ (Маркс је зато тврдио да је религија „опијум за народ“) Али, у таквим случајевима се увек вреди сетити народне мудрости да „због попа Николе не треба мрзети Светог Николу“. Јер, поп Никола није имао довољно снаге да се оствари као свети поп Никола, он је преносилац благодати који никад није постао њен носилац. То је трагедија како за попа Николу, тако и за његову паству. Но, вера види и даље и дубље; она, знајући да је међу апостолима био и Јуда, гледа у покајаног сведока васкрсења, Св. Петра, који се вратио Христу, иако Га се, у страху од људи, био одрекао. И – најважније: то што је поп Никола такав, није моје оправдање да будем овакав. Туђи греси нису дозвола за моју грешност. Туђа лењост не оправдава моју успаваност. Онај који је пао није гори од мене, јер да сам ја, по Божјем допуштењу пао, био бих гори од њега. За њега се молећи, себе исправљам; над њим тугујући, себе изграђујем. Злурадост није радост, поготову није радост од оног Христовог послеваскршњег: „Радујте се!“

Политичке интриге, ниске страсти, сплетке, среброљубље и властољубље: у томе сада горе срца наша, као у Вавилонској пећи, јер све то видимо у Светињи над светињама – Цркви.

Међутим, како је говорио блаженопочивши патријарх Павле:

„Није довољно бити саблажњен да би се ушло у рај!“ Свако мора, свесно и савесно, да држи своју стражу пред Богом, и да „поправљајући“ Цркву и свет, почне прво од себе.

Било је то 'било!

Србска Црква је, у доба Слободана Милошевића, из ових и оних разлога добила слободу о каквој под Титом није могла ни да слути. Народ је заиста почео да се враћа својој вери; и то није пука прича. Ако социолози и анкетари могу да се варају, прехрамбена индустрија и трговци се не варају. На великом броју прехрамбених проивоуда у рафовима наших продавница лепо и читко пише „посно“. То значи – купци посте! Ако посте, то значи (у највећем броју случајева) и причешћују се. А то значи – народ се вратио Цркви, макар делимично.

Међутим, црквена слобода увек има своја искушења. И тако је увек било. Први црквени историчар Јевсевије Кесаријски описује та искушења у периоду између краја 3. века:

„И ето та пуна слобода је променила стање наших ствари: све је кренуло некако само од себе, почели смо да завидимо једни другима, да засипамо једни друге увредама и само што се не дохватимо оружја; старешине Цркве – да ломе једни о друге копља речи, а мирјани да устају против мирјана; неизрециво лицемерје и притворност дошли су до крајњих граница гнусности. По обичају, Божији суд нас је штедео... Као да смо се лишили сваког ра-

зума, нисмо се бринули како да умилостивимо Бога; као безбожници, сматрајући да наши поступци нису предмет бриге и старања, чинили смо зло, а наши тобожњи пастири, одбаџивши заповест благочашћа са свим жаром и махнитошћу улазили су у свађе једни с другима, и умножавали само једно: завист, међусобно непријатељство и мржњу, раздоре, претње; тежили су власти исто тако похлепно као што тирани теже тиранији. Тада се, да, тада се испунила реч Јеремијина: 'Помрачи Господ у гневу Свом кћер Сиона; сврже с небеса славу Израиља и уништи све бедеме његове' (Уп.: Плач. 2,1-2)... Све се то доиста испунило у наше дане. Својим смо очима видели како су молитвене домове рушили од врха до самог темеља, а божаствене свете књиге на сред трга предавали огњу; како су се црквени пастири срамно скривали час овде, час тамо, како су их грубо хватали и како су им се ругали непријатељи... Тада, управо тада су многе старешине Цркве храбро претрпеле сурова гоњења; много се може испричати о њиховим подвизима. Хиљаде других, потпуно обузетих кукавичлуком, на први притисак су се лишили свих снага.“

Дакле, слобода Цркве значила је, бар у извесној мери, пад духовно-моралних критеријума, што је брукало живот земаљске Цркве пред паганима. Јевсевије зато сматра да је Бог допустио нове прогоне Хришћана – да би их очистио и вратио на пут правде.

А онда је дошао 4. век, који се назива „златним веком Цркве“. У њему су јавили себе свету свеципопут Атанасија Великог, Григорија Богослова, Василија Великог, Јована Златоуста, Григорија Нисидског, Амфилохија

Иконијског, Макарија Великог, итд. Међутим, и тај век је био препун искушења и невоља.

Свети Григорије Богослов је, о епископату и клиру свог времена говорио као о „радионици свих порока“, и упозоравао да ни лав, ни леопард, ни змија нису тако опасни као лоши епископи, „јер многи поседују чин, али немају сви благодат“. У писму ретору Евдокију, овај Отац Цркве, један од Св. Три Јерарха, вели: „Цркве су без пастира; добро пропада, зло надвладава; треба пловити ноћу, а нигде нема светлости која показује пут. Христос спава“ (Лк. 8,23). Обраћајући се епископима, он им горко каже: „Повод ваших спорова је Света Тројица, а истински узрок невероватна мржња“. У једној од беседа, он описује стање у Цркви свог доба:

„Сви смо ми благочастиви једино зато што осуђујемо безбожност других... За све смо ми отворили врата не правде, већ врата оговарања и дрскости једних против других. Код нас није онај савршенији ко из страха Божијег не изговара празну реч, већ онај који што је могуће више оговара ближњег било отворено, било увијено, носећи под језиком своју болест. Ми ловимо грехе једних других не ради тога да бисмо их оплакивали већ да бисмо осуђивали, не ради тога да бисмо лечили већ да бисмо озлеђивали и да би нам ране наших ближњих служиле као оправдање сопствених недостатака. Код нас оцена добрих и злих није њихов живот већ пријатељство или не-слагање с нама... Као што у време ноћне битке, не разликујући лица непријатеља и својих, нападамо једни друге и једни од других гинемо. И не само да је мирјанин такав, ни свештеник није другачији. Напротив, мени се чини

да се сада очигледно испуњава оно што је некада речено о проклетству: Зато ће бити свештенику као и народу (Ос. 4,9)... Ко ме се ово догађа зато што брани веру, брани највише и најважније истине, тога не кудим... Али сада има људи који се с крајњим незнањем и с дрскошћу боре за ситнице и потпуно некорисне ствари... Дотле су нас довела међусобна трвења; дотле су нас довели они који се прекомерно труде за Благог и Кротког, који воле Бога више него што се то тражи... Зар ће онај који се подвизава за Христа а не по Христу тиме угодити свету (в.: Еф. 2, 14), ратујући за Њега на недозвољен начин?... Не бојим се спољашње битке... Али што се тиче предстојеће ми битке, не знам шта да радим, какву помоћ да тражим, коју реч мудрости, какав дар благодати“.

На Другом васељенском сабору најзначајнија личност био је управо Свети Григорије Богослов, цариградски пастир. Упркос томе, на настојавање других учесника Сабора, он је био приморан да се повуче. Зашто? Својевремено га је његов пријатељ, Свети Василије Велики, наговорио да се прихвати епископске катедре у малом граду Сасими. Он је није ни заузео. Зашто? Зато што је Свети Григорије изабран на константинопољску катедру. У Цариграду, који су држали јеретици – аријанци, учинио је чудо: имао је, на пример, само једну цркву, Св. Васкрсења – Анастасију, да би на крају цео Константинопољ био православан. Па ипак, епископи су га приморали да се повуче јер канони забрањују премештање с катедре на катедру. Повлачећи се, Свети Григорије је, пред сабрањом епископима, одржао следећу беседу:

Опроштајна беседа у Константинопољу,
у присуству 150 епископа
на Другом Васељенском Сабору (381.)

„Шта значе ове моје речи? Далеко од тога да сам бесплатни трудбеник врлине и далеко сам још од таквог савршенства. Наградите ме ви за моје трудове. Чиме, питате? Не тиме о чему неки међу вама размишљају, а који су спремни да према свакоме буду подозриви; него оним што ми сигурно желите. Ослободите ме свих дуговремених трудова, уважите ову оседлу косу, поштујте моје страдање и поставите на моје место неког другог који ће бити за вас гоњен, коме су руке чисте, који у изразу није смушен и нејасан, који би вас у свему могао задовољити и заједно са вама понети велико бреме црквених питања; садашње време управо такве пастире потребује. А погледајте моје тело, све је истрошено старошћу, напором и болешћу. Шта ће вам трошни старац који свакодневно умире, не само телом, него и бригама - старац који вам и ово све тешком муком казује? Верујте учитељевој поруци и не отказујте му своје поверење. Ја сам се уморио слушајући оптужбе на рачун моје кротости; уморио сам се препирући се и речима, и са завишћу, са противницима, али и са својима. Једни ударају у прса, и мање успевају, јер уопште није тешко савладати отвореног непријатеља; други насрћу на кичму и наносе већу невољу, пошто су лицемернији...

Вероватно ће ме и због следећег прозивати, да ја немам ни скупоцени престо, ни чину прикладну одежду, ни свечану пратњу, ни узвишености у опхођењу. Нисам знао да треба да идем на пријеме код конзула, код обласних управитеља, знаменитих војних старешина који већ не знају како да потроше своје богатство - да и ја треба да претоварам свој стомак, да прекомерно једем и да повраћам у олтару. Нисам знао да и ја треба да јездим на коњима са педигреом, да гордо седим у кочији - да и ја приређујем пријеме и сусрете са истим таквим острашћеним особама, да ме сви цене и преда мном да се разливају као пред дивљом звери коју уоче из далека...

... Опрости, Анастасијо, која си име добила због побожности; ти си нам оживела учење које до тада презирасмо! Опрости Сило, са којим смо заједно уместо заједничке победе од почетка носили четрдесет година скинију и лутали по пустињи! Опрости ми велики и славни храм, ново наслеђе, храм који си најпре био Јевус, а кроз мене си постао Јерусалим! Опростите и сви други храмови који сте својом лепотом блиски Анастасији, храмови који налик ужету везујете различите делове града и суседством их чините једном целином; храмови које нисам ја испунио, јер сам препун слабости, већ их је испунила благодат заједно са мном очајним! Опростите ми Апостоли, најпрекраснија насеобино, моји учитељи у подвижничком, мада сам ја веома ретко равновао у вашу част, носећи у своме телу,

а на своју личну корист, вероватно истог сатану који је био дат вашем Павлу, ради кога се и сада од вас пресељавам! Опрости ми катедро – ти завидна и опасна висино; опрости ми саборе архијереја и јереја, достојно славни вашим чином и годинама; опростите сви који служите уз свеиштену трпезу и приближавате се ономе који се приближава Богу! Опростите чиновни назореја, богослужбена правила, свеноћна бдења, чедности дјева, побожности жена, мноштво удовица и сирочади, очи ништих уперене ка Богу и ка нама! Опростите странољубиве и христољубиве куће, помоћници мојој немоћи! Опростите ми љубитељи мојих речи, опростите и свеколика народна сабрања, па и ти, преграда, која са муком задржаваш тискајући се народ, жељан да чује беседу! Опростите Цареви и царски дворови, царски служитељи и дворјани који сте свакако верни Цару, али сте углавном неверни Богу! Запљескајте рукама, ускликните снажним гласом, узвисите своју красоту! Умукнуо је због вас противнички језик; но, неће он у потпуности престати да говори, јер ће се са вама препирати мастилом и руком; и ми смо за сада престали да говоримо. Опрости ми велики граде, христољубиви! Посведочићу истину, мада она није баш разумна, растанак нас чини снисходљивијима. Приђите истини, измените свој живот, макар и сада; много више поштујте Бога него што сте до сада обичавали! Измена живота уопште није срамотна, напротив, чување зла је много штетније. Опрости ми. Источо и Западе! Ради вас

и од вас трпимо нападе: сведок томе је Онај који нас је све измирио, мада многи не одобравају мој одлазак. Неће изгубити Бога они који се удаље од престола, али ће задобити вишњу катедру која је много узвишенија од ових катедре. Пре свега и изнад свега ускликнућу: опростите ми Анђели надзирачељи ове Свете Цркве, али и мог живљења овде и одласка одавде, јер су и моја дела у рукама Божјим! Опрости ми Тројице – моја мисли и мој украсе! Очувај се у мом народу овом и уједно сачувај народ мој; нека ме известе да си Ти свагда поштована и частвована у њему, како речју, тако и животом! Децо, чувајте предања; памтите како су ме каменовали. Благодат Господа нашега Исуса Христа са свима вама. Амин! (Рим. 16, 24).“

Јасно је: Свети Григорије, иако чудесан проповедник и сведок Еванђеља, није имао „друштвене“ везе и световну моћ која би га одбранила на престолу архијерејском. Повукао се, притешњен једом канонском сметњим (употребљеном као оружје, а не као лек).

Свети Василије Велики, говорећи о духовном стању епархија ближњих и даљњих, указује да су Цркве у стању у каквом је његово тело (а он је целог живота боловао од разних болести): „Не види се никаква добра нада“, каже он. „Ствари непрестано иду све лошије“. У једном од писама, он истиче да је „љубав охладнела, да се разара учење отаца, да су честа рушења вере и да уста побожних ћуте“. Међутим, правог мучеништва нема – јер су гонитељи из исте Цркве из које су и прогоњени.

Брат Светог Василија Великог, Свети Григорије Нисијски, на дан свог рукоположења туговао је због непријатељства у Цркви:

„Не могу, а да не зајецам од страдања! Наша врлина је некада била љубав – то наше отачко наслеђе које је преко Својих ученика Господ учинио нашим благом. То наслеђе су каснији наследници, добијајући сваки од отаца, чували до наших отаца; само га овај развратни нараштај није сачувао. Како је из наших руку испало и ишчезло ово богатство нашег живљења? Осиромашили смо љубављу и други се поносе нашим добрима... Они /јеретици/ су сједињени међу собом, а ми се једни од других одвајамо. Они једни друге штите, а ми рушимо своју заштиту... Срца браће су отврдла и пребивају у обести, позивају се на заједничке оце и не примају њихово наслеђе, полажу право на заједничко племенито порекло и одрођавају се од нас. Противе се нашим непријатељима, али и према нама су непријатељска.“

А Свети Јован Златоусти, патријарх цариградски? Омрзнут од царице Евдокије и престоничког племства, зато што је разобличавао њихову суровост према сиротињи, али и грамзивост, Златоуст је и међу свештенством имао непријатеље: од нижег клира (попут извесног клирика Јована, кога је Хризостом казнио због немилосрђа јер је дотични тукао свог роба) до моћног патријарха Теофила Александријског (који је мрзео Златоуста јер је у заштиту узео неколико невино гоњених Теофилових монаха).

Световне и црквене власти удружиле су се против Златоуста, и лишили га епископске катедре, а затим га је царска власт послала у прогонство. Међутим, враћен је,

да би касније опет био изагнан. Златоуст је био омиљен у Цариграду – народ га је волео свим својим бићем, и већ су се спремали на побуну и да не прихвате новог првојерарха. Међутим, Златоуст их је молио да то не чине, да би се избегао раскол. Док су га водили у изгнанство (у коме ће и умрети), он пише ђакониси Омилијади, блиској својој сарадници, тумачећи јој смисао страдања од „својих“ из Цркве и начине „борбе трпљењем“.

У тешким околностима путовања, Златоуст, иначе веома болестан, теши Олимпијаду, наводећи јој примере из историје Старог и Новог Завета. Описује како га успут дочекују верници који су за њега чули – плачу и тугују, иако га први пут виде. Упозоравао је: „Иако су узана врата и тесан пут, то је ипак пут“ (Мт. 7,13-14).

Ниједно искушење, каже он, није страшно – осим греха. Сплетке, мржња, лукавство, лажне дос таве, погрде, оптужбе, губитак имовине, прогонство, оштри мачеви, морски бездан, рат читаве васељене – све је то привремено и пролазно, и утиче само на смртно тело, али не и на бесмртну душу.

Знајући шта мучи побожног човека кад види прогоне вере, Златоуст подсећа:

„Нека те, дакле, не смућује ништа од онога што се догађа. Престани да позиваш у помоћ час овога, час онога и да следиш за сенкама (јер је таква људска помоћ), него непрестано позивај Бога Којем служиш, и Он ће само једним покретом у тренутку разрешити опасност. Ако си Га призивала, а невоља се није прекинула, знај да је код Бога такав обичај. Он не удаљује несреће на почетку (понављам оно, што сам претходно већ ре-

као), него онда, кад оне достигну врхунац, кад се увећају, кад непријатељи излију готово сву своју злобу – тада се, најзад, све изненада преображава у стање спокојства и креће се ка неочекиваним променама. Он може да створи не само она блага која очекујемо и којима се надамо (да ћемо их добити), него и блага која су далеко већа и бесконачно скупоценија. Због тога је и Павле говорио: Ономе Који може још и неупоредиво више учинити од онога што ми иштемо или мислимо (Еф. 3,20).“

Наравно, постоји још једно искушење: колебање саблажњених, који се питају зашто се такве ствари дешавају у Цркви. Тим поводом, Златоуст пише Олимпијади:

„Рећи ћеш ми, међутим, да је много пропалих, и много саблажњених? Много тога и сличног томе већ се често догађало; међутим, касније се све поправљало на личан начин, изузев оних што су и након промењених околности остајали неисцељени. Зашто се ти збуњујеш и узнемирујеш ако је овај удаљен са престола а онај, напротив, уздигнут на њега? Христа су распињали и тражили да буде ослобођен разбојник Варава. Изопачени народ је узвикивао да је боље да буде спасен човекоубица, него Спаситељ и Добročинитељ. Шта мислиш, колико се њих саблазнило због тога? Колико је њих тада то погубило?

Међутим, било би боље да поведемо реч о још ранијим дешавањима.

Зар тај Распети није одмах по Свом рођењу постао избеглица и бегунац, и зар се није заједно са читавим Својим домом и будући још у пеленама, преселио у туђу земљу? Зар није био одведен у варварску земљу, одвојену

од Његове отаџбине тако далеким путем? И ето, из тог разлога појавили су се потоци крви, неправедна убиства и заклање; као у ратном боју, убијано је поколење које тек што је дошло на свет. Дечица, отргнута од мајчинских груди, предата су на заклање, и док им је млеко још било у грлу, мач им је продирао кроз вратове и кроз кожу. Шта је страшније од ове трагедије? То је починио онај, који је тражио да убије (Христа), а дуготрпељиви Бог је трпео док се дрско изазивала таква трагедија, док је проливано толико крви. Трпео је, дакле, иако је могао да спречи, показујући тако велико дуготрпљење сагласно са Својом неизрецивом премудрошћу.

Када се затим (Христос) вратио из варварске земље и кад је одрастао, на Њега је са свих страна покренут рат. У почетку су Му били ненаклоњени и завидели су Му Јованови ученици, иако Му је сам Јован био одан. Они су говорили да Онај што беше с тобом преко Јордана, ено кристава и сви иду Њему (Јн. 3,26). Биле су то речи разјарених људи, погођених завишићу и мучених том страшићу. Због тога се један од ученика, који су изговорили ове речи, чак препирао и свађао с неким Јудејцем по питању очишћења, поредећи криштење са криштењем, тј. криштење Јованово с криштењем ученика Христових. Тада настаде, речено је, распра међу ученицима Јовановим и неким Јудејцем око очишћења (Јн. 3,35).

А колико је тек било клевета онда, кад је Христос почео да твори знамења? Једни су Га називали Самарјанином и ђавоиманим, говорећи: Ти си Самарјанин, и демон је у Теби (Јн. 8,48). Други су Га називали варалицом и говорили: Овај није од Бога, него вара народ (в. Јн. 7,12). Неки су Га смат-

рали за чаробњака и говорили да помоћу кнеза демонског изгони демоне (в. Мт. 9,34). То се стално понављало; називали су Га непријатељем Божијим, говорили да је изјелица и да угађа стомаку, да воли да пије вино и да је пријатељ порочних и искварених људи. Дошао је Син Човечији Који и једе и пије а ви кажете: ево човека изјелице и пијанице, друга цариницима и грешницима, речено је у Писму (Лк. 7,34). Кад је беседио с блудницом, назвали су Га лажним пророком: Да је Он пророк, говорили су, знао би ко је та жена што с Њим разговара (в. Лк. 7,39). Свакодневно су оштрили зубе против Њега. Нису, међутим, само Јудејци били непријатељски расположени према Њему, него ни они исти, за које се чинило да су Његова браћа, нису били искрени према Њему; и из Његове куће потекло је непријатељство према Њему. Колико су искварени били и они, видећеш из речи које је изговорио еванђелиста: Ни браћа Његова не вероваху у Њега (Јн. 7,5).

Ако ме, опет, опомињеш, да се сада многи саблажњавају и да падају у заблуду, упитаћу те, шта мислиш, колико се Његових ученика саблазнило у време крста? Један Га је издао, други су се разбежали, трећи Га се одрекао, и кад су се сви удаљили, одвели су Га самог и свезаног. Шта мислиш, колико се у то време саблазнило оних, који су Га још недавно гледали како твори знамења, васкрсава мртве, чисти губаве, изгони демоне, умножава хлебове и твори још многа чудеса? Колико се таквих саблазнило, чим су видели како Га воде свезаног, док су Га опкољавали прости војници а за Њим следили јудејски свештеници стварајући буку и пометњу, кад су видели да су Га непријатељи ухватили и да Га држе међу собом, да томе

присутвује Његов издајник и да у том тренутку ликује (досл. да се размеће)? А тек кад су Га бичевали? Вероватно да је томе присуствовало небројено мноштво људи, јер је то било време славног празника који је окупљао све, док је град, који је примио ту драму безакоња, био престоница, и све се дешавало у подне?

Шта мислиш, колико је људи тада било присутно и саблазнило се видевши да је Он свезан, бичеван, обливен, испитиван у хегемонској (намесничкој) судници, а да при том није било ниједног од Његових ученика? Шта се десило онда, кад је био изложен најразличитијим изругивањима, (досл. комедијама) која су непрекидно следила једно за другим, кад су Га час крунисали трновим венцем, час облачили у хламиду, час у руке давали трску, кад су падали и клањали Му се, измишљајући све видове подсмеха и поруге? Шта мислиш, колико се људи саблазнило, колико их је било пометено, колико их се избезумило, кад су Га шамарали и говорили: Прореци нам, Христе, ко Те удари (Мт. 26,68)? Кад су Га водили тамо-амо и читав дан потрошили на досетке и поруге, на ружења и подсмехе и то међу јудејским посматрачима. А када Га је ударао слуга првосвештеника? А кад су војници поделили Његову одећу? А кад је Он, обнажен, подигнут на крст, с траговима бичевања на леђима, и кад су Га распели? Те дивље звери чак ни тада нису смекшале, него су постале још разјареније, трагедија се појачала а изругивања се увећала.

Неки су говорили: Ти који храм разваљујеш и за три дана саграђујеш (Мт. 27,40), неки: Друге спасе а Себе не може да спасе (ст. 42), а неки: Ако си Син Божији, сиђи с крста, па ћемо веровати у Тебе (ст. 40,42). А кад су

сунђер натопили жучи и оцтом, и принели Му? А кад су Га разбојници вређали? А шта (о томе сам и раније говорио, о оном страшном и најбезаконитијем делу) кад су говорили да је достојније да захтевају да буде ослобођен не Он, него онај разбојник, пљачкаш и виновник безбројних убистава, и кад су, добивши од судије право избора, изабрали Вараву, желећи не само да разапну Христа, него и да Његово име оскрнавe рђавим гласом? Мислили су да се на основу тога може закључити да је Он био гори од разбојника и да је био толико безакон, да нису могли да Га спасу ни човекољубље ни достојанство празника. Они су све то чинили с намером да искваре мишљење о Њему, због чега су једно с Њим разапели и два разбојника.

Истина, међутим, није остала засењена, него је још снажније заблистала. Оптужили су Га и за присвајање царске власти, говорећи: Сваки који себе царем гради није пријатељ ћесару (Јн. 19,12) – Онога, Који није имао где да приклони главу, оптужили су да жели царску власт! У свом богохуљењу износили су лажне оптужбе. Тако је првосвештеник раздерао своју одећу, говорећи: Хули на Бога! Шта нам више требају сведоци (Мт. 26,65)! А каква је била Његова смрт? Зар није умро као они, који су (због злочина) осуђени на смрт? Зар то није била смрт проклетих? Зар то није била најсрамнија смрт? Зар то није била смрт највећих безаконика, недостојних да чак и последњи дах испусте на земљи?

Зар се припремање погребa не рачуна у милосрдна дела? Неко је дошао и затражио Његово тело. На тај начин, чак ни онај који Га је сахранио није био неко од Њему блиских, од оних којима је учинио добра дела, нити пак

неко од ученика који су се наслађивали спасењем, јер су сви они постали бегунци, сви су се разбежали.

Колико је тек мноштво оних, што их је саблазнило оно рђаво мњење, које су раширили после васкрсења, рекавши да су дошли Његови ученици и украли Га (в. Мт. 28,13)? Колико их се саблазнило, колико их је од тада пало у заблуду? Тој причи се тада веровало, и мада је она била лажна и потицала од поткупљивања, ипак је многим овладала, упркос запечаћеном гробу и упркос тако великој очигледности истине. Народ није ни знао за учење о васкрсењу, тако да ни сами ученици нису у то веровали. Они тада, речено је, нису ни знали да Он треба да васкрсне из мртвих (Јн. 20,9). Шта мислиш, колико је оних, што су се саблазнили у те дане? Међутим, дуготрпељиви Бог је подносио, све устројавајући према Својој неизрецивој премудрости.

Затим се, након тих дана, ученици поново скривају, склањају, постају и изгнаници, живе у страху и непрестано мењају место за местом да би се прикрили. После педесет дана почели су да се показују и да творе знамења, али ни тада нису уживали у безбедности. И тада је, опет, међу слабијима долазило до мноштва саблазни, кад су ученике бичевали, кад се Црква тресла, кад су ученике прогонили, кад су непријатељи у многим местима били веома снажни и изазивали пометњу. И заиста, кад су ученици, благодарећи знамењима, задобили већу одважност, Стефанова смрт је опет изазвала страшне прогоне, све је развејала и бацила Цркву у пометњу. Опет је међу ученицима завладао страх, опет су уследила бекства, опет су осетили стрепњу.

И поред тога, Црква се непрестано увећавала и процветала кроз знамења, заблистала је услед таквих почетака. Један је био спуштен кроз прозор, и тако је избегао руке властодржаца (старешина); друге су изводили ангели, и тако их ослобађали окова. Неке, што су их прогонили силници, прихватили су и услуживали трговци и занатлије, жене које су трговале пурпуром, они што су израђивали шаторе и кожари, они што су живели на ивицама града, уз саму морску обалу. Често се догађало да ученици Христови не смеју ни да се покажу у самим градовима; ако би се они сами и одважили на то, нису се усуђивали они, који су им указали гостопримство.

Тако су се пројављивала дела, у искушењима, а не у спокојству, и они, који су раније били саблажњени, сада су се поправљали, а заблудели су поново излазили на пут. Оно, што је било до темеља срушено, изграђено је да буде још веће. И због тога, када је св. Павле молио да се проповед шири само у тишини (тј. само у спокојна времена), свемудри Бог, Који све прекрасно устројава није услишио ученика, нити је учинио оно, за шта Га је молио много пута, него је рекао: Доста ти је благодат Моја, јер се сила Моја у немоћи показује (2. Кор. 12,9).“

Тако је Свети Златоуст подсећао Олимпијаду на прогоне Христа и Цркве, после којих је увек уследио пораз прогонитеља.

Човек, по њему, не може да не тугује гледајући невоље у Цркви – неки падају, неки се колебају; негде уместо пастира управља вук, негде кормилари пират уместо крманоса, негде епископ целат уместо лекара. Али, туговање не сме прећи доличне границе. Јер, на Суду Божјем нико неће

одговарати за туђе, него за своје сопствене грехе. Зато се човек не сме „убијати прекомерном жалошћу“, гледајући како је „неко помахнитоа, а неко пао низ стрмину“. Тако је, ваистину, и данас! Србска Црква је добила слободу о каквој није могла ни да сања! Уместо да та слобода послужи за такмичење у добру, она је послужила као увод у несаборност, самовољу, сукобе попут овога око владике Артемија. Ова „туча над понором“ није добра, и добру не води. Али, трпети се мора, не заоборављајући искуство Цркве кроз векове. Ако је, како рече Свети Игњатије (Брјанчанинов), отпадија Богом допуштена, и ако је не можемо зауставити својом немоћном руком, ипак имамо задатак да сами останемо на ногама, у вери једном преданој светима (Јуд. 3). А за то: Господу се помолимо!

Март 2010.

МАГИСТАР ПРАВА И ДОКТОР ПРАВДОЉУБЉА О Зорану Чворовићу

Уместо увода

О случају Зорана Чворовића све је, отприлике, речено – зато што је устао у одбрану права и правде на Правном факултету у Крагујевцу, а поводом афере „Индекс“, као и канонског поретка Цркве у случају владике Артемија године

2010, Зоран Чворовић је остао без посла. Па ипак, чини се да има бар мало места за додатну контекстуализацију онога што се збило. И овај текст је писан да такву контекстуализацију, макар у најгрубљим цртама, изведе. Као и свако дело руку људских, текст је омеђен перспективом. Умнији и ученији би боље, као што је то, у свом огледу поводом „случаја Чворовић“, учинио академик Коста Чавошки.

Чворовић је, очито, у обе своје битке – и ону на факултету и ону око епископа Артемија – ушао начелно.

Бити начелан - веома је ретка особина људска. Подготово у народима пубертетским, какви су и Срби, са свим добрим и лошим особинама пубертета, од хероизма и жртвености до падања у депресију ако други о нама мисле лоше. У својој „Карактерологији Југословена“ Владимир Дворниковић истиче да су наши људи крајње неначелни – ако неког негативно оцене или кажу да ће се неко збивање лоше разрешити, они се не радују испостави ли се да њихове процене нису биле тачне. Напротив! Клеветаће човека и квариће новонасталу ситуацију само да би се казало да су „у праву“.

Зоран Чворовић је зато кренуо тежим путем – тражећи успостављање нормалног поретка на Правном факултету у Крагујевцу, као и исправан црквено-судски поступак у случају владике Артемија, он је показао завидан ниво принципијелности. И „добио по прстима“, јер – „ко истину гуди, гудалом га по прстима бију“.

Да постоји реинкарнација, веровао бих да се у Чворовића поново утеловила душа Ксеније Атанасијевић. Ова наша жена-философ, на Београдском универзитету, тридесетих година прошлог века, дочекала је да је иза-

беру за ванредног професора, да би, захваљујући сплеткама својих идејних опонената, доживела да тај избор пониште, и да је подвргну, на најнижем чаршијском нивоу, гнусним сплеткама и оговарањима. Остала је часна и усправна – како тада, тако и кад су је нацисти, за време окупације, злостављали зато што је држала предавање београдским Јеврејима пре но што су хитлеровци ушли у Београд. А после рата, чувени Титов повереник за денацификацију Србије, марксиста Душан Недељковић, тражио је Ксенијин „скалп“ – јер је била „реакционар“ и „идеалиста“. И то је издржала. Шта чека Чворовића, тек ћемо видети. Али, као пророштво, ево одломка из Ксенијиних успомена у емисији „Код два бела голуба“ Драгослава Савића, пуштеној у етар 1973. године:

*„Када сам се први пут појавила на седници факултета срдечно су ме дочекали декан др Влада Петковић, професор геологије, озбиљан научник и племенит човек, па наш највећи, ваљда, научник Јован Цвијић, затим мој професор Чајкановић и доценти који су на седницама били неме фигуре, као што ћу и ја бити. Професор који је гласао против мене, пришао ми је да се извини. Рекао је да је тако поступио зато што је добио погрешне информације о мени од свог кума који је, *horibile dictu*, био трећи потписник предлога Факултету да ме изабере за доцента. Протресла ме је гроза. Било ми је јасно шта ме чека. Тражила сам очима нашег великог научника Михајла Петровића. Он је седео у последњој клупи. Кад сам пришла да му се представим, устао је, стегао ми руку и рекао ми неколико утешних речи. Чудила сам се зашто ме теши. А учени етнолог и ретко честит човек, др Ти-*

хомир Ђорђевић, био је још експлицитнији: ‘Честитам Вам, госпођице, ушли сте у накао!’ Тих речи сам се често сећала. Иако је трећи потписник још активније него пре мог избора радио против мене, код колега и студената, студенти га нису слушали. Они су увек били врло пажљиви према мени, они су увек били на мојој страни, они су ме поштовали. Моја предавања студентима и мој рад на филозофији, која је била одувек мој живот, били су моја утеха.“

Дакле, Чворовићу, притежи опанке! У Србији човеку који своју кичму доживљава као копље за убијање аждаје саможивости, а не као лијану за пузање ка „лебу без мотике“, никад није било лако. И неће ни бити.

Захтев да се истина посведочи

Дужност хришћанина, макар и најубогијег, јесте да се бори за Истину, ма како то било захтевно. Не само из личних разлога, да би спасао душу своју, него и ради општеномског интереса. И то не земаљског, него небеског. Јер, један од узрока пропасти народа навео је пророк Исаија (Ис. 59,4): „Нема никога да виче за правду, нити има ко да се пре за истину; уздају се у ништавило и говоре лаж, зачињу невољу и рађају муку.“ И додаје пророк: „Пута мирнога не знају, и на путевима њиховијем нема правде; начинили су себи криве стазе, ко год иде по њима, не зна за мир. Зато је суд далеко од нас, и правда не долази до нас; чекамо видјело, а оно, ето, мрак; свјетлост, а оно ходимо по тами. Пипамо као слијепи зид, као они који немају очију пипамо; спотичемо се у подне као у сумрачје; у обиљу смо као мртви.“

Зоран Чворовић зато није устао у одбрану владике Артемија као појединца, као човека подложног људским слабостима. Он је устао у одбрану владике Артемија као србског монаха и епископа Цркве Божије, човека који није издао ни Косово, ни Рашку област, него се на њима борио за интересе своје Цркве и народа. Такав је ваљда заслужио КАНОНСКИ ЦРКВЕНО-СУДСКИ ПОСТУПАК. Не ослобађање унапред, него ЦРКВЕНО-СУДСКИ ПОСТУПАК у складу са канонима и Уставом СПЦ. То је и право и правда (јер нема права без правде). А борбу за правду, која, како народ каже, држи земљу и градове, Чворовић је повео и као Србин, чија химна пева Богу правде. Дакле, он је – и не само он, наравно! – у случају владике Артемија тражио поштено суђење. Не да владика Артемије буде ослобођен одговорности, него да му се суди по вековном поретку. Зашто? Зато што, како рече Свети Григорије Богослов, „поредак држи небеса и земљу“. Беспоредак, очито, руши небо и земљу. Зато је Свети Јустин Ћелијски у писму СА Сабору СПЦ, поводом раскола у Америци, истицао да се кривици епископа, приликом суђења, мора прићи уз највећи опрез, и да су Свети Оци и са најцрњим јеретичима били опрезни, мудро и човекољубиво спроводећи црквено-судски поступак, због чега им се ни данас не може упутити ни једна замерка, јер им је циљ био Истина, а не освета.

Још једном: Зоран Чворовић није бранио владикy Артемија из ЛИЧНИХ, него из НАЧЕЛНИХ разлога. Он није бранио РАСКОЛ, него је настојао да укаже на последице истог, које ће настати ако се Устав СПЦ и кано-ни Отаца погазе. А то и њему и свима који су кренули тим путем може служи на част. Уосталом, како се рана

на црквено-народном организму Срба продубљује, испоставља се да је људе попут Чворовића ипак требало послушати. Макар крајичком уха.

Свети Сава – узор Зорану Чворовићу

У свом непревазиђеном огледу, „Свети Сава и римско право“, др Жарко Видовић је показао да Законоправило Светога Саве извире из најдубље основе правне свести хришћанског човечанства – христијанизованог, у доба Јустинијана Великог, кодекса римског права. Тако су се, у нас, сјединили добро јерусалимство православне, Богом откривене, вере, добро јелинство грчке учености окађене Светињом, која је одогматила Богом откривено и добро римство (правна и државнотворна свест оних у чијем се царству родио Цар над царевима). О томе је, својевремено, дивно говорио владика Данило будимски.

Наш је народ све то одлично знао. Његова правна свест је изражена у песми „Урош и Мрњавчевићи“. То је она песма у којој браћа Мрњавчевићи хоће да отму престо цару Урошу („великаши, проклете им душе“, који, по Његошу, дробе царство), па шаљу „огњене чауше“ да из храма, са Литургије, доведу протопопа Недељка да каже „на коме је царство“ (силници у цркву ујахују!) Недељко чауше упућује на Марка Краљевића, Душановог писара. Пре но што понесе „књиге староставне“ и крене да каже Истину, мајка Јевросима заклиње сина својим млеком да не говори „ни по бабу, ни по стричевима, већ по правди Бога истинога“. Јер, боље му је да умре, него да огреши бесмртну душу. Отац и стричеви Маркови надали се да ће их Марко подржати, зарад сопствене корис-

ти; али, он ће Вукашину, Угљеши и Гојку јасно рећи да престо припада Урошу (макар и Нејаком), јер: „од оца је остануло сину“. Тада га гневни Вукашин јури око цркве, пред којом је правда изречена, да би га убио, а Марко, не желећи да се с оцем бије, чује глас који га у цркву зове, да се заштити. Вукашин удара сечивом у стуб храма, и потече крв - не Маркова, него анђелска. Да се зна: извор права и правде је у Цркви Божијој, коју нам је Христос оставио кроз Светог Саву; а ко на право и правду удара, на анђеле Божје насрће.

Све је тако било и са Зораном Чворовићем: великашима је рекао шта пише у „књигама староставним“ (Св. Канонима), на којима почива Законоправило Светог Саве. „Ни по бабу, ни по стричевима“... Стао је на страну „нејаког“ (у световном смислу) Артемија, а не на страну моћника овог света. Зато је морао да бежи у дубину Цркве и њеног Предања, док су га, узвитланим ханџаром безакоња маскираног у процедуру реизбора асистента на Правном факултету, јурили да га уклоне, да не говори „по правди Бога истинога“.

**Ђенерал Дража и Драгић Јоксимовић
– Владика Артемије и Зоран Чворовић**

Судбине различитих људи из истог народа свагда могу бити сличне, ако се ти људи одреде за сродне вредности. Пут који води кроз жртвена поља, ка светлости правде и истине Божје, један је. У наше време, време лажи и издаје сваке врсте, немогуће је не учити извесну „типолошку“ сличност између судбине ђенерала Михаиловића и случаја владике рашко-призренског

г. Артемија (Радосављевића). О томе, у доњим редовима, неколико речи.

Ђенерал Михаиловић је, на почетку своје борбе, био херој кога су славили не само Срби, него и западни савезници, нарочито Американци. О његовим четницима чак је и Холивуд снимео филм. Сам Дража, јунак из Првог светског рата, веровао је да су вредности западне демократије истоветне са вредностима србског слободољубља. Борба на страни савеза САД-СССР-Велика Британија од стране Срба вођена је из разлога савести и части, а не из пуког политичког користољубља.

Сви знамо каки је Запад издао ђенерала Дражу: у једном тренутку са Стаљином је постигнут договор о подели Европе на сферу англоамеричког и сферу совјетског утицаја. Дража је, у години споразума на Јалти, 1943. године, наслутио да су га „Савезници“ продали и да су спремни да се против Немаца боре до последње капи српске крви. „Први герилац Европе“, како су га западни медији величали и што је он заиста и био, одједном се претвара у пуког „сарадника окупатора“. Ништа није вредело што су краљ Петар Други, Влада у Лондону и србске грађанске политичке партије били за демократију; геополитичка игра је Балкан (осим Грчке) наменила Стаљину. Ништа није вредело што је Србија била монархиситчка и антикомунистичка – требало ју је бацити *ad leones*, под чизму црвеној петокраци.

И Дража је, мало по мало, остајао сам. Напустили су га, 1944, не само страни савезници, него и краљ Петар Други, на верност коме је заклињао своју војску. Многи су похитали да се „престроје“ и приђу хрватској осовини

Тито-Шубашић. А Дражина војска је гинула, и све више бивала масакрирана. Неки су бежали, неки се предавали; неко је постао отворени издајник (попут потоњег удбографа, Николе Миловановића). Дража је одбијао да се преда, а поготову да бежи из своје земље; до краја се борио и соколио свој народ да издржи комунистичку тиранију. Па ипак, титоборци су га (вероватно уз помоћ енглеских обавештајних служби), ухватили и извели на безаконно суђење, одржано у складу са процесима које је, у Совјетији, организовао Стаљин.

На суду, Дража је имао двојицу адвоката; професор др Марко Павловић у својој књизи „Српска правна историја“, борбу тих адвоката описује на следећи начин:

„Стејт Департмент је одмах затражио да се америчким авијатичарима и официрима за везу омогући да се појаве пред судом са доказним материјалом из прве руке, чије се изношење не може избећи приликом суђења по оптужби за сарадњу са непријатељем коју југословенске власти намеравају да подигну против ђенерала Михаиловића’. Влада ФНРЈ, одговорила да ће се случајем ‘издајника Михаиловића’ бавити војни суд, који је једини надлежан да одреди који ће се сведоци позвати а влада ФНРЈ нема никаква права да се меша у надлежност тог суда’. Истовремено са позивањем на независност суда, влада ФНРЈ је обавештавала Стејт Департмент да је Михаиловић осуђен пре суђења: ‘Злочини издајника Драже Михаиловића према југословенском народу сувише су велики и ужасни да би се уопште могло расправљати је ли крив или није крив.’ Преостало је само да се изведе судска представа. Она је почела 10. јуна 1946,

пред трочланим војним већем Врховног суда ФНРЈ у присуству двојице ‘допунских судија’. Судски процес – ‘народију правде’ – водио је јавни тужилац Милош Минић, комуниста по коме су судије морале бити ‘безгранично одане’ комунистичкој ствари (‘тековинама народноослободилачке борбе’). Главна тачка оптужнице гласила је овако: ‘Михаиловић је организовао у окупираној Југославији четничку организацију (коју је назвао ‘Југословенска војска у отаџбини’), па је, чим је почела ослободилачка борба народа Југославије противу окупатора, ступио у сарадњу са немачким и италијанским окупаторима и другим слугама окупатора и своју организацију употребио за гушење ослободилачке борбе народа Југославије и за извршење безброј разноврсних ратних злочина’. Од двојице Михаиловићевих адвоката, Никола Ђонович је наступао као човек који настоји да сачува професионалну част и главу, а Драгић Јоксимовић као велемајстор адвокатске професије ‘без мане и страха’. Н. Ђонович је за основ одбране узео теорију о индивидуалној кривичној одговорности: ‘Кривично-правна наука није рекла јасно шта ће бити са масовним злочинима у великим друштвеним покретима. Али није стала на гледиште да за све то одговара један човек који се случајно нашао на челу једног таквог покрета, већ је стала на гледиште да сваки одговара за свој злочин, за своја дела, да је сваки одговоран за оно што је радио или наредио да се уради или потстрекао да се уради или помогао да се уради.’ Пошто је у више наврата дао комплименте партизанском покрету, Ђонович је у једном тренутку у завршној речи изјавио: ‘Посматрајући оптуженог Ми-

хаиловића у току овог претреса, његове снисходљиве и мирне покрете, његово искрено признање многих ствари, чак и неких које му оптужница не ставља на терет, треба се упитати може ли се закључити да је у овом човеку притајена звер. Михаиловић је трагична, несрећна личност. Његова је трагедија у томе што није одржао споразум са маршалом Титом. Да ли је он крив за то? По мом уверењу, није крив. Други су криви, који су руководили његовим акцијама и његовим опредељењима. Молим суд да при изрицању пресуде и о овоме води рачуна. Сав терет одбране Драже Михаиловића пао је на Драгића Јоксимовића. Он је оптужницу компартијског тужиоца ставио под лупу и елементарне и правничке логике, правећи од ње правно-политичко ругло. Прво, у погледу кривичности самог Михаиловићевог покрета, Јоксимовић је изнео став да организовње јВуО 'не представља никакво кривично дело, јер ако би то представљало кривично дело, онда би кривично дело било и оснивање партизанских одреда Југославије'. Што се оптужбе за издајутиче, Јоксимовић је из оптужнице извео један иронични обрт. Наиме, оптужницом је Михаиловићево 'издајство ограничено на сарадњу са окупатором против народно-ослободилачког покрета. Кратко речено, оптужница не сматра оптуженог Михаиловића за интегралног издајника, односно човека који се на целој линији показао као издајник, него уполоваченог издајника, односно човека који се само на једном сектору активности показао као издајник. Пошто из оптужнице прећутно излази да оптужени Михаиловић није био издајник ни према држави као целини, нити према народу као целини, на-

меће се питање да ли се став оптуженог Михаиловића према народно-ослободилачком покрету може назвати издајом...? До одговора на ово питање, Јоксимовић је дошао износећи став да је партизански покрет био илегалан. Он се, узгред, сложио 'са оптужницом да је скроз погрешно и неоправдано мишљење немачко-фашистичког нападача када је народноослободилачки покрет Југославије оквалификован као обична побуњеничка банда'. Њему је било 'скроз симпатично и разумљиво' то што партизански одреди нису признавали окупатора, 'него су се борили за ослобођење поробљене отаџбине. Међутим, не може се то исто рећи за став партизана према организацији Драже Михаиловића, јер је са правне тачке гледишта то била једина легална војничка организација'. Партизанска организација 'имала се сматрати као илегална организација' све до Вишког споразума (16. јуна 1944). После тог Споразума постојале су две војне организације, и тако је остало 'све до 7. марта 1945. године, када је емигрантска влада у Лондону престала да функционише'.

Што се тиче конкретних кривичних дела која су стављана на терет Михаиловићу, Јоксимовић је указивао да комунистички тужилац наступа по неприхватљивом принципу 'командне' одговорности: одбрана стоји на том гледишту, да оптужени Михаиловић може одговарати само за оне ратне злочине које је он лично скривио, односно само тамо где постоји непосредна узрочна веза између оптуженог Михаиловића и извршених ратних злочина. Оптужница, међутим, заступа принцип, усвојен од стране међународног суда у Нирнбергу, да

оптужени Михаиловић, као вођа четничке организације сноси кривичну одговорност за сваки злочин извршен ма над киме од било којег члана његове организације. Међутим, ни по једном нашем законском пропису није усвојен принцип међународног суда у Нирнбергу. Јоксимовић је посебно поменуо 'случај покоља жена и деце у селу Вранићу за који оптужница терети Михаиловића'. Тај навод оптужнице, добијао је аргументом да оптужени Михаиловић 'није наредио покољ у поменутом селу' 'Мене као браниоца, напомињао је Јоксимовић – не интересује да ли је ту реч о већем или мањем броју злочина, него ме интересује узрочна веза мога брањеника са тим злочинима и његова лична одговорност за те злочине. Даље ме као браниоца интересује да ли је сваки злочин довољно испитан. Мене интересује материјална истина о ратним злочинима. За мене нису довољни искази сведока за пререзаним вратом, јер су дати кроз бол и мржњу, нити искази појединих команданата. Оптужени Михаиловић, ни по божјим ни по човечанским законима, не може носити кривичну одговорност ни за један злочин из оптужнице, јер није утврђено да их је он извршио.' Јоксимовић је закључио да је Дража Михаиловић био оличење народног отпора: он је био 'горски цар српског народа'.

По завршетку суђења, Јоксимовићу је један познаник честитао, 'на смелости и сјајној одбрани', приметивши да 'није бранио само Дражу, него је бранио и част Србије и српског народа, чија је он био персонификација у датом моменту'. Јоксимовић је одговорио: 'Да, да бранећи Дражу, пред очима ми је била стално Србија и српски народ. Инсценираним процесом, хтели су комунисти да

нас осенче и зато је било потребно да се чује глас истине, без обзира на жртве.’... /Михаиловићев бранилац био је процесуално крајње неравноправна страна у ‘скаредној пародији правне процедуре какву цивилизовани свет не познаје’. У комунистичком ‘правосудном’ систему, јавни тужилац је спроводио истрагу и имао суд на својој страни. Суд је чак дозвољавао тужиоцу да прекида браниоца претећом упадицом ‘Ви издају браните.’ Посебно је био индикативан Јоксимовићев покушај да прочита телеграм неколико сведока Американаца, који се завршио судијином опоменом ‘на ред у судници’. Јавни тужилац се надовезао примедбом ‘да постоји толико докумената и сведока у Југославији који потврђују сарадњу са непријатељем, да је непотребно звати их са стране’. Део тих непотребних сведока са стране био је образовао ‘национални комитет америчких авијатичара помоћ ђенералу Михаиловићу и српском народу’. Али, суду у режиму тек успостављеног црвеног тоталитаризма - где се држава не разликује много од разбојничке дружине - нису били потребни сведоци одбране. У ‘судском’ процесу Михаиловићу манифестовано је комунистичко схватање суда као ‘куле, из које ће се народ заиста обрачунати са свим својим непријатељима.’“

Тако професор Павловић.

Још су деценије прошле док из казамата Титославије нису изашли неутамањени утамниченици Дражиног покрета. Комунисти, који су своју власт у Србији заснивали на „четничкофобији“ (србофобији, невешто маскираној у стално пљување по Дражином непознатом гробу), морали су да оду с власти (макар формално) и на светло-

сти дана понови се појавила „Дражина Србија“ (Живко Топаловић). Наравно, ово не значи да је ђенерал био без грешке и греха; поготову не значи да међу онима који су га следили није било и озвереника, који су рат доживели као повод за непочинства. Али, Срби су знали и знају: Дража је, уз Карађорђа, њихов бесмртни вожд, вожд Трећег србског устанка за крст часни и слободу златну.

Што се владике Артемија тиче, он се нашао на путу Империје (овог часа и овде, то је Вашингтон), која, по ко зна који пут, прекраја геополитичку мапу Балкана. Овога пута, реч је о пројекту ЗЕТРА – Зелена трансвезала, чији је циљ успостављање исламске државе од Босне и Херцеговине, преко Рашке области и Косова, до Македоније, Бугарске и Грчке, до, наводно европске, Турске.

Рат на територији бивше СФРЈ, који ће се, по свему судећи, окончати укидањем Републике Србске, одвајањем Косова и Рашке области и Војводине, као и свођењем Србије на Београдски пашалук, имао је за циљ велики повратак Турске на Балкан. То ће јој бити компензација за неулазак у Европску унију. Ни Београдски пашалук, дакле, неће бити слободан. На путу НАТО аждаје, чији је Турска поуздани савезник, нашао се и владика Артемије. У почетку, он је веровао, макар делимично, у то да западне вредности заиста подразумевају демократију и људска права за све и да Запад ратује против Милошевића, а не против србског народа. Гајио је и илузију, да ће, упркос НАТО бомбардовању Србије 1999, нова, ДОС-ова власт умети да, кроз преговоре са Западом, сачува основне националне интересе. Али, од мартовског погрома 2004, владика Артемије илузије губи; путујући по

САД и Европи, и тражећи ослонац међу тамошњим, макар делимично хришћански оријентисаним, естаблишментом, он све више баца поглед према Русији, уздајући се у то да ће се у Србији јавити организоване политичке силе које ће распад зауставити. (Управо тако је Дража, скоро до последњег часа, веровао да Запад неће дозволити устоличење комунизма у Србији и Југославији.) Као такав, Артемије постаје политички непожељан „евроатлантској“ србијанској власти, а и појединцима из врха СПЦ, који такође стреме екуменистичко - евроатлантским интеграцијама.

И онда долази удар: владика Артемије мора да оде са Косова и Метохије, јер шиптарски сецесионисти нису победили док год је Србска Црква на Косову јака и непоколебљива. Власт у Србији, која 2008-2011. мантра о уласку у Европску унију, а ради, свесно или несвесно, за Турску, у договору са појединцима из СПЦ, одстрањује непожељног сведока своје лоше глуме („И Косово и ЕУ“, тј. бриселски новогovor са шајкачицом.)

О томе да је позадина смењивања владике Артемија политичка, писала је и америчка антиглобалистичка публицисткиња, Џулија Горин, у свом тексту „Тоталитаризам у служби Запада“, који је објавио сајт „Нова српска политичка мисао“, 14. јула 2010. године:

„Средином јануара 2010. године у Пећи је одржан регионални састанак посвећен питањима безбедности, на којем је официр КФОР-а обавестио присутне како је извесно да ће владика рашко-призренски Артемије бити смењен, а на његово место постављен нови епископ Српске православне цркве – отворенији за сарадњу и дијалог

са Западом. Човек се пита како је НАТО уопште могао да зна тако нешто. А онда се одговор намеће сам: Србија ће дати све од себе да испуни оно што Запад пожели, па официр КФОР-а није урадио ништа нарочито, само је открио обећање српских званичника. И тако, мање од месец дана касније, именован је нови администратор Епархије, који је на дужност ступио у пратњи контингента НАТО-а у оклопним транспортерима и циповима, који се потом распоредио на улазним капијама манастира. Косовска полиција такође је била присутна. Владика Артемије тада је суспендован, наводно због финансијских неправилности које је починио његов асистент отац Симеон. По свему судећи, био је то пуч, уз подршку НАТО-а и под његовом заштитом. Приликом извештавања о смени косовског владике, да би описали Артемија, западни медији примењују све стандардне изразе који се користе за Србе, а за 'објашњење' користе мање од четиристо речи. Тако је 'Асочијетед прес' известио да је 'Артемије познат по својим ултранационалистичким и антизападњачким ставовима'. Осврћући се на владикино пажљиво, дипломатски вешто избегавање нелегитимне косовске владе, састављене од професионалних криминалаца и терориста који су преузели власт на Косову - после низа година владикиних напора да се решење пронађе у преговорима, који су с презиром одбијани - извештај илуструје његов 'национализам' пропратном реченицом да је 'он наредио свом свештенству да прекине контакт са албанским властима на Косову и мисијом ЕУ, пошто је Косово, 2008. године, прогласило независност од Србије'."

Ако се са владиком Артемијом,макар делимично, поновила судбина ђенерала Драже, онда је Зоран Чворовић на себе узео улогу Драгића Јоксимовића. Као и Јоксимовић, Чворовић је стао на страну закона. (Није случајно да је књига „Истина о случају мр Зорана Чворовића“, коју су приредили академик Коста Чавошки и потписник ових редова, изашла о шездесетогодишњици смрти Јоксимовића, умученог 1951. у Титовој робијашници, у Сремској Митровици). Један од кључних Чворовићевих текстова на ту тему је „Революционарна, уместо правне свести“ („Политика“, 6. јули 2010. године). У њему је Чворовић указао да је једна од најтежих рана у бићу србског народа то што је револуционарна свест, наметнута комунизмом, у многим потиснула свест правну. Благодатна конзервативност („конзервативан“ значи „чуван“) црквено-правног поретка, који налаже, јасно и гласно, *urbi et urbi*, како се има водити поступак против епископа, нашла се на удару „креативних“ тумачења револуционарне самовоље, која се, као и увек, правда причом о Новом добу, за које стара правила не важе. Као што су Титове судије дозвољавале Милошу Минићу, Титовом тужиоцу, да Драгићу Јоксимовићу прети упадицама типа: „Ви издају браните!“ тако је и Зорану Чворовићу забрањено да ће се Универзитет у Крагујевцу, бранећи своје „добре односе са СПЦ“, позабавити његовим случајем. И позабавише се. Знамо како. Осветољубиво, наравно, као што се и Титов режим позабавио адвокатом Јоксимовићем, који је, нарушеног здравља, и умро на робији. У рециклираном титоизму савремене Србије хапшење Чворовића се још увек није десило, као што ни владик у Артемија нису

стрељали. Али, образац је исти. Револуционарна уместо правне свести је на делу. А ко брани Истину, по револуционарима, „брани издају“. Рат је Мир. Слобода је Ропство. Истина је Лаж. Читали смо и ми Џорџа Орвела.

Каноничар

Да мр Зоран Чворовић није био усамљен својим анализама неканоничности прогона владике Артемија, потврдили су угледни канонолози, попут митрополита пирејског Серафима и др Миодрага Петровића. Први је, у писму епископу Артемију, изјавио („Свети кнез Лазар“, 1-2/2011):

„Непоколебиво верујем и са смирењем јавно објављујем, имајући 20-годишње искуство бављењем Црквеним Правом као Црквено-судски истражитељ и Секретар Великог Црквеног Суда Грчке Цркве, да је Ваше Цењено Преосвештенство, сагласно Божаственим и Свештеним Канонима Светих Седам Васељенских Сабора, као и Помесних које су они потврдили (25, 74. и 75. Светих Апостола, 6. Другог Васељенског Сабора, 9. и 17. Четвртог Васељенског Сабора, 12, 87. и 96. Картагенског Сабора и 1. Кирила Александријског), као и сагласно Еванђелском Божанском Закону, Канонски Епископ Најсветије Епископије рашко-призренске и косовско-метохијске, и поред постојања против Вас донетих Одлука, од стране Светог Архијерејског Синода као и од стране Светог Архијерејског Сабора, без Канонске оптужнице и прилагања стварних чињеница, Канонских истражних радњи и испитивања оптужнице, Канонског суђења и Одбране, и могућности правних лекова, и то:

а) Одлуке Светог Архијерејског Синода од 11.2.2010. о Вашем привременом удаљавању са Ваше богомчуване Епархије

б) Одлуке Светог Архијерејског Сабора од 2.5.2010. о наметању Вам казне коначног уклањања са Ваше Канонске службе

в) Одлуке Светог Архијерејског Синода од 18.9.2010. о наметању Вам казне неограничене забране свештенодејства

г) Одлуке Светог Архијерејског Сабора од 18.11.2010. о наметању Вам казне рашичињења са високог Архијерејског Достојанства и Вашег враћања у ред монаха, с обзиром да ове Одлуке флагрантно крше сваки појам Канонског Права и Канонског процесног поретка, и да у канонском смислу немају валидност, са непосредном последицом да су поменуте Одлуке неважеће, неосноване и непостојеће, и да непоправљиво и грубо повређују Канонску веродостојност наведених Управних и Судских органа најсветије Светосавске Српске Цркве, као и Канонско Начело адекватних казни, које важи у Аутокефалним Православним Црквама.'

Др Миодраг Петровић, приређивач и преводилац Законоправила Светог Саве на савремени србски језик, у свом огледу 'Саборска одлука о епископу Артемију' (Свети кнез Лазар, 1-2/2011), каже:

„Зашто се, због свега тога, не омогући епископу Артемију да у редовном црквеносудском поступку, у складу са Свештеним канонима и Уставом Српске православне цркве, одговори на оптужбе? Црквено канонско право је писано у духу човекољубља и братољубља. По бризи о

човеку, оно умногоме надмашује чак и оне најсавршеније грађанске законе данас цивилизованог света.

У 'случају' око епископа Артемија, дакле, уколико би се непристрасно применило црквеноканонско законодавство, не би било подела међу епископима, свештенством, монаштвом и верницима; не би се потезало за полицијом; не би се за испомоћ користиле импровизоване услуге 'црквених аналитичара'. Ако се утврди да је заиста крив, верујући народ ће то разумети и никаквих, вероватно, подела или раздора по том питању не би било. Владао би мир и канонски поредак у Цркви. А Држава не би имала разлога да се уплиће у црквени живот. Избегли би се гнев и осуда од стране грађана због таквог њеног уплитања. Овако се и од нецрквених људи чује уверење да се у 'случају Артемије' у дубљој позадини ради о политичким више стварима, а мање о црквеним суштинским питањима.

Редовни црквеноканонски и уставни поступак у случају око епископа Артемија није спроведен вероватно из бојазни да се оптужбе, изречене против њега, неће потврдити као основане. При таквој сумњи или сазнању, негодовање тужитеља траје и пројављује се кроз нове оптужбе и претње, које се протежу чак и на свакога онога ко се усуђује да га правда. Мржња и жеља за осветом и понижењем до потпуног уништења било ког човекомрзац сам мора да се лечи; други од тога не може да га излечи.

Али на редовни црквеноканонски поступак и евентуално преиначење већ донетих исхитрених одлука против епископа Артемија одговорни и не помишљају. Последња саборска одлука у новембру 2010. године, којом је Епис-

коп противно свеиштем канонима низведен у раван монаха, није донета једногласно. Од присутних епископа на Сабору, седморо их је било против и шесторо уздржаних. Пошто се јавно саопштава, и пренаглашава, чињеница да су на крају ипак сви епископи потписали такву одлуку, неко ће се ту замислити – да ли подједнаку вредност могу да имају потписи вољно и невољно потписаних епископа? Не толико у очима људи колико пред Богом. Зато се оправдано намећу неколика важна питања, као на пример:

Је ли при таквој разједињености епископа могло да се у Сабору каже оно што је за Апостоле важило: '... испунише се СВИ Духа Светога, и говораху ријеч Божију са смјелошћу' (Дан 4, 31), или: 'Јер угодно би Светоме Духу и НАМА...' (Дан 15, 28).

Је ли при таквој разједињености епископа у Сабору могло да се помисли на смисао праксе коју су, са разлогом, увели Оци на Васељенским и Помесним саборима, а то је – да сваки од њих у једини потписује саборске одлуке овако: 'Одлучивши потписах' (следи име и назив епархије). Ово зато што пред Богом нема колективне одговорности. Пошто је при доношењу одлуке о епископу Артемију било и других саборских одлука, епископи који су били против његовог низвођења на степен монаха требало је, приликом потписивања, то и да назначе, без чега се оставља утисак да је по том питању постигнуто јединство са Духом Светим, а није.

Ако се уз све то има у виду и канонско начело о томе да се за кривице саборска одлука доноси 'ПОШТО СЕ САСЛУША ОКРИВЉЕНИ' и, што је веома важно, у њего-

вом 'ПРИСУСТВУ' (канон 1. и 2. Седмог помесног сабора у Цариграду 394. године, в. Пидалион, Атина 1886, стр. 375-376), али и то да се епископ не низводи на степен монаха, сходно наредби Отаца Десетог помесног сабора у Цариграду 879. године, који у 2. канону наглашавају: '... Установљујемо да надаље неко ко је увриштен у архијерејски и пастирски каталог не низводи себе на место оних који се паствују и кају. Уколико се пак неко усуди да то учини, после изрицања и разјашњења овде саопштене одредбе, тај, лишивши себе архијерејског чина, нека се не враћа више на пређашње (достојанство) које је таквим поступком поништио' (Пидалион, стр. 296-297; уп. Н. Милаш, Правила Православне цркве, књ. II, Нови Сад 1896, стр. 295-296); ако се, дакле, све то има у виду, онда се оправдано поставља питање канонске ваљаности последње саборске одлуке о низвођењу епископа Артемија на степен монаха. Такво низвођење води изругивању епископског достојанства.

Смисао наведеног канона не своди се искључиво на забрану појединцу епископу да себе низведе у раван монаха. Црквени Оци тим каноном, у ствари, дају до знања да нико, па ни Сабор архијереја не може тако нешто да учини. Јер, уколико би се радило о кажњавању кривца епископа, такво место није међу монасима; он у том својству увек важи за потенцијалну опасност по црквени поредак. Уколико би Сабор архијереја, дакле, и хтео себи да припише такво недопустиво право, то би водило у апсурд по којем је он (Сабор) тај који се низвођењем епископа у монаха шегачи са ЕПИСКОПСТВОМ као увишењем црквеном установом.

Тумачећи наведени канон, Светогорци Агапије и Никодим забрану низвођења епископа на степен монаха доводе у раван канонске забране да епархијски епископ подноси оставку (исто, стр. 297), јер и подношење оставке је вид ниподаштавања епископског достојанства.

Али не ради се више ту искључиво о епископу Артемију као јединки, него је уопште реч о изузетно важној и узвишеној црквеноканонској установи која се зове ЕПИСКОПСТВО. Према томе, на његове тужитеље пада тешка одговорност за исхитрено и противно канонима омаловажавање те установе. Ово тим пре што 'случај Артемије' почива још увек на оптужбама само. Морало је да се иде до краја, а то значи да се оптужбе детаљно и непристрасно провере, потврде и јавности обзнане. Без таког поступка остављен је простор за озбиљне сумње, које и јесу, у ствари, семе раздора у црквеној плироми. Терет одговорности за такво стање у Српској православној цркви не пада на невине, него на виновнике, и то одговорност превасходно пред Богом. “

Дакле, бринући се да се здање СПЦ не уруши неканонским одлукама, Чворовић је похитао да укаже на могуће последице истих. Био је покренут бригом за будућност Цркве и народа. Непоштовање канона у било чијем случају (па и у „случају Артемије“) увек је имало (и имаће) несагледиве последице. Довољно је да се само сетимо раскола у Америци, Канади и Аустралији.

Србски интелектуалци и јединство Цркве

Шездесете године 20. века донеле су нашем народу једну тешку несрећу: раскол у Америци и Канади (а касније

и широм дијаспоре), чији је узрок било непромишљено рашчињавање епископа америчко-канадског Дионисија, учињено по Брозовом налогу, због Дионисијеве борбе против Титовог режима. Дионисије је оптужен за корупцију и неморал. Он одлуку СА Сабора СПЦ није признао, и раскол је настао да се шири и продубљује, на радост србских непријатеља, а на нашу општу несрећу. Тек крајем осамдесетих година 20. века, када су тоталитарне стеге почеле да попуштају, било је могуће радити на васпостављању црквено-народног јединства. Србски интелектуалци су се, о Савиндану 1987. године, огласили писмом поводом раскола у Америци. Писмо је било упућено патријарху србском г. Герману и СА Сабору СПЦ:

Патријарху Српске православне Цркве; Његовој Светости Господину Герману, Светом Архијерејском Сабору Светом Архијерејском Синоду Српске православне Цркве,

*Ваша Светости,
Ваша Преосвеиштенства,*

Дубоко забринутим због црквеног раскола међу Србима на северно-америчком континенту, који траје већ двадесет три године и као жива рана шири се на западну Европу и Аустралију, апелујемо на Вашу мудрост да пронађете светосавски пут измирења подељене и завађене браће, што је од великог интереса по нашу Цркву и судбину српског народа у целини.

Околности нас опомињу да је последњи час да то буде учињено. У противном, деоба ће попримити

кобне, можда неизгладиве размере, а нада у обострано жељено јединство биће доведена у питање.

Нисмо намерни ни позвани да оцењујемо ко је први започео са деобом, нити пак да истражујемо је ли то учињено слободном вољом црквених врхова или по диктату сила изван Цркве којима су се, у то време, црквени људи морали повинovati.

Желимо, међутим, да Вас подсетимо да је Црква вазда радила на јединству и слози, да њена историја обилује примерима помирења и праштања. Исто тако, Вама је знано да је, пре овог нашег Апела, било више сугестија, молби и предлога чињених с најбољом вољом, из чистог срца, и са узорном духовном свеићу, да се раскол превазиђе.

Не видимо разлога – административног ни канонског – који би се косио са свесрпском потребом да се ово самоистребитељно коло у нашем расељеном народу заустави.

Интереси јединства Српске Православне Цркве и српскога народа зацело су извад таиштине било кога у Цркви па и изнад донетих одлука.

Уколико је, пре двадесет три године, у зачетку, сукоб између Светог Архијерејског Сабора и тадаишњег епископа америчко-канадског Дионисија био „интерна ствар“ Цркве, он је данас – имајући у виду трагичне последице по црквено и национално јединство стотина хиљада Срба који живе ван отаџбине – прерастао у зло за чије смо уклањање сви позвани.

Црква је стога, сматрамо, позвана да преиспита и промени своје одлуке које су довеле до раскола,

а у име слоге превлада *страст, охолост, ташност, самољубље* (особине супротне хришћанским начелима) те да се сви опоменемо ко је једини обдарен својством непогрешивости.

Вашој мудрости је, без сумње, познато да се, канонски и догматски, већ само постојање црквеног раскола сматра неопростивим грехом, као и да је Српска Православна Црква била поштеђена тог греха све до нових, суморних времена, до одметања „македонске“ Цркве и америчког расцепа.

Право на погрешну одлуку припада свакоме у Цркви, али права на раскол нема, јер права на грех нема. Сви који су, било чиме, било када, из ма којих побуда и по коме праву, допринели расколу, криви су првенствено пред Црквом Христовом, а потом и пред српским народом.

Спас није у окривљавању другог нити у доказивању своје надређености или безгрешности. „Самоиспитивање и самоосуда је почетак спасења“ – тако гласи наука Светих отаца. А главно наше спасење у овом тренутку јесте зацељење рана на живом телу наше Цркве и народа. На то нас, између осталог, опомиње и позива страдалничко Косово.

У овом тренутку, уверени да ћете, Ваша Светости и Ваша Преосвеиштенства, разумети наш глас као глас савести и бриге, ми наведеним светотачким речима дописујемо само своју молбу да се понесете према светосавским заветима, дакле, са смислом за историју.

У Београду, на Светог Саву, 1987. године

- Ратко Адамовић, књижевник с. р.
Матија Бећковић, академик с. р.
Вера Божичковић-Поповић, сликар с. р.
Коста Брадић, сликар с. р.
Бошко Вујачић, народни гуслар с. р.
Момир Војводић, књижевник с. р.
Миливоје Глишић, књижевник с. р.
Вук Драшковић, књижевник с. р.
Милан Давидовић, књижар с. р.
Веселин Ђуретић, историчар с. р.
Рајко Ђурђевић, новинар с. р.
Гојко Ђого, књижевник с. р.
Проф, др. Мирослав Егерић, књиж. с. р.
Милан Комненић, књижевник с. р.
Јован Копривица, адвокат с. р.
Вера Колаковић, књижевник с. р.
Жика Лазић, књижевник с. р.
Војислав Лубарда, књижевник с. р.
Др Иво Мариновић, лекар с. р.
Борислав Михаиловић-Михиз, књиж. с. р.
Милић од Мачве, сликар с. р.
Љубица Милетић, песник с. р.
Рајко Петров Ного, књижевник с. р.
Богољуб Пејчић, историчар с. р.
Проф. др Новица Петковић, књиж. с. р.
Мића Поповић, сликар академик с. р.
Љуба Поповић, сликар с. р.
Данко Поповић, књижевник с. р.

Небојша Попов, социолог с. р.
Др арх. Предраг Ристић, с. р.
Слободан Ракитић, књижевник с. р.
Милорад Радевић, науч. сар. САНУ с. р.
Љубомир Симовић, књижевник с. р.
Живорад Стојковић, књижевник с. р.
Проф. др Светозар Стојановић, филоз. с. р.
Младен Србиновић, сликар академик с. р.
Светозар Стијовић, историчар с. р.
Бранислав Тодоровић, правник с. р.
Драган Танасић, новинар с. р.
Брана Црнчевић, књижевник с. р.
Др Војислав Шешељ, социолог с. р.

Слична, готове истоветна црквено-историјска ситуација снашла нас је 2011. године. Тада су србски интелектуалци, на дан Спаљивања моштију Светог Саве, маја 2011, патријарху србском г. Иринеју упутили писмо следеће садржине:

*Ваша Светости,
Ваша Преосвеиштенства,
А пред нашим духовним очима да нам је слога и
јеванђелска љубав и да их узајамним праштањем
чувамо као зеницу ока.
Ономе, пак, ко нас злурадо запита ко је овде остао
победник а ко побеђени да знамо, и мирно и јасно
и себи и њему, одговорити:
Овде су се срела браћа која су то била и остала.*

Патријарх Павле,
О значају превазилажења раскола
(На Сретење Господње 1992, у Саборној цркви)

У времену када је Србија болесна од последица пакленика и уморна од лажних вођа и пророка – једино не поустају судионици „артемијевитине“, глуви и слепи на отпочети раскол међу Србима.

Тако се једна исхитрена, услужна и острашћена одлука Светог архијерејског синода (случај разрешења управљања Епархијом рашко-призренском владике Артемија) претворила у беспоредак и динамичан след нових забрана за његово преосвеиштенство, страдалног Артемија, и његову духовну децу. Зар је, онда, чудно што је Пирејски митрополит Серафим (са искуством 20-годишњег секретара Великог црквеног суда Грчке цркве) обрачун са владиком Артемијем окарактерисао посве „неканонским прогоном и безаконим осудом.“

По његовом мишљењу, овакво „флагрантно кршење Канонског права“ производи „одлуке које су неважеће, неосноване и непостојеће.“ Преосвећени, даље, сматра да уведени беспоредак вређа „канонску веродостојност судских органа најсветије Светосавске српске цркве, као и канонско начело које важи у аутокефалним православним црквама. „

На прагу таквог разумевања тумачимо и покушај патријарха српског, ГГ Иринеја, у Васкршњој посланици 2011. – а пред мајско заседање Светог архијерејског сабора СПЦ – да нас подсети како

„Васкрсли Христос... позива на саможртвену љубав, на узајамно мирење и братско праштање.“

Зато подсећамо и на „Писмо српских интелектуалаца поводом раскола у Америци“ („Глас цркве“, 1987, бр, стр. 16 и 17.) чија је брижност за „нашу Цркву и судбину српског народа у целини“ - данас актуелнија и потребнија пред новим расколом као искушењем самоистребљења. Ондашња жеља да се Свети архијерејски сабор уздигне до „смисла за историју“ и „зацељења рана на живом телу наше Цркве и народа“ а посебно на „страдалничком Косову“ није изгубила на мудрости и показивању јединог пута спасавања саборности цркве и народа.

Својевремено упозорење Св. Јустина Ћелијског да је раскол највеће зло Христове цркве, „лични грех свакога од нас, и свенародни грех“ – елита СПЦ је одгурнула у архив, правећи се као да не зна какав је полум задесио светосавски и светолазаревски народ поводом успостављања давног Титовог „америчког раскола“.

Оглушити се о ова упозорења – писана у име превладавања „страсти, охолости, ташности и непогрешивости“ – не значи ли одрицање од светосавског идентитета и гурање сопственог народа у бесловесни вир секуларизованог хришћанства? Зар је то пример да се опомену они који би да нас деле а који су заменили Св. Тројицу новим тројством коме су надначела: престиж, профит и прогрес?

Зар је то одговорно враћање спокојства свету који хита милитантној помама, и унижењу све-

укупне Божије творевине? Зар нас савест, брижност и свељубав не обавезују да не будемо слични онима који су, предвођени Америком, тражили неопакe 1999. од свог политичког трабанта и епигона, Ватикана, благослов за бомбардовање Србије и српског народа?

Уверени да ћете, Ваша Светости и Ваша Преосвеиштенства, разумети овај глас молитвене брижности и христолике савести – надамо се да ће предстојећи Свети архијерејски сабор смоћи снаге и „Случај владике Артемија“ вратити у бивало стање пре процеса и Црквеног суда, којих и није било.

На то нас упућује наша вера која је наша нада и не мање наша нада која је наша вера. А оне почивају у молби да ћете се обући у љубав (Кол. 3,14) и на следујућем Сабору бити на висини историјске одговорности, јер је љубав извршење закона (Рим. 13,10).

Као чувари биографије српског национа, и његови заветни молитвеници, Ви ћете, зато, знати зашто је овај Сабор (мај 2011.) важан и како се, још увек потенцијални раскол, може и мора превазићи.

У Београду,
на дан Светог Атанасија Великог
15/2 мај 2011.
Целивајући Ваше свете деснице,
до краја одани на путу Светог Саве:

Протојереј-ставрофор др Матеја Матејић
академик Србољуб Живановић
Предраг Р. Драгић Кијук
проф. др Мирољуб Јоковић
мр Владимир Димитријевић
Ангелина Марковић
проф. др Љубомир Протић
др Вера Бојић
Слободанка Боројевић, Отава, Канада
Небојша Малић, Вашингтон ДЦ, САД
др Џим Џатрас (Jim Jatras), Вирџинија, САД
Мери Воли (Mary Walsh), Даблин, Ирска
др Владимир Умељић, Ашафенбург, Немачка
др Ђорђе Јовановић, Брисел, Белгија
Богдан Златић
Наташа Јовановић
асис. мр Зоран Чворовић
проф. др Милан Петровић
Душко М. Петровић
Ранко Гојковић
проф. др Миленко Бодин
др Никола Жутић. историчар
проф др Александар Липковски
Хаџи Ђорђе Ј. Јанић, књижевник
Звонимир Ђоровић, инжењер
мр Биљана Ђоровић, новинар
Коста Димитријевић
проф. др Павле Васић, Универзитет у Приштини
проф. др Драгомир Костић, Универзитет у
Приштини

проф. др Драгиша Бојовић, Универзитет у Приштини и Нишу

проф. др Слободан Костић, Универзитет у Приштини

др Марко Јакишић, Косовска Митровица

Милан Михајловић, књижевник, Косовска Митровица

Зоран Ђорђевић, историчар уметности, К. Митровица

Драган Ничић Циноберски, књижевник, Грачаница

Ђорђе Јевтић, публициста, Грачаница

Милоје Дончић, књижевник, Ниш

Слободан Драгутиновић, адвокат

Душан Драгић, функционер Уједињених нација у пензији, Хартсдел, Њујорк

Миодраг Ђорђевић, грађевински инжењер, Париз, Француска

Миодраг Николић, Лос Анђелес, Калифорнија, САД

Др Мирјана Петровић, инжењер електронике, Сан Дијега, Калифорнија, САД

Предраг Миновић, инжењер, Токио, Јапан

проф. др Момчило Миљковић, професор у пензији, Универзитет државе Пенсилванија, САД

дипл. инг. Сузана Ковачевић, старији систем програмер, Универзитет Квинсленд, Бризбејн, Аустралија

дипл. инг. Горан Ковачевић, директор SolArc, Бризбејн, Аустралија.

Међу потписницима овог другог писма (њих преко седамдесет, међу којима је и преко двадесет руских интелектуалаца) био је и мр Зоран Чворовић. Јасно је да је, иако му се десило све што се десило, Чворовић остао доследан својој начелности. Јер, питање случаја владике Артемија није питање појединца, него целог нашег народа. А од србског интелектуалца се, увек и свагда, очекује да не пати од моралне лености, него да се ангажује тамо где је потребно. Тако је било, и тако ће бити. Док год будемо.

Некад и сад

Године 1893, др Лаза Димитријевић, један од првих лекара Срба, објавио је књигу „Како живи наш народ“, описујући здравствено, политичко, па и духовно стање Срба. А било је, као и данас, тешко: народ се разбољева и умире од незнања, нехигијене и лоших услова живот (помиње случај жене која је родила двадесет једно дете, а само јој је ЈЕДНО остало у животу), власт тера своје. Уосталом, да чујемо Димитријевића. Прво о власти:

„Представљај ти полицијским властима колико хоћеш, да се уклони нешто шкодљиво за здравље народно у неком крају, капетан ће тај акт дати да се заведе и бајаги написати да се изврши... Само што ‘због неизвршења’ ниједан капетан ни писар није ни опоменут био а камоли кажњен. А кад је једном један пијани једне ноћи узвикнуо: Живео Гарашанин! одмах је ухапшен и кажњен са 15 дана затвора због ‘преношења обеспокојавајућих гласова!’

Изузимајући кнеза Михаила, у ОВОЈ земљи нико није паметно заповедао и ако је заповедао то је било само за његов лични и партијски интерес. Министри играју

како им партијски одбори свирају... те у свим заповестима од смрти кнеза Михаила не видиш интерес отаџбине. А за пакост наш народ хоће да му се заповеда, па да нешто уради... али кад једном заповедиш истрај. Зато није потребан апсолутизам. Само, министар никако не сме после своје (сопствене!) заповести да поверљиво јавља том и том капетану, да баш ту његову наредбу не извршује на Јанку или на Марку. Гледање кроз прсте још је горе под апсолутном владавином. Тако исто када се изда неки закон, треба његова наређења да се изврше. Јер се народ иначе испушта у извршавању’.

А потом о свеиштенству: ‘И свеиштенство је у нас много од старог поштовања изгубило. Цела је истина да се сељаци хватају куд које, кад сретну попа, да их не бије баксуз. У неким крајевима опет бацају из кола сено, пошто попа мимоиђу. Овоме су много криви и сами свеиштеници. Заседну по механама са сељацима, па држ’ у шале и заћевке, а који још претерује у пићу, тај је ‘сва права’ свршио. Само каквом свеиштенику који је умео очувати своје достојанство, рећи ће сељак: господин попо. Иначе - попе! И није чудо што наш свет неће у цркву. Оно, што се б милиона Срба прекрсте свакога јутра, пошто се умије и увече кад легне и спомене Боже помози, то више вреди за нашу православну веру, но све сазидане цркве и њени служитељи. И, верујте, ово Србин није од свеиштеника научио, но од својих старијих. И то је онај часни крст, за који он војује и крвцу пролева’.

Упркос тој „симфонији“ власти и свештенства, у ствари какофонији неодговорности, лењости и мурдарлука, опстадосмо, јер, увек има неки „блесави“ Чворовић, који

се не држи онога „Вежи коња где ти газда каже, а ни онога „Покорну главу сабља не сече“, него крене главом кроз зид, па шта буде. На Правном факултету ради, зна ко ће да га бира у звање асистента - и „лаје „! Помиње „Аферу Индекс“, у које су многе његове колеге умешане! Тај стварно није „у винклу“. Али, да није било Срба спремних да иду главом кроз зид, где бисмо ми данас били? Да није било утамниченика за идеју попут грофа Ђорђа Бранковића, тврдоглаваца какав је био Лаза Костић, робијаша савести какви су били Петар Кочић и Гојко Ђого – зар бисмо историји смели да погледамо у очи?

Чворовићи су нам потребни. Без њих бисмо се угушили са, како рече Осип Манделштам, устима искривљеним од неистине. Овако, пливамо кроз мутну Марицу историје. Пливамо упркос струје. Низ струју могу да пливају и лешеви.

Дучићева песма, Чворовићев чин

Знам како је било Зорану Чворовићу када је, фебруара месеца 2010, кренуло да се збива све оно око владике Артемија. Осетио је вероватно бол у грудима, бол разочаране љубави и поштовања... Није могао да верује. У збивања су били уплетени људи за које би, до пре неку годину, могао руку да да, људи који су од Светог Јустина Телијског заветовани да се о свему договарају и све раде као браћа. А сад, ово... Чворовић, који је, већ разочаран у циркус србијанске политичке сцене до тада стајао са стране, својом вољом, без јавног ангажмана, одједном је осетио да треба да се укључи... Да би се жртвовао, јер бити припадник елите значи бити спреман

на жртву. Наша искуства, поготово у двадесетом веку, пречесто су била искуства разочарења у елиту, која је у кључним тренуцима, окретала „ћурак наопако“, како је, у „Песми“ Дучић певао 1943:

Мој добри роде, сви су лагали
и твој су видик сав помрачили,
за својом срећом само трагали
и свуд су крали, и све тлачили.

Уместо млека, крв су сисали
у страдањима твојим дугима
твоје су светло име брисали,
да не знаш ко си међу другима.

С убицама су цркве стварали,
са издајником горде тврђаве,
у заклетви те свакој варали,
на води дигли мосте рђаве!

На згаришту ти држе говоре,
на губилишту подло пирују,
на буњиштима саде ловоре
и мртве уче сад да мирују.

Мој добри роде, сви су рђави,
вапај твој не чују што тугује,
издајник и сад још у тврђави,
с убицом жртва сада другује.

Ломан је, роде, мост на провали,
свуд су у причест отров ставили,
с лупежом све су новце ковали,
са кривоклетником завет правили.

Чворовићев чин проистекао је из атмосфере Дучићеве песме. Он је одбио да прави лажне завете и диже рђаве мостове, само да би изгледало како преко њих треба да пређу „брзе пруге“ „евроатлантских интеграција“. И урадио је што је урадио. Са П. О. (потпуном одговорношћу), као и свака солидна људска фирма.

Но, као и свакоме, тако и њему - солидност фирме „Чворовић“ провераваће се до последњег даха његовог. А кад нас покрије трава, нека нам свима Бог буде милостив, не судећи нам по гресима нашим, но по љубави Својој.

2011.

СРБИЈА ЈЕ ВЕЛИКА ТАЈНА ИЛИ СЛУЧАЈ МИЛОЈА СТЕВАНОВИЋА

Пре читања овог текста

Човек о коме је овде реч зове се Милоје Стевановић (познатији као „Грешни Милоје“), и приватни је предузетник родом из Горачића код Чачка. Горачићи су значајно драгачевско село. У њему је, 20. фебруара 1893.

године, избила Горачићка буна. Наиме, намеснички режим Ристић – Белимарковић (краљ Александар Обреновић био је малолетан) покушао је, преко министра полиције, Рибарца, да у целој Србији спречи незаустављиви тријумфални поход Пашићевих радикала, који су, у оно доба, били много више народни покрет него политичка партија. Пошто је власт у Драгачеву припадала радикалима, а сматрало се да су Драгачевци међу најбунтовнијим Србијанцима, кренуло се у обрачун с овим крајем. Локални радикали су одбили да, против закона који је био на њиховој страни, предају општински печат либералској власти, оличеној у окружном начелнику Љубомиру Каменчићу. Због тога је дотични послао на Горачиће војску, која је пуцала на голоруки народ и убила петнаестак присутних.

И касније је Драгачево било непокорно: у њему је, за време Другог светског рата, било само срце Равногорског покрета. И Драгачевски сабор трубача настао је као нека врста националног отпора титоизацији Србије: труба је Србима дошла из херојских отаџбинских ратова 1912-1918, а србијански титоисти су се, шездесетих година 20. века, кад је Гуча затрубила, свим силама борили против „реакционарног солунаштва“. Драгачево је било одано како Србству, тако и Православљу. Пре Другог светског рата, у њему је било једно од огњишта богомољачког покрета Владике Николаја, и много послератног србског свештенства и монаштва потицало је са ових простора.

Милоје Стевановић је Драгачевац који је, сплетом околности карактеристичних за наше доба, доживео да га кажњава и Савез комуниста и суд Србске Право-

славне Цркве. Како је то било могуће? Читалац одговор може да потражи у редовима које има пред собом; они се баве „случајем Стевановић“ до 2011, када је Велики црквени суд донео пресуду о њему и када су уследиле реакције.

О разлозима за писање

Овај текст је настао из потребе да се суочим с чињеницама: слушајући разне приче о „главном јунаку“ редова који следе, Милоју Стевановићу, нарочито о његовој „комунистичкој прошлости“ (која је била комунистичка, а онда, када се човек обратио у хришћанску веру, постала прошлост), решио сам да подробно истражим о чему је реч и да читаоцима на увид ставим причу која, пре свега и изнад свега, говори о нама, нашим искушењима, заблудама и тражењима пута у доба беспутице. Ово није прича која „брани“ Стевановића, или „напада“ оне који су се, у његовом случају, нашли с друге стране. Иако нико ко пише није сасвим „објективан“ (човек је такав само као леш, јер се претвара у објекат), трудио сам се да пишем *sine ira et studio*. Читаоцу остављам извођење закључака, али, наравно, и могућност за наставак истраживања.

Такође, овај чланак има и намере општијег карактера него што је то лична знатижеља. Он се бави и нашом црквено-националном ситуацијом, у доба кад нам, као да смо бесловесна марва, подмећу причу о сјајној ЕУ будућности коју ћемо добити ако се одрекнемо најсветијег – Косова и Метохије. Случај Милоја Стевановића је, управо због повезаности са „случајем Артемије“, парадиг-

матичан јер се из њега види шта може да снађе човека ако се, на овај или онај начин, нађе на путу Империје која „уредује“ у Србској Цркви и србској држави.

Извештач „Политике“ два пута о истом човеку

У среду, 8. фебруара 1984. године, Гвозден Оташевић, дописник „Политике“ из Чачка, објавио је у „Политици Експрес“ чланак под насловом „Секретар искључен из комитета“. У њему, између осталог, пише: „За десет последњих дана Милоје Стевановић, секретар Председништва Општинског комитета СКС у Лучанима, два пута је партијски кажњаван и прекјуче је искључен из Комитета и кажњен последњом партијском опоменом. Како и због чега? На седнице Републичке конференције Савеза социјалистичке омладине Србије, одржаној у Београду 24. новембра прошле године, Стевановићева беседа привукла је посебну пажњу. Секретар Општинског комитета из Лучана говорио је тада поред другог, о кадровској политици у Партији и друштву на несвакидашњи начин и речима и ставовима какви су реткост на званичним скуповима. После тога је Председништво Међуопштинске конференције СК у Краљеву осудило поједине ставове из Стевановићеве беседе“. После низа перипетија, одржана је седница Комитета у Лучанима, на којој су, између осталих, били и Момчило Вићентијевић, члан Председништва ЦК СКС и Миленко Петровић, секретар председништва ЦК СКС. Оташевић пише: „Став већине на прекјучерашњем састанку био је овакав: Стевановић ничим не показује спремност да прихвати критику или изрази самокритику због, како је речено, негативних пос-

ледица његовог излагања на седници Републичке конференције ССО. Већином гласова је искључен из Комитета што значи и да је смењен са места секретара, и кажњен последњом опоменом, а Комитет се оградао од његове беседе, изречене новембра у Београду“. Исти овај новинар 20. маја 2011. у „Политици“ објављује текст „Прво искључење верника у историји СПЦ“: „Чачак – Архијерејски намесници и управе парохија и манастира на подручју Жичке епархије добили су поруку из седишта ове епархије у Краљеву да је Милоје Стевановић (62), предузетник из Чачка, коначно искључен из црквене заједнице. То је саопштио протојереј Саша Јоловић, архијерејски намесник трнавски и града Чачка, јуче на конференцији за новинаре. Он је прочитао одлуку Великог црквеног суда о коначном искључењу Стевановића, који је био оптужен да је основао манастир на своме имању и учествовао на богослужењима рашчињеног владике Артемија. Секретар Црквене општине у Чачку, презвитер Владе Капларевић, саопштио је да је у историји Српске православне цркве Милоје Стевановић први лаик, односно верник, коме је изречена казна коначног искључења“.

Случај је, понављамо, крајње занимљив: исти човек је избачен и из партијског комитета и искључен из Цркве. Остало је да се истражи како се десило и једно и друго.

Говор у Сава центру 1983.

У Сава центру у Београду Савез социјалистичке омладине Србије је 24. новембра организовао трибину на тему стања друштвеног морала, и са питањем: „За што ћутимо?“ Милоје Стевановић, лучански партијс-

ки секретар, у четвртој деценији живота, иступио је на трибини са следећим говором: „Зар не видимо како нам пред очима отказују уставне функције појединих органа и друштвено политичких организација? Једна од тих функција је и јавност рада. На трибинама Савеза комуниста, Социјалистичког савеза, омладине, нема јавне контроле носилаца политичких и других друштвених функција. Та уставна обавеза није само ишчашена, него, рекао бих, ампутирана, обогољена до краја. Зар не видимо склапање бракова из рачуна између политичке бирократије и технобогова, што има за последицу да нам овај огроман институционализован апарат, уместо примене уставних начела, игра онако како татице кажу – и на нивоу општине, Републике и Федерације. То се дешава и у СУП-у, управи, Служби друштвеног књиговодства, па чак и у правосуђу. И нека нико, молим вас, не мисли да ја ове ствари говорим напамет, јер сам спреман да понудим и конкретне аргументе. Видите, другови, ми ћемо дрвље и камење на секретара основне организације СК зато што је допустио да му три демагога подигну раднички савет и да пробију политику расподеле. И слажем се – треба на њега дрвље и камење. Али постављам питање, можемо ли ми макар песак и струготине на оног секретара горе, што му, бајаги, Енвер Хоџа подигао контрареволуцију у земљи? По цену да овде добијем етикету дефетисте или ко зна коју (јер нам се, иначе, унапред од великих званичника за критику било чега а нарочито било кога – деле лекције и етикете), желим да кажем једну ствар која ме као бившег омладинског руководиоца, човека и комунисту – мучи. Наиме, осећам

да ако овако наставимо да ћутимо у овој земљи мора доћи до озбиљних социјалних ломова. И нека дође! Револуција ће тиме добити нови импулс, и то је уосталом њена дијалектика и логика. Али шта ће бити сутра кад радници крену, што рече онај скојевац из ИМТ-а, са пајсерима? Ако крену – шта ће бити ако нас не буде међу њима – или пред њима (мислим на нас из органа, из руководства)? И поставља се још једно озбиљно питање – ко ће то уловити у мутном? И док ми кукавички ћутимо на питањима, на којима ће радницима, сви су изгледи и за Револуцију сва срећа, попуцати сва трпила, док ми ћутимо ради свака ала и врана, и клер и националисти, и ко све не... Ми смо у Лучанима изградили став да хоћемо демократску конкуренцију способности и најмање два кандидата за сваку функцију. И знате који су отпори од умишљених „отаца“ у општини, региону, па чак и у Републици! Зашто? Зато што ни који мисле да су увек први, а не желе да то изложе ризику провере – зна се шта је њихов мотив... Ми смо сви пљескали Титу кад се залагао за два или више кандидата, а нарочито како идемо навише, онда налазимо различита објашњења. Јер, зна се, у трци у којој учествује само један коњ, он је увек први, осим ако у питању није таква драскела да ни соло ходом не може да дође до циља! (Аплауз делегата) Немојте, молим вас, ја се бојим да не добијем још једну етикету после овог аплауза...“

Овај део говора ондашња штампа је смела да објави. Али, Стевановић је рекао и штошта друго: по имену и презимену напао је Станета Доланца, у то време првог полицајца СФРЈ, оптужио највише руководиоце да си-

лују демократску процедуру док не буде изабран неко ко им је у вољи, рекао присутнима да су у партији углавном кукавице јер не смеју да кажу старцима из „горњих ешалона“ власти да је време да оду, изговорио да многи распродају револуцију за привилегије док радници једва састављају крај с крајем, и да одлазе на Запад трбухом за крухом, устврдио да је смешна уставна поставка да су радници у СФРЈ на власти кад се зна како таворе. Највише руководиоце је оптужио да живе од продаје фраза, летују на Брионима и окружују се „чопорима горила“ (тим речима!) Један од присутних је, идеолошки строго, устао и питао га – у чије име он све то прича, на шта је Стевановић рекао да говори у своје лично име.

Време за Инквизицију

Тако је 1983. године беседио Милоје Стевановић као искрени верник марксистичке квазирелигије, који је био чврсто уверен њене идеале. Из перспективе тих идеала, проговорио је о лажима друштва које је за себе тврдило да је хумано и да се креће у правцу комунизма, као, по Енглесу, „скока из царства нужности у царство слободе“. У изјави за „Дугу“ (5-19. мај 1984), Стевановић је рекао да је на основу теоријске литературе и разговора са 630 људи у општини иступио пред јавношћу. Његов говор је у тзв. „бази“ био прихваћен одлично. Али, Међуопштински комитет СК Краљево га позива на одговорност, и води с њим два вишечасовна разговора, тражећи од Стевановића „самокритику“. Он одбија да порекне оно што је рекао, нудећи аргументе из искуства, на шта му кажу да „примери из праксе нису добри јер се њима све може

лако доказати“. После цитирања „класика марксизма“, кажу му да је то теоретисање за трибине. Кад се позвао на познате комунистичке функционере и њихове ставове, рекли су му да није реч о њима, него о њему. Радна група формирана око „случаја Стевановић“ закључује да је дотични „ненаучним и неприхватљивим методом уопштавања појединачних случајева, негативних појава и недоследности долази до оцене да У НАШЕМ ДРУШТВУ НИШТА НИЈЕ ДОБРО и да су драстично угрожене основне тековине револуције, при чему се служи неумесним и увредљивим терминима и асоцијацијама у вези с кадровима у нашем друштву“. На седници ОК СК Лучани, Стевановић опет понавља своје ставове, па један од присутних активиста, извршни секретар Општинског комитета, каже да „штетнији руководилац није био на челу Партије у Драгачеву“, при чему је реч о „човеку болесних амбиција“, а можда о „утопизму“ или, чак, „непријатељској делатности“. Новинар „Дуге“ је разговарао са новоизабраним секретаром, који је тврдио да је Стевановићу највећа грешка у томе „што није рекао ништа афирмативно о томе шта смо све постигли у послератном периоду“.

Кад су га уклонили са функција и казнили тзв. „последњом опоменом“, у образложењу је наведено да је одговоран за делове свог исказа у Београду, при чему је његово излагање на различите начине интерпретирано и коришћено у средствима јавног информисања и јавности, укључујући и покушаје злоупотребе и манипулација. ОК СК је оценио да је Милоје Стевановић одговорао што је „створио могућност таквих интерпретација и манипулација“.

Ипак, вреди истаћи да су руководиоци компартије Милоју Стевановићу омогућили да преко шездесет сати брани своје ставове. Кажњен је, али је саслушан.

Шта се могло десити у „вунена времена“?

Оно што је Стевановић тада рекао, тридесет година после овог случаја изгледа као нека безазлена прича. Међутим, они који су живели у комунизму, знају да није тако. Стевановић се усудио да помене и раднике који могу да против власти крену пајсерима, а прозвао је Доланца, „секретара горе, што му бајаги Енвер Хоџа направио контрареволуцију на Косову“, при чему је дотични био „необавештен“. То је било доба кад је тај „секретар горе“, шеф југословенске полиције и налогодавац УДБЕ, скоро свемоћни Стане Доланц, могао да макне кога је хтео и када су се догађаји са шиптарском побуном на Космету 1981. године настављали, претећи да уруше СФРЈ. У комунизму је човек могао да настрада за поступке и изјаве које нам сад изгледају смешно. Али, тада...

Угледни наш филолог, оснивач „Расковника“, покојни Драгиша Витошевић је, у својој књизи „Ја мислим друкчије“ објавио текст „Усамљени јахач – на нишану“ из 1976. године, о извесном Блажу Кецојевићу из Котора који је „због јавно изречене критике извесних појава у свом предузећу, смењен ту са свих дужности (секретар актива СК, потпредседник радничког савета и др.), искључен из СК, избачен са посла, па чак оптужен суду и то са, ни мање ни више, четири тужбе“. Витошевић, у истом чланку, описује и случај инжењера Растка Закића (касније познатог независног издавача и афористича-

ра), који је у новинама „Младост“ и „Јез“ рекао нешто о неправилностима у свом предузећу, због чега је против њега покренут поступак за избацавање са посла. То се, дакле, десило с људима који су се бунили због неправди у предузећима! А шта је могло бити с човеком који је пред целом Србијом рекао да ће радници ускоро кренути да своје незадовољство изразе пајсерима? Испод искрене реторике комунистичког верника Стевановића крило се, такође искрено, незадовољство жрецима једне квази-религије. Незадовољство је било изазвано провалијом између комунистичких речи и комунистичких дела. Тада су његови познаници прелазили на другу страну улице кад га виде, да не би били проглашени за „милојевце“. Само двојица су јавно смела да се питају с њим. Стевановић, данас, има разумевања за тај свеопшти страх од дружења с „дисидентом“: „Видите, систем вредности је био такав, да вам је ваш комплетан живот зависио од њих. Значи, ваш положај, ваша функција, ваше радно место, ваш стан, ваше обданиште за дете или стипендија за његово школовање, све је то било у њиховим рукама“.

Што се тиче Доланца, напад на њега могао је да буде веома опасан. Познато је да је он покренуо Процес шесторици интелектуалаца 1985. године у Београду, којима је суђено само зато што су се окупљали по становима и држали предавања која се нису уклапала у званичну слику света. Са места шефа Савезног МУП-а касније је прешао на место председника Савета за заштиту уставног поретка Председништва СФРЈ.

Да се подсетимо још мало каква су то „вунена времена“ била. Те, 1983, у Падинску Скелу на издржавање

казне одведен је песник Гојко Ђого; уништена је књига о његовом случају коју је приредио новинар Драган Антић. Судски је забрањена (између осталих) књига Небојше Попова, „Друштвени сукоби – изазов социологији“, часопис „Теорија“ је стављен под ембарго због ремећења пријатељских односа СФРЈ и СССР, препис Ђогових „Вунених времена“ штампан у Лондону забрањен је за уношење у земљу због вређања имена и дела друга Тита, књига Миодрага Секулића „Узроци економске кризе у Југославији“ заплењена је у штампарији по налогу београдског Градског комитета, цензуриран је „Радован Трећи“ јер глумац „превише личи на Шиптара“, драма „Обешењак“ Борислава Пекића није изведена у Крушевцу јер су локални комунисти сматрали да је Пекић политички дисидент и емигрант, забрањен је унос у земљу Ђиласове књиге „Власт“, као и збирка родољубивих песама Војислава Илића Млађег, „Србија и Црна Гора у балканском рату“, штампана у Лондону – због србовања.

Стевановић о себи ондашњем

Касније ће сам Стевановић, као покајник и хришћанин, говорити о себи из тог доба, себи као вернику једне лажне религије: „Ја,грешни Милоје,проћердах улудо најбоље године живота својега /... /Што сам више диплома стицао, што сам више одличних оцена добијао, што сам више признања и одликовања сакупљао,што сам на вишим положајима бивао – то сам све дубље тонуо у духовни мрак, у слепило. Ђорав, код очију. Слепац, који је дозволио да воде слепци: безбожници, људи без Бога,

људи без вере, људи без корена, људи без страха Божјег, људи без морала /... /Ни у једној мојој књижурици, а било их је на хиљаде, не видех реч једну о Исусу Христу, о Мајци Божјој, о Јовану Крститељу.“

Реакције „из базе“

Обични чланови Савеза комуниста били су на Стевановићевој страни. Шеф месне канцеларије из Горачића изјавио је: „Наша партијска организација држала је састанак неколико сати. Рекао сам, и не само ја, да је Милоје у праву“. Један радник трговинске организације „Драча-Гуча“ изјавио је: „Милоје је смењен и кажњен зато што није ћутао, зато што је говорио истину. На жалост, чланови СК не могу ни да се информишу шта је заиста рекао, јер другови из Комитета не дају потпуну информацију. Макар ми се десило исто што и Милоју, бићу уз њега до краја, јер не могу и нећу да ћутим“. Управник поште у Гучи је изјавио: „Нема две истине. Мој је утисак да су се са Милојем обрачунали они који су навикли да раде шта хоће и како хоће, а да за то нико не одговарају“. Један радник „Електродистрибуције“: „Скинули су нашег најбољег комунисту“. Радник општинског секретаријата за народну одбрану: „После 12 година, иступио сам из СК. Директан повод је неслагање са онима који су одлучили да за Милоја нема места у комитету. „

Новински написи

Стевановић сматра да су га од даљих прогона избавили новинари. О њему су писали Петар Игња, Раде Радвановић, Грујица Спасовић и други. Слободан Кљакић је,

у „Књижевним новинама“ 10. марта 1984, објавио текст „Борба против мишљења“. У њему је истакао: „Стевановићевом случају управо зато посвећујемо пажњу јер до јавности одавно није дошла информација у којој се каже да члан Савеза комуниста (уз то на одговорној функцији) није прихватио налог да се самокритикује, нити је прихватио критику. Све то неодољиво подсећа на појам „признања“ који се претворио у симбол онељуђеног социјализма и унутарпартијске „демократије“ у којој нема места за другост било које врсте“.

Обраћење

Деведесетих година прошлог века, Милоје Стевановић постаје православни хришћанин. Томе је, како он сам пише у „Казивањима“, допринеле смрт његовог оца, која му је поставила питање смисла живота у свој његовој озбиљности. Стевановић схвата да је извор бесмртности у Богу, и од тада је православни верник. Као што је раније искрено веровао у учење комунизма о могућности остварења праведног друштва на земљи, сада верује у хришћанске идеале; као што је своју бившу лажну веру сведочио учешћем у „друштвено – политичком животу“, радним акцијама, борби за марксистичке идеје, тако сада настоји да буде добротвор Цркве. Добија многобројна признања и грамате за своје приложништво: грамату да је добротвор храма Светог Саве на Врачару, захвалницу манастира Студеница, похвалницу епископа жичког Стефана, две грамате признања епископа жичког Хризостома, захвалнице цркава у Горамићима, Атеници и Успења Пресвете Богородице у Ча-

чку, захвалницу манастира Стјеник, Српског лекарског друштва, Кола српских сестара итд. Браћи Петру и Милошу Милићу, који су, у ратовима на просторима бивше Југославије, остали без куће, Стевановић поклања своју кућу са плацом, изражавајући у тестаменту жељу да их Бог води кроз живот и да постану добри и побожни људи. Стевановић, у тим данима, објављује књигу „Казивања“, са причама о свом завичају и животном путу, и намером да књига делује на обраћење читалаца Богу. Цела његова породица почиње да редовно иде у цркву и на молитву. Помаже сиротињу. На гробљу Черговиште у Горачићима обнавља споменике својих предака, а налази и гроб претка Стевана који се у Горачиће доселио, и кога су разбојници убили 1789. године (од тог, Дугачког Стевана, пореклом су Стевановићи).

Милоје Стевановић у доба црквене смутње

А онда долази 2007. година, када се у СПЦ, после троструке одлуке СА Сабора да се литургијска реформа заустави док се не донесу одлуке прихватљиве за целу Цркву, распламсавају сукоби тим поводом. Ogлашавају се и епископи, које народ већ дели на „новотарце“ и заговорнике вековног начина богослужења. У Епархији жичкој, где, под утицајем покојног владике Хризостома, следбеника идеје реформе у складу са „прва три века хришћанства“, један део свештеника служи „по новом“, а други „по старом“, сукоби су нарочито изражени. Крајем јануара и почетком фебруара 2008, у храму Светог Вазнесења Господњег долази до онога што једни називају строгим постом, а други штрајком глађу, у чему

учествују тројица свештеника, који тврде да је владика Хризостом хтео да их премести са места службовања зато што служе по одлуци Сабора. У Чачку се, тим поводом, оснива Удружење грађана „Законоправило“, чији је Стевановић активни члан (мада није био председник Удружења, као што су неки тврдили). О Тројицама 2008. у селу Душковци код Пожеге група верника, међу којима је био и Стевановић (позван на освештање цркве, јер је био приложник за изградњу исте), протестује клечањем и певањем богомољачких песама зато што се један свештеник, читајући заамвону молитву, окренуо, уместо Истоку, Западу. Долази до гужве у којој поједини свештеници у богослужбеним одежама ударају народ. Све је било снимљено, и видело се на Интернету. Стевановић пише књигу „Не помичи старе међе“, где излаже своје виђење догађаја око реформе. Већ тада, против њега покрећу тужбу на Црквеном суду Епархије жичке, али је повлаче. Изгледа да се ствар смирује...

Случај Владике Артемија

И то смиривање траје до зиме 2010, када се покреће процес за уклањање епископа рашко-призренског г. Артемија са катедре. Мислећа јавност Србије целу причу, упаковану у тврдњу да је владика Артемије проневеравао црквени новац, доживљава као извршавање налога Америке и НАТО пакта, да се уклони „некооперативни владика“ пре него што почне коначно одузимање Косова и Метохије Србији. Епископ Артемије бива отеран са катедре спорном одлуком мајског СА Сабора СПЦ, насталом на основу прегласавања и натезања, и мора да

напусти Грачаницу и пређе у манастир Шишатовац на Фрушкој Гори. Црквене власти му одузимају право да духовно руководи и исповеда своје монаштво, што доводи до одласка стотинак монаха и испушеника са територије Епархије рашко-призренске „у егзил“. Они су пре тога молили да им се да канонски отпуст из Епархије на чије је чело, после сабора у новембру 2010, дошао епископ Теодосије, бивши духовни син Артемијев, за кога, из депеша „Викиликса“ сазнајемо да је био препоручен америчкој администрацији као умерени „глас разума“ (за разлику од Артемија, кога су америчке дипломате називале „тврдолинијаш са седиштем у Грачаници“). Монаси нису добили канонски отпуст, и кренули су сами, због чега им је забрањено црквеним судом. Епископима СПЦ отворено писмо пише група угледних интелектуалаца (аутор текста је био покојни Предраг Р. Драгић Кијук), молећи их да избегло монаштво приме. У писму је, између осталог, стајало и следеће: „Пружите милост онима који су прогнани због одбране Предања наше Свете Цркве, јер ћете тако потврдити речи Светог владике Николаја, да тамо ‘где има праве вере, има и праве милости.’ /... /У светом задатку удомљења избеглог рашкопризренског монаштва, чији ће број превазићи укупан број монаха и монахиња појединих Помесних Цркава, немамо право на страх, малодушност и одуговлачење/... /“ Вапај је, кад су архијереји у питању, остао неуслишан, а Милоје Стевановић је на своје имање у Лозници код Чачка, које је требало да буде туристичка атракција (етно-село) дао за смештај монасима манастира Црна Река, на челу са њиховим духовником, оцем Николајем. Отац Николај

је о томе одмах обавестио владикау жичког, тврдећи да монаси неће обављати богослужења него ће само чекати да им се да канонски отпуст. И Стевановић је обавестио владикау Хризостома, који му је препоручио да монахе врати одакле су и дошли, јер су прекршили каноне.

Ситуација се додатно компликовала у новембру 2010, када је владика Артемије, који није позван на Сабор СПЦ, отишао са својим монаштвом и богослужио у козовском манастиру Дубоки Поток (иако под синодском забраном богослужења, насталом у часу кад је, септембра месеца те године, он, упркос пређашњем ставу „Не слажем се, али прихватам“, рекао да не признаје саборске одлуке о његовом умировљењу, сматрајући да оне нису допринеле црквеној слози, него су само нарушиле канонски поредак). После тога, опет гласањем, СА Сабор СПЦ доноси одлуку да га врати у ред монаха (и та одлука је, по др Миодрагу Петровићу, преводиоцу Законоправила Светог Саве на савремени србски језик, била неканонска), при чему он ту одлуку не признаје, и оглашава да је на челу „Епархије рашко-призренске у егзилу“.

Црноречко братство остаје на имању које им је поклонито Стевановић. Епархија жичка покреће судски процес против Стевановића, подизањем оптужнице. Стевановић, који се из Чачка у Београд одселио почетком јула 2010, позива се на црквена правила која за његов случај надлежним одређују не Епархијски суд жички, него онај Митрополије београдско-карловачке. Његов аргумент се не уважава.

У међувремену, група интелектуалаца опет пише писмо, овог пута јавности Србије (потписују га неколи-

ки професори Универзитета, али и познати писац Гојко Ђого), у коме подсећа да је Стевановић „примио у свој братски загрљај православне српске монахе, који су оставили све Христа ради, и тиме показао да се држи светоотачког предања о милосрђу (које се огледа и према иновернима а камоли према јадновернима). Не заборавимо: ученици Светог Нила Сорског, једног од највећих руских подвижника, скривали су од државног прогона чак и јеретике (иако се нису слагали с јересју), пружајући пример љубави према ближњем/... /Милоје Стевановић није пружио уточиште јеретицима, него својој браћи по крсту и крви, потомцима Светог Саве“.

Није вредело. Оптужница Епархије жичке остала је на снази.

Правни историчар о случају Милоја Стевановића

Правни историчар мр Зоран Чворовић (бави се проблемима православног црквено-државног права Византије, Русије и Србије) у свом огледу о Милоју Стевановићу као „боготражитељу на црквеном суду“ дао је канонску анализу овог случаја. На почетку текста, он се позвао на једног од највећих православних канонолога, владику далматинског Никодима (Милаша), који истиче да црквени канони немају исти циљ као државни закони:

„Црква има одређено јој Богом устројство, и то устројство она безусловно мора свагда чувати; државе напротив имају онаква устројства, каква народне и мијесне прилике захтијевају, и мијењају своје устројство

према промјени тих прилика. Црква има задаћу, да учини човјека сретним на земљи и да га спреми за блажену вјечност; државе међутијем ограничавају се само тиме, да обезбједе земаљско добро својим члановима, не бринећи се о посмртном његовом стању. И према таквоме своје значају и задаћи цркве, различној од задаће и значаја држава и земаљских друштава, и закони су црквени у основи својој различни од државних и других друштвених закона: они су непромјенљиви, а ови промјенљиви; они се оснивају на Божјој вољи, а ови на људској; извор је првих вјечни закон, извор других закон временити; они су одређени да спреме човјека да буде сретан и садањег и будућег вијека, а ови теже да обезбједе мир и добар ред само у садашњости“.

Чворовић сматра да су у наше дане места тужилаца и оптужених у Цркви замењена. По њему: „Оптужени се боре да, речју професор А. С. Павлов, „у односима према Богу искључиво влада закон Божији, а не људски, нити државни“, док црквени тужиоци и судије, тумачећи и примењујући црквене законе логиком реформисаног србијанског правосуђа, мењају њихову природу и циљ, нарушавајући тако самосталност целе Помесне Цркве“.

По Чворовићу, „са неканонском и противуставном сменом Епископа рашко-призренског Артемија, отпочело се са вођењем читавог низа црквеносудских поступака против монаштва, чија се сва кривица састојала у томе што су ‘тврдоглаво’ бранили ‘непромјенљивост црквених закона’ и што су сматрали да Црква своје ‘устројство безусловно мора свагда чувати’. Тако се обис-

тинила слутња правника-потписника Апела за одбрану правног поретка СПЦ, да ће 'владика Артемије бити тек прва жртва оваквог беспоретка, јер ће исто страдање задесити све оне који буду слушали заповест светих канона, насупрот вољи гласачких већина'. Будној хришћанској савести 'оптужених', која је стражарила над црквеним поретком, јемцем и чуваром вере Отаца, супроставила се клерикална, сталешка свест тужиоца и судија. Зато су поједини црквеносудски органи у 'оптуженима', који су подигли глас против узурпације вековног поретка Цркве, искључиво видели узурпаторе сопствених 'неприкосновених' и 'неотуђивих' сталешких привилегија, и то у времену непривилегованом за већину православних Срба. Док су се 'оптужени' личном жртвом трудили да опомену и најмањег у мученичком светосавском стаду, да се, речју епископа Никодима Милаша 'спреми за блажену вјечност', тако што 'неће продати веру за вечеру', дотле су се црквени тужиоци и судије, жртвујући целину предатог им стада, паиштили да 'обезбједе земаљско добро својим члановима'. Како земаљско добро никада није могло да се задобије без наклоности и покровитељства земаљске власти, то су се црквеним тужиоцима и судијама учинили претежнијим хармонични односи са световним властима, од мира и поретка у Цркви Св. Саве. Следствено, црквеносудски поступци су, уместо да одбране јединство СПЦ, постали су клица раздора и деоба у овој јединој, још неурушеној и непоунијаћеној националној установи Срба. А све зарад тога што су иницијатори црквеносудских поступака пожелели да 'мијењају своје устројство према про-

мјени прилика' и по вољи Великог инквизитора. Оваква револуционарна логика црквених тужилаца и судија, супроставила се конзервативној (предањској) логици поретка и икономије, на којима се вековима темељила правна свест у СПЦ – мајци свеукупног српског права.“

Чворовић сматра да је реч о својеврсној „револуционарној правди“, и да је Стевановић жртва исте. Револуција, па и ова црквеносудска, која се одвија у сенци евроатлантске окупације Србије, има своје жртве. Једна од жртава је и Милоје Стевановић, који је „егземплярно кажњен“ да би се осталима показало шта их чека ако буду „шиштали на свеца“, као онај гусан из басне кога је прождрао лисац решен да се закалућери.

Ево како Чворовић описује процес против Стевановића: „Одлуци о покретању црквеносудског поступка од 21. 1. 2011. године, Епископ жички налаже да се против Милоја Стевановића подигне оптужница, зато што је 'примио на своје имање у селу Лозница код Чачка одбегле монахе из Епархије рашко-призренске' и што је после њиховог рашичињења 'и даље наставио да пружа гостопримство', као и због тога што је 'учествовао на њиховим богослужењима'. Преступи који се наводе у епископовом акту о покретању црквеносудског поступка, преузети су, у неизмењеном облику, и у Оптужници црквеносудског тужиоца Епархије жичке. Дакле, црквеноправни тужилац преступе Милоја Стевановића везује за кршење црквених прописа организационо - дисциплинског карактера. Ови прописи у хијерархији црквених аката имају другоразредни карактер, јер су променљиви и стоје испод догмата – непроменљивих закона који утврђују истине хришћанске

вере и морала. Управо, оваква инкриминација Оптужнице најбоље сведочи о моралној хипокризији једног црквеног тужиоца. Милоје Стевановић би могао да одговара пред црквеним судом за удомљење православног монаштва и учествовања у православном богослужењу, али тек онда када буду црквеносудски одговарали они клирици СПЦ, који су саслуживањем са јеретицима и иновернима, ширењем јеретичких књига и учења, кршењем прописа о богослужењу, избором на световне функције, починили најтеже верске преступе и саблазнили хиљаде 'оних малих' што су поверовали у Христа. Таквим грубим игнорисањем начела правне једнакости, које је заветом мајке Јевросиме – ни по бабу ни по стричевима, већ по правди Бога истинога – положен у хришћански етос српског народа, сваки црквеносудски поступак, па и онај вођен против Милоја Стевановића, претвара се у обичну фарсу и јалову демонстрацију силе, плодносно само за стварање нових братских међусобица и омраза, а све на радост Великог инквизитора. Црквено казнено право у условима овакве селективне формалне законитости и одсуства хришћанске правне свести, која, по речима Иљина, лично подчињава надличном, претвара се, из оруђа за заштиту Цркве, у оруђе за растакање Цркве.

Црквеносудски поступак против Милоја Стевановића покренуо је својим Актом, 21. јануара 2011. године, Епископ жички, Оптужницу је 14.2.2011. подигао црквеносудски тужилац Епархије жичке и првостепену пресуду је 10.3.2011. г. донео, такође, Црквени суд Епархије жичке, а да све то време, почев од 8.7.2010. г. Милоје Стевановић није био епархијот ове Епархије, већ Митрополије

Београдско-карловачке. По чл. 64. Правила и поступака за црквене судове СПЦ, који стоји у вези са чл. 25. Устава СПЦ, за поступак у црквеним кривицама надлежан је ‘суд оне епархије на чијој територији су верници стално настањени’. Појам сталне настањености разјашњава чл. 66. ст. 2. Правила и поступака за црквене судове СПЦ, везујући га за грађанскоправну категорију пребивалишта, односно боравишта. Сви наведени прописи потпуно недвосмислено указују да је првостепени црквеносудски поступак против Милоја Стевановића вођен од ненадлежне епархије СПЦ, јер већ од 8. јула 2010. г. Стевановић није имао пребивалиште у Чачку, већ у Београду. О ову чињеницу се оглушује и највиша судска инстанца у СПЦ, Велики црквени суд, иако је *ex officio* био дужан да о њој води рачуна и да због ове битне повреде поступка неизоставно поништи првостепену пресуду (чл. 82. тач. 1. Правила и поступака за црквене судове СПЦ). Правно је потпуно неутемељена фискална гимнастика чланова Високог црквеног суда, који у Образложењу другостепене Пресуде проширују инкриминције и на догађаје који су се догодили у Жичкој епархији 2008. године и у којима је наводно учествовао и Стевановић, како би покретање црквеносудског поступка повезали са временом када је он имао пребивалиште у Чачку и неспорно био епархијот Епархије жичке. У чл. 64. ст. 2. на који се позива Високи црквени суд, заиста стоји да ‘суд који је био надлежан за покретање поступка задржава своју надлежност до свршетка поступка’, али против Милоја Стевановића поступак није покренут у време догађаја из 2008. године, већ Одлуком о покретању црквеносудског поступка Еписко-

на жичког од 21.1.2011, и то за само за оне преступе који се наводе у Оптужници, као и у изрекама првостепене и другостепене пресуде. Овакво одређивање момента покретања црквеносудског поступка потпуно одговара норми чл. 67. ст. 2, у којој стоји: 'Када надлежни архијереј прими пријаву о црквеним кривичним делима, или до њега допре глас о њима, оцениће веродостојност истих и ако нађе да је пријава основана наредиће покретање поступка.' Свако друго тумачење не само да би било извртање језички потпуно недвосмислене одредбе, већ би позицију Милоја Стевановића приближило правно потпуно независној позицији оптуженог у средњовековној римокатоличкој – *Inquisitio haereticae pravitatis*, у којој је оптужени сматран дифамним (нечасним) током трајања целог поступка, није знао ни имена тужиоца, ни сведока, а обавештаван је само о резултатима истраге.

Ипак, када је у питању црквеносудска надлежност у случају Милоја Стевановића још увек немамо одговор на кључно питање. Зашто су се чланови највишег суда у СПЦ још једном одлучили да очигледни процесни недостатак покрију својим ауторитетом, уместо да изврше своју службену обавезу и предмет Милоја Стевановића предају надлежном суду – Црквеном суду Митрополије београдско – карловачке? Зашто се немилице троши, не ауторитет појединих личности, већ ауторитет њихових звања, српских архијереја и професора Православног Богословског факултета – чланова Великог црквеног суда? Јер, безначајна имена провинцијских свештеника у Краљеву, који су осудили свог бившег добротвора, Милоја Стевановића, јавност је већ заборавила, али имена

судија Великог црквеног суда, који су потврдили пресуду ненадлежног суда итекако добро зна“.

Чворовић се бавио и начином на који је суђено Стевановићу. Он каже: „Како у хришћанској аксиологији истина стоји изнад свих других вредности, јер је Глава Цркве, Господ Исус Христос – Истина, то је од најранијих времена циљ црквеносудског поступка био да се утврди материјална, а не формална истина. Зато је Црква свој судски поступак изградила на начелима когниционог (сазнајног) поступку позне Римске Империје. Црквени судови су случају Милоја Стевановића, поступили потпуно противно оваквој вишевековној пракси, јер су формалну истину претпоставили материјалној истини. Наиме, црквени судови нису узели у обзир службене документе које им је доставило удружење ‘Законоправило’, а који су указивали на ненадлежност црквеносудских органа Епархије жичке, услед промене пребивалишта г. Стевановића, и то само зато што су били поднети од лица које нема активну легитимацију у поступку. Тиме су црквени судови занемарили своју обавезу да према чл. 67. и чл. 68. *ex officio* прикупљају све доказе, и то како оне којима се потврђује кривица оптуженог, тако и оне који иду у прилог оптуженом. Овакав поступак црквених суда у случају г. Стевановића, који је коначно искључен из црквене заједнице, није само формалноправно незаконит, већ се коси са етиком свештенослужитељске службе, којој први циљ треба да буде спасење сваке ‘изгубљене овце’ (Лк. 15, 4)“.

Зоран Чворовић је указао и на крајњи апсурд поступка кад је садашње стање Цркве у Срба у питању. Наиме, нико не прозива, а камоли да кажњава, другосрбијанске црк-

вомрсце, док се из Цркве искључује, због милосрђа, човек који је верник: „Милоје Стевановић, истински исповедник и боготражитељ, о чијим делима милосрђа сведоче бројне грамате, али и бројна нахрањена уста, у првом црквеносудском поступку кажњава се најтежом казном – екскомуникацијом, којом у историји СПЦ није кажњен ни један мјрјанин. И то у време, када анатемом није, макар запрећено, ни једном од српских издајника и братоубица, ни једном од православних Срба, које су крстили поједини архијереји, а који су сада свакодневни богохулници свих светиња народа Св. Саве. Ругачи свих фела, слободно наставите да ружите православу веру, јер је богомољцима забрањено да је штите – то је порука казне која је изречена Милоју Стевановићу. Пре свега тога, оваква казна је дубоко супротна сврси црквеног кажњавања, а то је ‘на првом мјесту’, речју Никодима Милаша, ‘да би се преступник поправио’. О томе говори 102. правило трулског сабора, који, по еп. Атансију Јевтићу, представља ‘синтезу православне пастирске, терапевтичке Канонологије’. Реч је, како је приметио еп. Никодим Милаш, о правилу које дефинише сврху кажњавања у Православној Цркви. Преузимајући правило Јустинијановог Законика, по коме је сврха кажњавања морално исправљање људи (*Roena constitur in emendationem hominum*), оци Трулског сабора сваки канонски преступ дефинишу као болест коју треба лечити. Исто онако како ће стотинама година касније, али у духу истог Предања, Св. Петар Цетињски у свом Законнику формулисати улогу пресуде световних суда – судом лијечити. Коментаришући реченицу 102. правила, која отпочиње речима – Јер Богу, и ономе који је добио пастирску управу, сваки је смисао у томе: да се поврати

залутала овца и змијом рањена излечи – еп. Атанасије до-
даје следеће: 'И ова реченица овог Св. Канона показује велику
мудрост и Црквено духовно искуство Светих Отаца, који
на богоподобан начин приступају човеку грешнику, као бо-
голиком бићу достојном љубави и милосрђа, коме је спасење
највеће достојанство, и за то достојанство они се чове-
кољубиво, христоводобно труде и боре и старају'."

После свега, Чворовић се питао: „Да ли су судије казном
анатеме послали поруку Милоју Стевановићу да не спада,
ни у 'залутале овце' које треба повратити, ни у 'змијом
рањену' коју треба излечити? Ко су праведници који су били
спремни да се маши овкаве казне? Да ли ревноским брани-
оцима клерикалних, сталешких привилегија требају само
солвентни, али верски и национално индиферентни Срби,
који ће ћутати и када се буде издавала Небеска Србија? Да
ли ће се истим судом и истом казном прогонити и други
неутихнули бранитељи Предања: протојереј др Матеја
Матејић, Предраг Драгић Кијук, проф. др Љубомир Про-
тић, проф. др Драгиша Бојовић, мр Владимир Димитрије-
вић, а посебно сви они епископи, игумани, јеромонаси, све-
штеници који, не од јуче, воде мученичку борбу за очување
чистоте православне вере? Да ли ће у тим поступцима
инквизиторски инвентивни дух, као и до сада, користи-
ти само она средства која су у највећем несагласју са пси-
холошким профилом и животним приликама оптуженог,
како се не би пашили око његовог спасења?“

Ни ово није вредело. Велики црквени суд потврдио
је, 29. априла 2011, пресуду којом је Милоје Стевановић
„КОНАЧНО ИСКЉУЧЕН (ЕКСКОМУНИЦИРАН) ИЗ
ЦРКВЕНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ“.

Реакције на пресуду

Реакције нису изостале. Писац и издавач Момир Лазић је, овим поводом, забележио: „Они који су донели најстрашнију осуду Милоју Стевановићу да га изопште из СПЦ, само зато што је своје имање уступио монасима рашко-призренске епархије, што је братску руку пружио владици Артемију, потврђују поразну чињеницу да су у Србији дошла последња времена“. Новинарка Наташа Јовановић је рекла: „Шта сам помислила кад сам чула да је подигнута оптужница против једног човека са претњом искључења из СПЦ? Помислила сам да је у реду да затражим то исто. У име исте оне истине, оних протераних мантија, оног издатог Косова!“ Др Миодраг Петровић, наш угледни канонолог, рекао је: „Претње и утеривање страха у богобојажљиве правовернике представља метод који је апсолутно стран природи Цркве Христове. Такав метод је одувек обелодањивао где, ко, и са ким стоји у Цркви Христовој. Милосрдни хришћани се неће уплашити жедних за осветом. Искрено верујући у Бога неће уступити пред прекршитељима учења и праксе Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве. Оптужбе или суд оних које су црквени Оци осудили због прекршаја свештених канона немају никакву суштинску ваљаност. Шта је ослободило блудницу доведену пред Христа? Ослободиле су је неправде и греси њених тужитеља.“

Преводилац и писац Ранко Гојковић цитирао је руског црквеног аналитичара, Владимира Семенка, који је указао на следеће: „За црквену „елиту“, или, боље рећи, црквену бирократију, главни непријатељ је народ Бо-

жији, ти уистину православни људи који осећају себе пред лицем Христовим, који на живот гледају са позиције вере а не политичке целисходности, примитивне користољубивости и етно-клановских расподела. Гојковић додаје: „Црквена бирократија је на добром путу остварења свог циља – СМЕНЕ САМЕ ПАСТВЕ. Јер шта има заједничко светлост са тамом?“ Канонолог Жељко Жутић-Которанин је истакао: „Без суда и суђења, владика Артемије је неканонски одгурнут у егзил праћен паством своје епархије“, при чему су они који су то урадили „рушитељи црквеног јединства заснованог на свetim канонима Цркве“. Др Милан Мићуновић, професор у пензији Универзитета у Крагујевцу, рекао је: „Ево његове кривице. Примео је људе – православне хришћане на конак, дао им парче хлеба, заштитио од зиме без икакве земаљске накнаде. /... /Гостопримство се и код дивљих народа ценило изнад свега“. Зоран Чворовић је био горак: „У време свеопште пљачке и грабежи народног имања, Милоје се окривљује за милосрђе. Крив је, јер је раздао своје имање монашком збегу, али и целој Жичкој епархији. Крив је, јер прилаже као боготражитељ, а не као купац опроштајница. Крив је, јер је ордене и плакете схватио као позив на боготражење, а не као куповину места међу моћницима овога света. Крив је, јер је са слабима, а не са силнима“. Славко Радовановић из Лучана је указао да Милоја Стевановића „нико не виде да се моли са јеретицима, са припадницима других вероисповести, што је пак по канонима строго забрањено и кажњиво, а што се за прогонитеље правоверних у нашој Светој Цркви не би могло рећи“. Руски аналити-

чар Павел Тихомиров је нагласио да су Милоју решили да „сломе кичму“ заплотњачком методом, не обраћајући уопште пажњу на јавно мњење, а камоли бринући о томе да Милоја анатемишу у складу с неким каноном који би Милоја довео под удар анатеме. По Тихомирову, реч је о упозоравајућој, превентивној казни, да би се застрашили други. Проф. др Љубомир Протић је упозорио да је за верника казна искључења из Цркве „драконскија од смртне казне“, јер човека одлучује од Причешћа. Др Десанка Крстић је рекла: „Грешни“ Милоје се кажњава зато што им је (монасима из Црне Реке, нап. В. Д.) отворио врата своје куће, да главу склоне... И зато што је присуствовао литургијама владике Артемија. У исто време судије се љубе са јеретицима, са иновернима... док своју браћу прогоне? Зар је то „делатна љубав“ на делу? Косара Гавриловић, књижевница, ћерка познатог србског политичког делатника Милана Гавриловића, рекла је да је Милоје Стевановић „коллатерална штета“ прогона владике Артемија, и додала: „За какав је грех грешног Милоја Црква осудила његову душу на вечне муке? Зато што је нахранио гладне? Зато што је прихватио бескућнике? Ту нешто није на месту“.

У доба изопштења Милоја Стевановића из Цркве, Душан Чкребић, човек који је био на челу комуниста Србије кад је Стевановић партијски кажњаван због говора у Сава центру, добио је, од Синода СПЦ, орден Светог Саве, јер је својевремено дао дозволу да се настави са зидањем храма на Врачару. Као да је то била његова бабовина, а не историјска неопходност да се исправи једно велико безакоње.

После свега

Оно што се данас дешава у СПЦ, небивало је у њеној историји: када државни врх, оптерећен својом „банана прошлошћу“ и уцењен ко зна чиме, на најнедостojнији начин тргује Косовом и Метохијом (а један од кључних тренутака који је ту трговину омогућио збио се у зиму 2010, кад је владика Артемије лишен своје епархије), врх Цркве ћути или издаје немушта саопштења. Поделе у народу, условљене безобалним екуменизмом клира и литургијском реформом, све су веће, и краја им се не назире. Тамо где се очекује безусловна оданост правди и истини, светосавском и светолазаревском завету, гледамо множење скандала, углавном везаних за причу о новцу и његовој злоупотреби, при чему уопште не знамо да је у питању стварно новац или нешто друго (јер, и владика Артемије је, наводно, „проневерио“ некакав новац). У свој тој смутњи, десио се и „случај Стевановић“, случај који смо настојали да опишемо у претходним редовима. Не треба заборавити: људи попут Милована Ђиласа, који је Црногорце 1945. године прогласио посебном нацијом, претходно творећи страшна непочинства (тзв. „лијева скретања“) у име револуције, сахрањен је по православном обреду у родној Црној Гори – њега нико није ни питао за почињене грехе, а опело је добио иако се за њих никад јавно није покајао. Милоја Стевановића су, пре но што је изопштен из Цркве, оптужили да је говорио оштре речи на рачун јерархије, а Мирка Ђорђевића, Даницу Драшковић, Чедомира Јовановића и црквофобне другосрбијанце, који су ко зна шта све рекли на рачун Цркве и верника, нико никад није ни прстом дирнуо. Напротив!

О томе пише професор др Драгољуб Петровић из Новог Сада, који је, у доба титотопије, сад већ далеке 1985, због чланка у „Књижевним новинама“ о неделима компартије, добио казну затвора. Он, у поговору за Стевановићеву књигу „Казивања“ вели: „Срби су, дакле, давно остали без власти, а сад их полако напушта и Црква и изгледа да је све то последица нечије мутне стратегије усмерене на то да им се одузме најчвршће упориште око кога су се, у дугим вековима ропства, окупљали и одржавали /.../ За Србију је давно речено да је обележена ‘фаталним дефицитом националног прагматизма’ и, по свему судећи, она је пропустила и много времена и сваку прилику да се над том чињеницом замисли и да се покуша отрезнити од заблуда о братству са својим крвницима; она је, некад, те заблуде подмиривала Јасеновцима и Аушвицима, у новије време ‘бљеском’ и ‘олујом’, Косовом и Метохијом, а данас јој је остало да се узда у демократе и педере, који јој једином могу гарантовати да ће се морати одрећи свог ‘Арарата’. И утолико ће им бити лакше да то учине ако кажу да им је зато СПЦ већ поравнала пут: предвођена ‘српским кардиналима’, она се полако одриче своје историје и Светосавске традиције и креће у загрљај Светог Алојзија и његових ‘фра Сотона.’“ По Петровићу, Стевановићева књига, подсећајући на то какви су људи били у прошлости Србије, указује на њих као на узоре и на оне који отишли тамо где ће имати „Највишу Заштиту“.

Случај Милоја Стевановића је, понављамо, парадигматичан. О њему, ако ништа друго, треба размишљати. Једног дана ће и он бити знамење доба у коме смо живели. А многи ће се чудом чудити и крстом крстити кад виде да је исти човек кажњен и од Компартије и од Цркве, само зато што

је, у складу са својим могућностима, покушао да се бори за истину (у оба случаја) и да буде милостив – због чега је од црквеног суда кажњен најтежом казном. То, наравно, не значи да Милоје Стевановић није грешио или да не греши у поступцима и речима. Уосталом, на незаблудивост и безгрешност претендује само папа римски, и, по свему судећи, они који га, иако формално припадају Цркви од Истока, следе и сматрају првим у хришћанској васељени.

Зато, нека последња, као и увек, буде Божија.

2012.

Коришћена литература

Новински чланци

1. Гвозден Оташевић: Секретар искључен из комитета, Политика експрес, 8. фебруар 1994.
2. Раде Радовановић: Случај једног партијског секретара – Милоје, заиста, није сам, Дуга, 5-19. мај 1984.
3. Петар Игња: Рачвасти језик друга Милоја, Интервју, 30. март 1984
4. Слободан Кљакић: Борба против мишљења, Књижевне новине 10.3.1984.

Књиге

1. Срђан Цветковић: Између српа и чекића 2 / Политичка репресија у Србији 1953-1985, Институт за савремену историју, Службени гласник, Београд, 2011.
2. Марко Лопушина: Црна књига / Цензура у Југославији 1945-1991, Фокус, Београд, 1991.
3. Грешни Милоје: Казивања (четврто издање), Ревнитель, Ниш, 2012.

4. решни Милоје: Не помичи старе међе (друго издање), Лио, Горњи Милановац, 2008.
5. Грешни Милоје, Момчило Алексин: Родословље Стеваново, Лио, Горњи Милановац, 2011.
6. Грешни Милоје / Драго Жарковић: Сине мој, не пристај (друго издање), Бајић, Чачак 2011.
7. Група аутора: Тајна безакоња (треће издање), Ревнитељ, Ниш 2012.

МИЛОСРЂЕ У СРБИЈИ, ВЕК ДВАДЕСЕТ И ПРВИ ОД ХРИСТОВОГ ДОЛАСКА

Случај Бобана Ковачевића

Нека ово буде аксиом

Да кренемо од аксиома, полазне претпоставке која се у датом систему закључивања не доказује (надам се да ће читаоци разумети стилски контекст следећег исказа): владика Артемије је најкривљи човек на свету, и заслужио је, после педесет година монашког живота и скоро дводеценијске предане епископске службе, да њега и њему верно монаштво отерају са Косова и Метохије (без обзира на то што се у књизи Николе Врзића, „Викиликс: тајне београдских депеша“, јасно види да је Империја тражила да Артемије буде уклоњен, јер није „кооперативан“ у стварању шиптарске парадржаве са

седиштем у Приштини, а да је у врху СПЦ било оних који су спремно сарађивали са Американцима у борби против „непослушног“ владике, нека горепоменути став буде аксиом). Ако смо већ усвојили овакав аксиом, прихватимо и његову последицу: ко год је у било каквом додиру са владиком Артемијем, највећи је грешник, непријатељ Цркве и Државе заједно. (При чему је, наравно, Борко Стефановић инкарнација патриотизма, моралне одговорности и свих врлина које треба да красе једног заступника интереса Државе Србије у преговорима са Бриселом). И сад, тај који је непријатељ Цркве и Државе, јер није пљунуо на владикау Артемија, треба да буде најстроже кажњен. (Рецимо, познати добротвор Цркве, приватни предузетник из Чачка, Милоје Стевановић, кажњен је ТРАЈНИМ ИСКЉУЧЕЊЕМ из црквене заједнице зато што је на своје имање у Лозници код Чачка примио монахе избегле из манастира Црна Река, а магистар Зоран Чворовић, асистент на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, одстрањен је са факултета зато што је приредио, поред мр Соње Спасојевић, књигу докумената „Истина о случају владике Артемија“). Дакле, признајемо све што од нас траже да признамо пре него што се позабавимо још једним случајем; али, и да се упитамо – има ли ико, било из Цркве или из Државе, права да не мисли о последицама својих одлука по кажњене људе? То јест, ако већ од Државе милост не можемо очекивати, можемо ли је тражити барем у Цркви, коју је основао Учитељ милосрђа, из милости према роду људском распети, Господ Исус Христос? Зато је ово, на првом месту, текст о милосрђу. „Буди-

те милостиви као Отац ваш небески што је милостив“, каже Књига. Како смо ту Књигу читали ових дана, у новом сумраку србске историје? Да видимо.

Почетак приче о милосрђу у пракси

Године 2010, 19. новембра, владика Артемије је одслужио „забрањену“ Литургију у манастиру Дубоки Поток (код Зубиног Потока). Не улазим у канонске, духовне и остале последице овог чина, и оно што је с владиком уследило након њега (писао сам о томе у своје време, критикован од једних као „артемијевац“, а од других као човек у служби званичног врха СПЦ, палог у „свејерес екуменизма“). Али, ево, на тој Литургији нашла су се четворица вероучитеља из Епархије рашко-призренске, који су, из љубави и поштовања према свом духовном оцу, дошли, ако ништа друго, барем да га виде. Њихова имена: Игор Данчетовић из Звечана (отац шесторо деце), Милан Јездих из Лепосавића (отац петоро деце), Никола Мићић (отац петоро деце, а супруга му, у том тренутку, носила шесто), Бобан Ковачевић, из Косовске Митровице (отац четворо деце). У својој изјави за часопис „Хвосно“ (66/2010), који је, узгред буди речено, после броја посвећеног догађајима у Епархији рашко-призренској, укинут, вероучитељ Милан Јездих је рекао: „Веронауку не само да смо предавали у школама, већ смо хришћански живот сви ми практиковали у својим животима. Својим присуством на Литургији коју је служио владика Артемије у Дубоком Потоку ничим другим нисмо повредили нити црквену, нити радну дисциплину. Сви ми, како монаси, тако и верујући народ епархије рашко-призренске, смо плод духовног рада

и деловања Владике Артемија. Још је додао Јездић да они не могу тек тако да се одрекну свог духовног оца, иако им је „егзистенција угрожена“.

Како угрожена? Једноставно: сви су добили отказе са места вероучитеља, и то по налогу новопостављеног владике Теодосија. Људи са толико деце... Који су остали да живе и сведоче на Косову и Метохији, у дане кад нам Косово и Метохију отимају. Очито, истински хришћани: јер, ко би данас рађао и подизао толику децу, „у зло доба, у гладне године“, ако не они који испуњавају заповест Божју: „Плодите се и множите и испуните земљу и владајте њоме“ (Пост. 1,22). Чак и да су погрешили (највише на свету!) својим доласком у Дубоки Поток (обратите пажњу на стилистички контекст ове реченице), зар за њихову децу, која остају без хлеба, није било нимало разумевања? У лицу новопостављеног владике Теодосија (иначе, такође духовног сина владике Артемија) тријумфовала је званична политика Синода СПЦ, по којој је Артемије крив за све грехе за које се човек могао окривити (неки од „браће архијереја“ сумњичили су га чак и за организацију „покушаја убиства непослушних му свештеника“); па ако је тријумфовала, где је ту милосрђе? Јер, онај који побеђује показује племенитост према побеђеном. Победник, ипак, припада хришћанској православној вери, и зато, у складу с њом, треба да прашта (код Маја и Ацтека било је, кад су победници побеђени у питању, нешто другачије). Зар се тим људима, родитељима ДВАДЕСЕТОРО ДЕЦЕ (у Србији у којој нас је 400 хиљада мање него на попису 2002.), није могло приступити људски, и рећи: „Не слажемо се с вашим поступком, али вас нећемо лишити насупног хлеба?“ Или, ако већ не могу

бити катихете: „Нећемо вам се мешати у тражење другог посла“? Но, очито су разлози административно – канонске природе били јачи од неких мистичких фактора црквеног живота (а милосрђе доноси благодат, кажу Свети Оци; где је благодат, ту је и мистика).

Случај Бобана Ковачевића

А сад, да се позабавимо појединачним случајем. То је случај професора српског језика и књижевности, Бобана Ковачевића, који је предавао веронауку у Техничкој школи „Михаило Петровић-Алас“ у Косовској Митровици. Решењем епископа Е. бр. 706 од 24. новембра 2010. године (који је, уместо месточувара трона епископа рашко-призренског, митрополита Амфилохија, потписао епископ Теодосије) њему је „одузет Архијерејски благослов за вршење Богоугодне, часне и одговорне дужности НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ – КАТИХИЗИСА (ВЕРО-НАУКЕ)“. У образложењу се наводе чланови Закона о основама система образовања и васпитања који се односе на постављење и разрешење вероучитеља и – НИШТА ВИШЕ. Или, леденим језиком администрације: „Именовани се налази на листи наставника верске наставе коју је на предлог Српске Православне Цркве – именоване Епархије, утврдио Министар просвете, и има се уклонити са исте даном доношења решења“. ДАКЛЕ, „ИМА СЕ УКЛОНИТИ“. БЕЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА.

Наравно да ово није крај Бобанових мука. Бобан Ковачевић, отац четворо деце, покушао је да се запосли у некој од школа на северу Косова и Метохије, јер је, по дипломи, професор српског језика и књижевности. Није успео: непо-

добан у Цркви, постао је неподобан и у државној служби. Чак су га оптуживали и да је претио неким свештеницима, па је због тога био позиван на саслушања (човек хришћанин, који ни мрава не би згазио, осумњичен је као, рецимо, терориста). А онда је, почетком јуна, Управни одбор Градске библиотеке „Вук Караџић“ у Косовској Митровици упутио предлог Министру културе, информисања и информационог друштва да професора Ковачевића постави за директора исте на период од четири године. Председик Скупштине општине Косовска Митровица, Александар Бабинцев, упутио је допис Министарству са одлуком Управног одбора косовскомитровачке библиотеке.

И? Ко се умешао?

Нико други до управник Народне библиотеке Србије, који, у склопу вршења матичних функција, посебно прати рад јавних библиотека у Србији, и који је одлучно одбио да професор Бобан Ковачевић дође на место досадашње директорке, Оливере Стевић, која своју функцију, без реизбора, врши још од 1991. године, при чему је, кажу упућени, библиотека у прилично лошем стању, с малим бројем чланова и необнављаним фондом књига. А управник Народне библиотеке је, другови, ко? Господин Сретен Угричић, онај што је устврдио да је највиша форма патриотизма презир према оваквом (антиЕУ) народу.

Наравно, свако има право на своје парче Друге Србије, и ми се нећемо бавити Угричићевим тирадама у „Пешчанику“ и другде. Ми ћемо се бавити разлогом због кога је Ковачевић спречен да заузме место директора Градске библиотеке у Косовској Митровици. Разлози, су, по Угричићевом допису број 12-804/2, послатом државној

секретарки Снежени Стојановић Плавшић 30. јула 2011, следећи: „Први разлог је чињеница да је решењем о разрешењу катихете које је донео Православни Епископ Епархије Рашко-призренске и Косовско-метохијске под бројем Е. бр. 706 дана 24. новембра 2010. у Призрену-Грачаници господину Бобану Ковачевићу одузет Архијерејски благослов за вршење дужности наставника верске наставе – православног катихизиса (веронауке) у Техничкој школи „Михајло Петровић Алас“ у Косовској Митровици/... / НАВЕДЕНА ЧИЊЕНИЦА НЕ МОЖЕ СЕ ПРЕНЕБРЕГНУТИ ПРИ ПРОЦЕНИ РАЗЛОГА ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ ЗА ВРШЕЊЕ ДУЖНОСТИ ДИРЕКТОРА ЈЕДНЕ МАТИЧНЕ ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ (подвукао В. Д.) Други разлог је чињеница да господин Бобан Ковачевић нема искуства у раду у култури, већ само искуство у извођењу верске наставе које је окончано на напред наведени начин, а чланом 17, став 6. новог, недавно усвојеног Закона о библиотечко-информационој делатности (Сл. гласник РС, бр. 52/11) као услов за директора јавне библиотеке прописано је најмање три године радног искуства у култури. Именовање господина Бобана Ковачевића за директора Градске библиотеке „Вук Караџић“ у Косовској Митровици, дакле, не би било ни у духу новог Закона о библиотечко-информационој делатности“.

Прво други разлог

Прво ћемо нешто рећи о овом другом разлогу, по коме Бобан Ковачевић нема искуства с радом у култури. То није тачно: Бобан Ковачевић (поред тога што је својевремено радио у школи, као професор књижевности), један је од

оснивача подружнице Косовскометохијских библиотека, утемељене 13. фебруара 2007. Његово име се налази у Библиотекарском друштву Србије (није то било тешко проверити). Али, има овде и правних зачкољица. Наводећи други разлог због кога Ковачевић не може да буде директор, господин Угричић се позвао на нови закон о библиотечно-информационој делатности, који је усвојен 14. јула 2011, и који је ступио на снагу ОСАМ ДАНА КАСНИЈЕ, а примена му наступа шест месеци касније. Управни одбор Градске библиотеке „Вук Караџић“ у Косовској Митровици поднео је свој захтев Министарству културе пре 30. јуна 2011 (до када је трајао конкурс за место директора библиотеке, објављен и спроведен у складу са тада важећим законом), дакле 14 дана пре усвајања новог Закона. Починући својој допис (о неслагању с постављењем Ковачевића) Министарству културе, Сретен Угричић се позива на члан 28. став 2 Закона о библиотечној делатности (Службени гласник РС, број 341994 и 101/05) који му омогућује да „даје мишљење о директорима матичних библиотека“. То је сасвим исправно, али, очито, г. Угричић је сматрао да је недовољно једино то рећи, јер би онда своје мишљење о Ковачевићу могао да заснује само на чињеници да је дотични уклоњен с места вероучитеља. Зато се он позвао на НОВИ ЗАКОН, на шта није имао право (видели смо због чега), да би Ковачевића одбацио као „нестручно лице“.

Да ли је Србија Иран?

Својевремено је Вук Драшковић, члан жутокраке ЕУ коалиције, а поводом изјашњавања СПЦ о ратовима на просторима бивше СФРЈ и борбе за права Срба, тврдио

да Србија никад неће бити „православни Иран“, то јест клерикална или, штавише, теократска држава. Сада, међутим, у постмодерној Србији, која све више биолошки изумире (јер Империји, геополитички гледано, треба само овај простор, али не и народ који га настањује) имамо чуда невиђена: једног епископа који се, на најодговорнијем положају, бави радио-дифузијом, једног декана Правног факултета у Крагујевцу, који је асистента Чворовића сургунисао, уз малу помоћ неких епископа који су „оштро осудили“ дотичног, зато што је Чворовић саставио књигу која позива на преиспитивање званичне политике Синода СПЦ у „случају Артемије“ и сад, ево, имамо једног директора Народне библиотеке, секуларно оријентисаног „другосрбијанца“, који се, спречавајући Ковачевића да постане директор, позива на одлуку владике који га је „одстранио“ с места катихете. Као да у нас Црква није одвојена од Државе. У ком то закону ове земље (макар да све више личи на Апсурдистан) пише да човек не може да ради у библиотеци зато што је, без образложења, „УКЛОЊЕН“ са места вероучитеља? Где су ту наше бучне НВО активисткиње да гракну како је начело секуларизма угрожено? Где су наши заштитници права грађана, наши буцмасти омбудсмани, наше перјанице људско-правашке да кажу свом једномишљенику Сретену Угричићу (имењаку, да ли случајно, оног учитеља – инкарнације прогреса из Сремчеве „Лимунације на селу“): „Господине Сретене Угричићу, поштуј начело одвојености Цркве од Државе!“ Нема их...

И нас почиње да грицка један црвић сумње; а он нам, грицкајући нас, поручује: „У Србији су Црква и Држава

одвојене само кад су интереси србског народа у питању-тада се Црква уздржава од прегласних коментара, не осуђује власт имајуће, памти да је свака власт од Бога... Борко Стефановић, а и његов врховни претпостављени, не помињу се у црквеним саопштењима, док је Слободана Милошевића врх СПЦ стално звао да се повуче и да даље не продаје србске националне интересе... Али, кад су у питању интереси прекоокеанске Империје, ту је сарадња врха Цркве и врха Државе могућа (ко не верује, нека чита Врзићеву књигу о Викиликсовим открићима везаним за Србију, у којој америчке дипломате јављају централи да су неки од угледника СПЦ, међу њима и човек који је сменио Ковачевића, умерени и спремни за кооперацију, колаборацију, сарадњу или како се то већ зове.) И Бобан Ковачевић не може да се запосли ни као вероучитељ, ни као професор књижевности, ни као директор библиотеке . У томе се слажу и епископ (који је, у овом тренутку, заузет изградњом суживота на мултикултурном Космету и проповедњем универзалне хришћанске љубави), и директори школа у надлежности Србије, али и (нипошто не на потоњем месту) г. Сретен Угричић, Врховни Библиотекар, један од многих наших сретена од доба Стевана Сремца до данас.

О чему је ово?

О чему је овај текст?

Нисам ја овде писао (осим због преношења чињеница) ни о врху Цркве, ни о врху Државе, ни о Врховном Библиотекару. Они су само тужни ликови наше трагедије која се, по ко зна који пут, окончава као фарса. Пи-

сао сам о Бобану Ковачевићу, човеку који има четворо деце, и који нема посла, а налази се у мукама на Косову и Метохији. „Ој, Косово, грдно судилиште,/ насред тебе Содом запушио“, клео је онај Његошев јунак ту нашу судбинску, вољену и несрећну земљу. И данас је Косово судилиште свима: и владикама, и политичарима, и библиотекарима-другосрбијанцима, и Бобану Ковачевићу, и мени. Али ме боли душа што човека с четворо деце кафкијански гоне, покушавајући да га УКЛОНЕ не само с радних места, него и из саме стварности. А у Књизи по којој ће нам се судити пише да Бог каже: „Милости хоћу, а не жртве“ (Ос. 4,1). И још: „Будите милосрдни, као Отац ваш што је милосрдан“ (Лука 6,36). А апостол Јаков вели: „Јер ће се судити без милости ономе који не чини милости“ (Јак. 2,13). То јест: „Милостив човек чини добро души својој... Блажен је онај који је милостив према убогим“ (Приче Соломонове 11,17; 14,21).

Али, очито је, наша времена постају апокалиптична: „Умножиће се безакоње и охладнеће љубав многих“, најавио је Христос у 24. глави Еванђеља по Матеју. А та охладнела безосећајност, то невиђење човека са његовим конкретним бригама и потребама, то скривање иза административних фраза и законоликих изговора, то је страшније од свега што се збива у Србији, почетком 21. столећа од доласка Милостивог Бога међу људе, Који нека нам се смилује и просвети нас милошћу!

2012.

МИЛОСТИ ХОЋУ, А НЕ ЖРТВЕ

Посвећено јуродивом монаху-немонаху
Антонију, нејуначком времену упркос

Како је било некад?

Недавно сам записао да сам, кад сам пришао Цркви, мислио да су све владике као владика будимски Данило, сви свештеници као отац Љуба Петровић из храма Светог Александра Невског и сви монаси као отац Сава из Вазнесења под Овчаром. Оно што је било заједничко за ову тројицу, између осталог, било је, између осталог, велико и непоцељиво милосрђе. Не само материјално, него и духовно- мада је материјално било обилато, и мада сам од владике Данила чуо да „ко проси, да и круну носи, треба му дати“. Али, духовно, духовно... Владика Данило је свагда заступао мању браћу своју, мислећи о њима и духовној храни која им је потребна; пред његовим вратима стално су стајали растужени и намучени, које је требало примити и утешити. Једном је рекао да су ми неки епископи замерили што оштро пишем о појединим проблемима, а он им је одговорио: „Шта хоћете? Да младић размишља и пише као старац?“ Бранио ме, блесаво наивног и спремног за „што на ум, то на друм“. И покојни прота Љуба није оштро пресуђивао- када су поједини полазници његове веронауке улазили у „магареће године“, он их није поправљао грубошћу,

него трпељивим чекањем да младалачка искушења прођу... А отац Сава, који је важио за строгога, како је тешио људе који су, грехом, долазили на ивицу очајања... Уопште, другачије је доба било... Никад нећу заборавити ни владику жичког Стефана... Једном сам дошао да га посетим у епархијски двор у Краљеву... Пре тога, код њега је био преки и каткад „трошошкости“ отац Сава, па су се нешто сукобили, и ја сам, кроз врата канцеларије, чуо да је јеромонах викао на владику... Уплашио сам се шта ће бити, али када сам ушао код владике, он ми је рекао: „Видесте ли оног монаха, оца Саву? То је много поштен човек!“ Касније су се владика Стефан и мати Јулијана, дивна старица и подвижница богомолничког монаштва, игуманија манастира Стјеник, такође споречили... Мати Јулијана је била тешко болесна и немоћна, и владика јој је наложио да пређе из Стјеника негде другде, да је негују у другом женском манастиру. Мати Јулијана је одбила послушност. И? Те године, на Ивањдан, славу Стјеника, после службе, владика каже игуманији: „Много сам се био наљутио на тебе што ниси хтела да ме послушаш, и да одеш да те негују“. А она њему: „И ја сам се наљутила на Вас што сте ме терали из мог манастира“. „Па добро, хајде сада да се помиримо!“ рече владика, и све се оконча љубављу Христовом...

Пендрек уместо Покрова Божјег

А данас, као да живимо у кошмару... Ледени дах инквизиције осећа се свуда... Многобројни случајеви обрачуна са инакомислећима у многим епархијама показују како се људи, из разних разлога, адиминистративно, без

трунке милосрђа прогоне из Цркве... Да и не говорим о активном укључивању милиције у унутарцрквене проблеме, на страни власт имајућих, који пред Патријаршију србску,некад народну кућу, ставише полицијску кућицу да их чува. Од кога ли? Патријарх Павле, у доба ратова 1991-1995, слободно ходао Београдом, возио се трамвајем, ишао тамо и овамо без икакве, а камоли полицијске пратње (а било који србски непријатељ је могао да га убије), а ови данас, усред мира, зову полицију да их чува. Од кога ли, Господе, Боже словенских очајника, како Те је звао Свети Јустин Ћелијски? Зар на то спадосмо – да нам Патријаршију чува пендрек,а не Бог Сведржитељ и Цар над царевима?

Ко је све страдао?

Све је почело од људи нове теологије, теологије која, све време, махала заставом љубави и скривала се иза речи: „Видео си брата свога –видео си Бога свога“. Црква је заједница љубави, љубави, љубави, слободе, љубави, слободе, љубави... Али, то важило само у теорији... А у пракси – ишао је прогон свих који писну другачијим тоном, поготову „конзервативним“. Није то само случај Епархије рашко-призренске... Светоотачка изрека се у пракси променила, и могла би бити: „Видећеш ти свога Бога.“

Списак оних који су, на овај или онај начин, страдали,јер другачије мисле од „љубавно-слободних“ инквизитора, није коначан. Било је прогона и пре и после 2010. Прогоњен је био и покојни отац Тадеј, на чијој сахрани није смео да се појави ниједан епископ, а који

је, као што се зна, пре свега тога уклоњен из манастира Витовнице, који је прославио подвигом... Пострадао је један угледан духовник из манастира у Жичкој епархији, коме су, без образложења, одузели духовништво у низу обитељи које су се код њега исповедале... Архимандрит из једне србске лавре већ дуго времена је под паском јер се не слаже са новотаријама у Цркви... Никако не забрављам ни један од најпотреснијих догађаја у новијој историји СПЦ-страдање свештеника Г. А., ђакона М. М., монахиње Ј. и искушенице Н., свих који су пострадали зато што су сведочили у корист дечака оштећених у случају владике Пахомија... Ја овим не осуђујем владика Пахомија – Бог је и мени и њему и свима судија... Али, знам да су ови људи устали у заштиту деце која су ишла у Цркву и доживела трауму... А сви наши зизјуласовци су се увек позивали на Достојевског и његову тврдњу да цео свет није вредан сузице једног детета... А овде је било троје деце, која су пролила море суза... Владика Пахомије је рашчинио оце Г. и М., а после су им чиновни враћани, а трауме остале.

О Антонију јуродивом

Човек који је, за сада херојски, и хришћански јуродиво, поднео многе прогоне, не себе ради, него Бога и народа свога ради, јесте монах Антоније, из ваљевске Србије, који свих ових година и месеци, о свом руху и круху, војује против екуменизма и издаје вере, али и за одбрану славног србског средњовековног манастира, Ваљевске Грачанице, који безумници хоће да потопе правећи неку акумулацију Стубо-Ровни, што ће потпу-

но угрозити овај дивни србски крај и његову еколошку равнотежу. Монаха Антонија су, већ две године има, „размонашили“ власт имајући, и зову га световним именом његовим, али он, сав „трошошкаст“, неспреман на труле компромисе и лажи, ни у Цркви, ни у Држави, са искреном љубављу према Истини Која је Христос и према овом намученом народу (кога обмањује, јер га презире, и политичка и део црквене елите), иде својим путем: узима неке мацоле, разбија оно што незаконници граде потапајући светињу, бива хапшен, вучен по судовима, привођен, одвођен, довођен – и не ћути, диже свој глас. Живео је повучен у пустињи, а онда је изашао у свет, да јуродиво поведе своју борбу, коју, очито, кукавци у мантијама не смеју ни да сањају, а камоли да је воде. Никог да устане, да викне, да крикне – не дам манастир. Владика да се скупи с народом и да каже: „НЕ ДАМ; САМО ПРЕКО МЕНЕ МРТВОГ!“ И остале владике да му се придруже, па да кажу: „Не дамо! Рушили сте нам светиње за време комунизма, потапали, зидали бране, сад не дамо! НИЈЕ ОВО ВАША ЋЕДОВИНА!“ Али, нема ко... Сви јунаци ником поникли и гледају у црну земљу: не толико из смирења колико из страха. Само монах Антоније, рашчињен од властодржаца, тако храбрих кад се обрачунавају са слабијима, иде, виче, маше рукама, носи мацолу, позива на литије. И Бог га гледа. А на бојном пољу никог, сем њега, да се види.

Другим се стварима баве. Ево, „Прес“ у недељу, 23. септембра 2012. године, четири стране о томе како лопови краду по црквама и како свуда треба увести видео-надзор, паре да се сачувају... А апостол Петар рече

Симону магу, чувајући Цркву од среброљубља: „Новци твоји с тобом у погибао“... Што не пада киша? Има ли ко честит да се моли? Коме да падне киша? Нама? Па, на нас овакве какви смо (а риба смо која смрди, и то зна се одакле), можда би могао да падне пљусак секира. Киша тешко да ће скоро. Или ће да нас потопи, да нас као слепе мачиће подави, јер смо ослепели за Христа и љубав Његову и милосрђе Његово.

За крај

Иде Крстовдан. Монах Антоније, рањеник Божји („Над Србијом црна киша лије, / а ти питаш мене како ми је“, рече песник) опет дозива преко електронске поште и СМС порука, да се у Београду направи литија на Крстовдан, да се преда петиција власти с десетинама хиљада потписа да се заустави прављење бране која треба да потопи свети манастир Грачаницу Ваљевску. Иде Антоније, ако нико неће, иде, да проклетство не падне на његов родни крај, на Србију, на земну Цркву Србску (јер је Небеска Црква Србска сва у слави и благодати, и на њу само благослов Божји слеће), иде Антоније, иде – што рече Мажуранић: „Види му се, мријет му се неће,/ а јест нешто што га напријед креће“. А шта је то нешто? Срце, срце, ништа друго. Има срце. Отишао у монаштво срцем, у шуму срцем, и изашао срцем, да брани оно што осећа као Светињу. Греша ли тај Антоније? Греша, и те како – сматрају га будалом, хапсе, притварају, гоне, презиру га, а и он виче, претерује, лупа маџолом, зове новинаре, слика се, шаље слике и мејлове. Нигде оног туњавог понашања за које зизјуласовци веле да је „сми-

рење“, а у срцу носе отрове и ненавист (не могу да виде оно мало богомољачког духа што је у Србима остало од Николаја и Јустина). А срце Антонијево болећиво, милосрдно, јер он зна да Бог хоће милост, а не жртву: болећиви Антоније не може да гледа како Србија спава, па је буди, и виче, и плаче, суза му сузу стиже, што се успавасмо у греху и немоћи и не дижемо глас кад нас руше и уништавају. Милосрђе чини убоги Антоније Србији – сребра и злата нема, али што има, он даје: себе, јадног и уморног, али неумореног, себе, трубача на буђење, који се великом буђењу свог народа нада.

Оче Антоније, у Христу брате, и ја седим у удобном и пишем ово – никакав сам да ти притекнем у помоћ, да станем с тобом у први ред борбе. Али, видим те ко си, и верујем у Бога Кога ти призиваш да ти помогне у борби за Србијицу, понижену и погажену, али нашу, бескрајно нашу, Мајку. Нека те Бог чува, Ваљевче наш, поверениче Владике Николаја и свих србских завичаја печалнице. Можда нам Бог неће дати да успемо у нашим борбама, јер је час њихов и област таме (оних што руше Грачаницу, оче, њихов је час, изгледа). Али, пошто немам чиме да те утешим, дарујем ти, за крај, свој омиљени стих, којим се тешим кад ми је тешко, и кад понављам оно што каже трагикомични мачевалац Сирано: „Са надом на успех никад се не бије! / Не, узалуд кад је, много је дивније!“

А не побеђујемо ми, него Он, Бог словенских очајника. Зато је свака „узалудна“ борба у Његово име унапред добијена. Нека те Господ чува, добри мој монаше – немонаше!

2012.

НА СТРАЖИ ОБРАЗА ОТАЏБИНЕ

ПОДВИГ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА

Девет година хашко чудовиште узима живот Војиславу Шешељу; девет година се Војислав Шешељ не да, борећи се не само за себе, него, пре свега и изнад свега, за народ коме припада... Приближио се тренутак коначног обрачуна са несломљеним писцем „Идеологије српског национализма“: решили су да га, као и толике друге, судски убију, јер не могу да га поразе, и, наравно, не могу да му докажу кривицу. Саучесници у убиству овог србског политичара и родољуба биће, свакако, и домаћи представници колонијалне управе Србије: зна се да је Шешељ послат у Хаг (о томе је писала Карла дел Понте), уз досманлијски поклич: „Водите га, и више нам га не враћајте!“

Шешељ је све то очекивао. У „Погледима“ од 26. септембра 1994. изјавио је: „Често ме у последње време питају за Хаг... Међутим, ја сам се одавно изјаснио. Кад ме је један западни званичник 1992. године први пут ставио на листу ратних злочинаца, а то је био тадашњи амерички министар иностраних послова Лоренс Иглбергер, рекао сам да, ако против мене буде подигнута оптужница, неће бити потребно никакво изручење, ја тамо идем одмах и добровољно“. Што је обећао, испунио је почетком 2003. године: отишао је добровољно, уздигнуте главе... А није

да није знао шта га чека на „кенгурском суду“; знао је, и то врло добро. У разговору 1994. рекао је: „Шта ако се у Хагу појаве лажни сведоци? Па шта, нек се појаве!Ја сам већ навикао на лажне сведоке. Рецимо, на својевременом суђењу у Сарајеву имао сам доста лажних сведока, па је то увесељавало публику у судници. МИСЛИМ ДА БИ ТАЈ ПРОЦЕС БИО ЈЕДАН ВЕЛИКИ СПЕКТАКЛ, ПА НИКАДА НЕ БИХ МОГАО ДА ОПРОСТИМ СЕБИ ДА СЕ ТАМО НЕ ПОЈАВИМ. С друге стране, не бих могао да опростим себи да ме неко оптужи за ратне злочине а да ја не искористим све што ми је при руци да те оптужбе оповргнем, иако не признајем правну заснованост суда. Не постоје правни принципи које би могао да конституише тај суд, не постоји међународни кривични законик по којем би тај суд судио, не постоји закон о кривичном процесу по коме би судио међународни кривични суд. Међутим, то мене не интересује. Мене интересује политички моменат свега овога и ја бих одмах отишао тамо.“

И ето, то се све тако збило: дошли су лажни сведоци и њих, и суд који их ангажује, Шешељ је извргао руглу, комбинујући суверено познавање правне науке и довитљивост свог земљака, Давида Штрпца, који је „главатој господи“, окупаторима из Беча, ставио до знања колики може да буде човек кад се у њему „Срб напири и надме“; Хаг је отужни спектакл-серијал, који Србија прати већ девет година, при чему Шешељ непрестано показује сву беду учесника у истом, трећеразредних глумца глобалног позоришта сенки;искористио је оптужбе против себе не само да би их оповргао, него да би он оптужио Империју, која почива на осовини зла

Вашингтон – Ватикан; видело се, почев од покушаја да се Шешељу наметне бранилац, па све до сада, када га, наочиглед света, убијају, да Хаг није никакав суд, него револуционарни трибунал за гиљотинирање оних који одбијају да се поклоне богу мамону; Шешељ је искористио сваки „политички моменат“ да саопшти истину о свом народу и његовој борби за слободу.

За време свог боравка у тамници, „кући необичној“, Шешељ је радио, састављао зборнике, писао и остављао трагове о ономе што се дешава у свету под влашћу кнеза таме. Те књиге ће остати, нарочито „Римокатолички злочиначки пројекат вештачке хрватске нације“ (као и „Идеологија српског национализма“, која је настала пре одласка у хашки казамат). У овој књизи, др Војислав Шешељ је доказао да је данашња хрватска нација вештачки конструкт, настала на основу проверавања (прво унијаћења, па католичења) православних Срба. Уосталом, све праве усташе, од Анте Павелића, преко Андрије Артуковића и Милета Будака, до Макса Лубурића пореклом су бивши Срби, који су злочинима покушавали да у себи пониште сећање на порекло. Хрвате су, онакве какве их данас знамо, направили мештри из Ватикана, који су, много пре теоретичара „сукоба цивилизација“, Семјуела Хантингтона, тврдили да је граница између Истока и Запада на Дрини, у шта се Срби, духовна деца Светога Саве, раширена чак до Жумберка и Беле Крајине, никако нису уклапали.

Др Војислав Шешељ је, својом одбраном, отворио очи многим; пре свега, Русима, чији га угледни политичари, научници и јавни радници упорно бране пред лицем не-

правде. Јер, он је, јасно и гласно, рекао целом свету: рат против Срба био је, крајем 20. века, увод за рат против Русије, који ће одредити судбину века у коме живимо. Сви непријатељи православних знају за дубоку духовну везу која постоји између двају народа: зато је Наполеон подржавао Турску против Карађорђево Србије; зато су Беч и Берлин били тако немилосрдни према Србству у Првом светском рату; зато је и Хитлер беснео, говорећи да народ као што су Срби не сме да живи уз Дунав. После победе над Србима у рату на просторима бивше Југославије, НАТО сатанисти желе да нас и духовно сломе, и да ову древну националну заједницу, коју су, бацајући на нас тридесет хиљада тона бомби са осиромашеним уранијумом, трајно ранили и изложили умирању, гурну, у оквиру својих окупаторских трупа, у рат против наше браће, потомака Светог Сергија Радоњешког. Ни ђенерал Недић, иако се налазећи под најсуровијом влашћу Хитлерових окупационих војски, није дозволио да било који Србин оде у рат против Русије на Источном фронту; данашње слуге Империје, које у Београду играју ЕУ коло смрти, то једва чекају да учине... Шешељ их је разобличавао и разобличава; њихова издаја ће, кад-тад, бити осуђена као издаја, и остаће црним словима уписана у нашу повесницу.

Шешељ је, у исти мах, и један од најхрабријих србских и светских антиглобалиста, који зна да ће будуће банкарско царство бити планетарни концентрациони логор. Као што је изнад врата Аушвица стајало да „рад ослобађа“, тако изнад уласка у глобални ГУЛАГ стоје паролe о демократији, људским правима, слободном тржишту, испод којих умиру људи и народи. Стари ро-

бијаш из казамата титоизма (а Тито је, сад сви то знају, био НАТО поузданик против совјетског блока), Шешељ је, свим својим животом, био спреман да посведочи чињеницу, непорециву као дисање, да је слобода човека и народа немогућа без слободне националне државе, за коју се наш народ вековима борио.

Таквом човеку суде у Хагу. Таквог човека хоће да убију. Његов велики претходник, Србин из Босне, књижевник и национални делатник, Петар Кочић, једном је завапио: „У ропству се родих, у ропству живјех, у ропству, вајме, и умријех“ (и заиста: умро је у Београду 1916, под аустријском окупацијом). Не дао Бог да и Шешељ доживи Кочићеву судбину: од зеничке робијашнице, у којој се нашао вољом тито-муслиманске клике браће Поздерац до хашке тамнице, у коју га је бацила Империја са својим београдским слугерањама, његов живот би заиста могао да опише трагични лук живота у физичком ропству. Но, Шешељ никад није робовао душом: тврдоврат, непокоран, одлучан да не посрне под теретом истинољубља о свом народу и његовом страдању, увек је био слободан дух који је непријатељима у лице говорио он о чега су се непријатељи највише плашили. Био је огледало за њихова лица, искежена у инквизиторском грчу мржње према свему што се не држи империјалне максиме: „Пољуби ме у задњицу или ћу ти разбити главу“ (тако је покојни Харолд Пинтер дефинисао америчку политику према народима планете).

Молећи се Богу Правде за др Војислава Шешеља, ми знамо да је он већ победио, и да се Империја руши. Јесте, сад су бесни, спремни на све, и ускоро би могли да иза-

зову Трећи светски рат; па ипак, ипак: то су последњи трзаји једног чудовишта које је било засновано на вољи за моћ и лишено сваке човечности. Људи попут Шешеља се нису уплашили чудовишта; јер „бој не бије свијетло оружије, / већ бој бије срце у јунака“. Шешељ је, у Хагу, показао да има, што народ каже, „срце ко кућа“. Срце које је Србија, заједничка кућа свију нас.

2012.

ЦЕНА СЛОБОДЕ: ШЕШЕЉЕВА ХАШКА ДЕСЕТОГОДИШЊИЦА

Робијаш са најдужим притворским стажом

Ове, 2013. године, у фебруару, навршила се десетогодишњица робијања Војислава Шешеља у хашком казамату. У Хаг је отишао добровољно, спреман да за своје идеје тамнује и да себи обезбеди место у историји србске непокорности. Рекао је, у фебруару 2003: „Био бих дубоко несрећан кад би тај светски циркус прошао без мог директног учешћа. Једва чекам да одем у Хаг, што пре и у било ком својству. Мој животни циљ није да мирно умрем у кревету, већ да оставим неко дело по којем ће ме се сећати поколења. Хаг је за тако нешто идеална прилика“. (1) Први пут се пред судом изјаснио 26. фебруара 2003. Судских дана било му је 175. Сведока оптужбе – 71; доказних предмета оптужбе – 1348; доказних пред-

мета одбране – 6. Суђење је почео 7. новембра 2007, а завршне речи изговорене су од 5. до 20. марта 2012. Добио је, до сада, 33 месеца казне за непоштовање суда (2). Тужилац Матијас Маркузен је Шешеља тражио 28 година робије, и то зато што је „својим речима, оптужени посејао семе мржње, а затим помогао да се она развије у етничко насиље“, при чему се његови злочини „тешки по обиму и гнусни по природи“ (3). Шешељ се све време бранио сам (право да се брани сам бранио је, између осталог, и штрајком глађу) и он је једини притвореник Хашког трибунала коме нису плаћали трошкове одбране. За себе је, с обзиром на то да се непосредно борио против САД, ЕУ и НАТО-а, као и због мржње према Хашком трибуналу, тражио доживотну робију...

Слободољубиви робијаш

Наравно, ово није прво Шешељево робијање. Робијао је он, због борбе против србомрзачког титоизма, и у СФР Југославији. Био је, средином осамдесетих година 20. века, у страшној зеничкој тамници, јер се усудио да се успротиви муслиманским фундаменталистима маскираним у комунисте, који су у то време владали Босном и Херцеговином. Песник Гојко Ђого, који је и сам тамновао због поезије за коју се тврдило да вређа лик и дело маршала Тита (иако је Тито већ био умро), записао је о Шешељевом робијању и ово: „Мајка каже да је некако чудно и одсутно гледа кад му једном месечно дође у посету. Шта ако му у јутарњи чај, уз бублу брома, додају седативе и наркотике, па само бесловесно буљи у празнину и броји капи које се у правилном ритму отискују

са чесме распрскавајући се по прљавом подножју нужника чувавца у ћелији? Те капљице, та случајно истрошена гумица на чесми, та вода што цури у затворској ћелији подстиче моје сећање. У детињству сам слушао причу како су Принципа, оног ‘терористу’ што је у Сарајеву потпалио свет,били сместили у такву ћелију – у чешком Терезину, где ли? – да му је вода са таванице стално капала за врат и да је од те силне влаге зарадио туберкулозу костију/... /Три сиротице, Шешељева мајка, сестра и жена са тек проходалим сином,виделе су маснице по његовом лицу и нокте подливане крвљу. /... / Можда су му ударали клинце под нокте, да њима не би могао,као Принцип, гребати стихове или оставити какав други траг на зиду ћелије? Јер,Шешељу не дају папир и оловку,не дају му ништа да чита, ни да пише. Стари Вујадин (лик србске епске песме, нап. В. Д.) је био хајдук и Турци су му ломили ноге и руке да не може држати мач и с планине гледати ‘доље на друмове, куд пролазе Турци и трговци’, а Шешељ је писац, професор, његово оруђе и оружје је перо.“ (4)

Таква је била цена Шешељевог захтева да се Југославија ратосиља титоизма и да крене ка слободи. Тучен и мучен под титоистичким господарима живота и смрти,двадесетак година касније обрео се у Хагу, да му се суди за „говор мржње“, то јест за настојање да његов народ живи у једној и јединственој држави,за коју се вековима борио. За време комунистичког тоталитаризма, судили су му за тзв. „вербални деликт“. За време тоталитаризма Новог светског поретка суде му за „говор мржње“.

Шешелјеви преци

Ко год је, међу Србима, желео да његов народ буде слободан и срећан међу другим народима, морао је бити спреман да страда. Рецимо, 1683. појавио се међу потомцима Светог Саве умни и учени гроф Ђорђе Бранковић, аутор значајне хронике о свом народу, који је, пет година касније, позвао „Илире“ (Србе) да обнове древно царство. Одмах је био ухапшен и од стране хабзбуршког цара Леополда Првог бачен у негве, у којима остаје све до смрти, 1711. године. Историчар Јован Пејин каже: „Разлог његовог уклањања је јасан. Својим позивом народима Илирика на обнову српске државе, починио је смртни грех – угрозио је интерес Ватикана, Немаца и средњеевропске римокатоличке монархије у успону“ (5). Био је ту и Карађорђе. Опет Јован Пејин: „Идеју Филики Хетерија – ослобођење од Турака, Карађорђе је прихватио. С намером, да покрене нови устанак, дошао је у Србију 1817. године. Његов долазак узнемирио је Аустрију и Турску. Требало га се решити. Опасност по интересе Аустрије, Турске, Француске и Велике Британије била је на видику. Речене силе, сумњале су да би Русија, где су хетеристи били у царевом окружењу, могла помоћу Србије да оствари своју историјску мисију на Балкану и стекне одлучујући утицај на Леванту“ (6). Зато је убијен.

Зато је убијен и кнез Михаило Обреновић, чији је циљ, по Пејину, био „јака војска, неговање српске, словенске и свехришћанске солидарности“ (7), па је „осуђен на смрт, после добијања градова 1867, и одласка турских војника из Србије и буђења Балкана са Србијом као центром“

(8). Страдали су и други, попут народног вође Срба у Аустро-Угарској, Светозара Милетића, онога који је хрватског бана Рауха, верног стављеника Беча и србомрца, подсетио да је слуга туђина и да су његове присталице „већином битанге, које су из белог света, из рајха или орсага са пинклом, торбицом на леђима стигле да жаре и пале, баш као Турци у Босни“, додајући, пркосно: „Но, причекај мало, харамијо, није још изгинуло колело српских соколова“ (9). Зато је оптужен за „побуну, поругу Хрватског сабора и увреду бана“ (10). Милетић је читаоцима србске „Заставе“ поручио: „И Срби као и Чеси мораће се дати затварати и тако протестовати против неправде. Треба коло једно створити, из којег ће за точници редом низати се. Кад толики јунаци могоше и могу гинути и ране добијати на бојноме пољу, зашто да не буде ко од нас за истину и правду, за народност и слободу, затворен“ (11). Зар то нису речи које би и Шешељ могао да понови?

А Гаврило Принцип, оптужен (од стране Беча некад и историчара у служби идеолошке историографије Вашингтона и Брисела данас), да је крив за Први светски рат, иако је, жедан слободе и права за потлачене, у Фрању Фердинада пуцао као у главешину окупаторске солдатеске у родној му Босни и Херцеговини потчињеној КундК монархији, која је спремала напад на Србију? А ђенерал Михаиловић, који је, борећи се за слободно Србство у слободној Југославији, предат на милост и немилост свог идеолошког непријатеља?

Све су то Шешељеви државотворни преци.

Зашто мрзе Шешеља?

Хрватски генерали, Готовина и Маркач, пуштени су на слободу, и проглашени невинима. Злочинац и вођа муслиманских јуришника, Насер Орић, добио је смешно малу казну. Целат србског народа, Рамуш Харадинај, такође је амнестиран. Шешељ је, због „говора мржње“ (у ствари, говора слободе и непокорности) већ десет година у Хашком притвору. Чак и у лицемерје огрезли хашки извршилац НАТО „правде“, Серж Брамерц, критикује трибунал због таквог односа према Шешељу. Зашто га они који су Хаг измислили (управо као средство за кажњавање непокорних) толико мрзе?

Дана 7. новембра 2008. године, Војислав Шешељ је, пред лажју Новог поретка у Хагу, рекао: „Зашто ми се овде суди? Зато што сам постао неподношљив Американцима и њиховим савезницима у Србији и већ 2002. године да ја и моја политичка партија оборимо марионетски режим у Србији који су Американци успоставили после 5. октобра 2000. године. Американци желе да обезбеде своје пулене на власти како би остварили и друге антисрпске циљеве, како би нам отели Косово, па у перспективи Војводину и ко зна шта још. Зашто су Американци и њихови западни савезници против нас Срба? Зато што смо један мали, али непокорни народ, и зато што смо блиски Русима и етнички, и савезнички, и културно и у сваком погледу. Ми смо, заправо, пореклом Руси, пореклом источни Словени, и ми се тог свог порекла не стидимо, за разлику од католичких Словена који су се одеркли свог порекла и чак пристали да буду супротстављени Русији, да буду непријатељи Русије. Ми нисмо! Ми смо савезници! Ми смо

мали Руси на Балкану. Е, због тога нас западњаци мрзе и због тога покушавају да нас униште“ (12).

Кратко и јасно. Довољно за десет година притвора у Хагу. За сада.

Али, наравно, Србија је вечна док су јој деца верна.

Упутнице:

1. Доротеа Чарнић: Шешељ за Гиниса, „Политика“, 24. фебруар 2013, стр. 1
2. Исто
3. Исто, стр. 10
4. Гојко Ђого: Субверзивна моћ књижевности, у књизи „Поезија као апокриф“, Завод за уџбенике, Београд, стр. 33-34
5. Јован Пејин: Ко је следећи?, ДК „Свети Сава“ Хвосно, Косовска Митровица, стр. 17
6. Исто, стр. 21
7. Исто, стр. 25
8. Исто, стр. 27
9. Родољуб Маленчић: Милетић, Матица српска, Нови Сад, 1996, стр. 91
10. Исто, стр. 92
11. Исто
12. Др Војислав Шешељ: Растурање Хашког трибунала, Правда, Београд, 2008, стр. 199

ПИСМО НЕБОЈШИ КРСТИЋУ

Драги мој Небојша,

Сео сам да Ти напишем писмо уочи Ваведења Пресвете Богородице, у 20 часова и 40 минута, ове, сушне 2011. године, године напетости пред догађајима који мењају лице света и који људе прожимају страхом („Људи ће

умирати у страху, очекујући будуће догађаје“, рекао је Христос у Еванђељу). У то време, пре десет година, био си жив, и ниси ни слутио, ни Ти, ни Твоји родитељи, жена и пријатељи, да ћеш за неки сат бити позван Господу, о коме си, у једном свог кратком огледу из богословске етимологије србског језика, писао као о „Гост-подару“, Свемоћној Свељубави која нас ни из чега призива у радосну светлост битија, и гости нас за трпезом Својом овде на земљи, спремајући нам, ако Му останемо верни, и вечну трпезу на небесима. Бог је Свебогати, Који прима госте и дарује их даровима, као што је човек ЧЕЛО-ВЕК, биће челом окренуто вечности. Често си ми причао о теолошкој етимологији србској, и о пребогатом грчком језику, у чијим си преливима и нијансама на сунчаној страни наших душа уживао као прави језички сладокусац. Потпуно си се слагао с владиком Данилом: основе најдубљих богословских тајни бдију у језику.

Одох предалеко. Треба да се вратим нечем конкретнијем, али, ето, као да смо јуче прекинули наше разговоре, онако млади и пуни идеала – било да смо разговарали у неком рушевном хотелу у Бору, где смо дошли, са оцем Љубом Петровићем, да говоримо о сектама, или у луксузном хотелу „Маркос“ у Јерисосу, где нас је позвао монах Митрофан Хиландарац да причамо са легендом србске хришћанске и антикомунистичке емиграције, др Марком С. Марковићем. Чинило се – разговори никад не престају. Био си нешто старији од мене, али духом смо још увек били деца, неповређени свим злом овога света, недодирнути многим горчинама које ће нам разјавати илузије, али које ће нас, ипак, и очвршћавати

на путу ка Ономе у Кога се човек разочарати не може, осим ако не жели да се врати таштини непреображеног живљења. Одох предалеко, као што предалеко идем и док Ти пишем ово писмо, а ти почиваш телом у гробљу свог родног Ниша, а душом си отишао Цару Кома си служио... Али, није то ништа чудно, поготову десет година после онога што су Ти учиниле мрке убице, које помиње Бранко Ђопић у свом писму Зији Диздаревићу, пријатељу погубљеном у Јасеновцу (то је предговор за ону прелепу књигу „Башта слезове боје“, икону дједе Рада и целог нашег народа, који кроз Рада проговара потоњом дубином своје хришћанске душе). Као што је Бранко, осећајући да долазе они страшни Лоркини жандарми („црни су им коњи, црне потковице“), написао своје писмо Зији, тако и ја пишем Теби, добри мој Небоша, и сам слутећи у шта тоне творевина без Творца, полудела од гордости која је разбила атом и вршља по геному, а пуна гноја себичности и смрада демонијаштва.

Тамо где си, вечност је. А овде, време дивља: „Загледани сви су/ У лажљиво време на зиду. О хајдемо,/ Границе у којима живимо нису границе у којима умиremo“, певао је Бранко Миљковић, твој трагични земљак, кога су такође у(д)били у Ксаверској шумици загребачкој, па то представили као самоубиство; и додавао је: „Више ми не требају речи, треба ми време. / Време је да сунце каже колико је сати. / Време је да срце проговори, а уста занеме. / Ко лоше живи, зар може јасно запевати? „Ја, који лоше живим и који не могу јасно да запевам, осетио сам да Ти ово напишем из срца; уморног, скоро старачког, али још увек наводњеног успоменама.

Ти, наравно, као ни ја, ниси имао никакве потребе да се „бавиш политиком“; могао си, са својим знањем, да кренеш путем професионалног бављења теологијом, и да, док Твој народ тоне у безнађу, идеш са „симпосиона“ на „симпосион“, да причаш о екологији и људским правима, да се бавиш визијом „хришћанских корена уједињене Европе“ (знајући да од хришћанства у антиевропској ЕУ нема ништа, и да су га творци жутокраке мрчаве свесно изbacили из живота Европљана – али ипак причајући бајке, које се добро плаћају). Знам, међутим, шта те је покренуло да не кренеш путем професионалног самозаваравања: био си хришћанин који је веровао у Христа и у пуноту хришћанског политичког предања, које је, у нас Срба, најбоље изразио Свети Николај Жички, рекавши да су три највеће вредности овог народа Бог, Краљ и Дом и тражећи да нам „школа буде са вером, политика са поштењем, војска са родољубљем и држава са Божјим благословом“, да „нас не покрије језива тама туђинска са лепим именом и шареном одећом“ (данас је то плави плашт са жутим петокракама). Зато си кренуо са часописом за државотворну обнову Србства, „Образ“, који је излазио, с благословом оца Љубе, при храму Светог Александра Невског у Београду и са жељом да створиш један свесрбски покрет који не би био пука политичка партија, јер си говорио да нас је партијашење потпуно упропастило. Црква је саборна, и народи које је обликовала Црква увек су стремили породично-саборном начелу у организацији свог државног живота; партије су плод једног туђинског схватања света, у коме је грамзиви лични интерес изнад општег. Црква Христо-

ва је, од доба Цара Константина, свој однос са државом градила на начелу симфоније, свештеног сагласја, које је најбоље дефинисао Свети Јустинијан Велики, србски Управда из Липљана на Косову и Метохији, градитељ храма Свете Софије: „Већи од свих других дарова Божијих међу људима, од Вишњег Човекољубља даровани, јесу: свештенство и царство – прво, да служи Божанственом, а друго да влада и стара се о људском. А од једног истог начела оба проиходе, и човечански украшавају живот. Јер, ништа не помаже царевима тако као част свештеника који се и о њима самима свагда Богу моле. Ако, дакле, свештеници непорочни буду у свему и пред Богом имају смелости, цареви ће право и подобно почети да украшавају предане им градове и оне који су под њима – тада ће бити сагласје неко благо, које све што је добро дарује људском животу. А овако ће бити, верујемо, ако се сачува поштовање свештених правила што их Апостоли, праведно хваљени и слављени самовидци Божијег Логоса, предаше а Свети Оци сачуваше и исповедише“ (ово је био Твој превод Јустинијанове новеле о симфонији Цркве и државе). Руковођени таквим начелом, исповедајући веру у могућност Богом благословеног државног Дома, кретали смо ка заједничком циљу: да Србима, пре свега младима, вратимо вољу за животом у Србији, коју су комунисти и неокомунисти претворили у септичку јаму своје богомржње и човекомржње. Знали смо ми, наравно, шта нам се спрема, и какве силе су против нас: силе које граде царство антихриста, претварајући човека у античовека, свет у антисвет, Србију у Антисрбију. И знали смо да је то царство – царство Звери, које, овде

и сада, жели да уништи потомство Светог Саве, да га сатре у корену. Али, знали смо и да се не смемо мири-ти с лажју и утварама, признајући их за стварност. Јер, стварност је у Творцу, а не у „мајмуну Господњем“, како су у Средњем веку звали сатану, који, неуспешним опонашањем Божјег дела, мајмунисањем и ругањем, ратује против Онога Кога узалуд мрзи. Слуге тог мајмуна су Те и убиле пре десет година, драги мој Нешо... Телесно; дух је, међутим, оно што се убити не може, а духом живимо, а не гледањем у пупак таштог и пролазног овде.

Ишли смо, путовали смо, писали смо, сведочили – колико смо знали и умели, али искрено и са жаром. Много младих хришћана тада је схватало предањску реч; чинило се – на прагу смо покрета за другу и другачију Србију. Али, ето – није нам било дато. Ти си отишао својим путем, ја својим: нису били туђи један другом, јер идеале нисмо мењали, али смо се разликовали у схватању начина за практично остварење истих. Много пута сам, гледајући како хришћани напуштају своје хришћанске идеале, и у Цркви и у политици, помињао речи Светог Игњатија (Брјанчанинова): „Отпадија је Богом допуштена, и не можеш је зауставити својом немоћном руком“. Ти се идеала ниси одрекао, и платио си га животом. А овде и свуда је мрак, јер људи су пљунули на лик Божји у себи, и образ бацили под ноге, и мисле да ће, зверском грамзивошћу и клањањем Звери, нешто да постигну. А неће. Јер Звер мрзи и саму себе, а камоли људе које је њен непријатељ, Бог љубави, саздао.

И? Шта сад? Испунише ли се наши снови? Имамо ли школу са вером? Имамо у школама веронауку, али онако,

прилично дремљиву, а деца често иду на грађанско васпитање зато што се тамо ништа не учи. Школа је препуштена на милост и немилост Соросевих ђака, који стално експериментишу с циљем да изазову хаос у главама и душама наших дечака и девојчица. Имамо ли политику са поштењем? Каква нам је политика, види се из резултата задњег пописа: од 2002. до 2011, има нас преко 400 хиљада мање. Политичари, лажљивци и покварењаци, осим часних изузетака, истребљују Србију, по туђој вољи и за туђ рачун. Имамо ли војску са родољубљем? Наравно да немамо (осим, опет, часних изузетака): наши ЕУтописци су војску претворили у Баба Јулин пук, а можда ће бити и нешто топовског меса за НАТО армаду. Имамо ли државу с Божјим благословом? То најбоље знају Срби на барикадама на северу Косова и Метохије, остављени на милост и немилост Империје Звери, док их жутокраки из Црнограда приморавају да се одрекну Христа и Цара Лазара. Властодршци, људи-слине,пузавци пред туђином, умишљени да су летачи,кадри једино да муче свој народ, јер су капои у концлогору Србија, постављени од Вашингтона и Брисела да нам пију крв на сламку. Раније су издајници продавали веру за вечеру; ови нас дају у бесцење, јер неће добити ни обећање вечере (ЕУ кандидатуру, у доба слома ЕУ). Продају нас зато што су духовни синови и кћери претече антихристовог, Дебелог Мртваца Гроза, како је Тита звао Твој и мој учитељ, Владика Данило Будимски.

Дакле, мрак је, као онда кад су Те убили, на путу из Ниша. Мрак је толики да Младену Обрадовићу, Твом саборцу, суде, између осталог, зато што је код њега, кад

су га безаконно хапсили октобра 2010, нађена молитва (вековна православна молитва) за спасење народа од насртаја непријатеља Православља. На суђењу су му забрањивали да присутне поздравља са „Помаже Бог“. Мрак је јер сатрше овај јадни народ својим законима – лудачким кошуљама, кројеним у Бриселу. Мрак је, јер хоће да нас натерају да се одрекнемо Светог Саве, а поклонимо Звери из бездана.

Али, наравно, нису се сви предали. Србија је још жива, и бори се, са барјаком Косовског завета испред чета светлости, са Христом на уму и у срцу; боре се сви они који иду путем светих предака, и којима живот није у трбуху, него на небесима; боре се, највише, они на северу Косова и Метохије, чије су барикаде тврђаве последње одбране Србства у временима када се хоризонт мрачи, и када се спрема Трећи светски рат(опет се надају лихварске њушке да ће да доведу свог месију-подлаца, и да ће да жигошу човечанство као стоку; надали су се да ће то да им омогући и Наполеон, али, ево, идуће, 2012, биће двеста година како је Света Русија сломила рогове претечи антихристовом, који је из Москве дошао у Француску са 60 хиљада људи – а одвео их је 600 хиљада). Зато, Небојша, кажем Ти, речима Песника: „Из нових фресака стара туга веје,/ није све пропало кад пропало све је“. И додајем, речима нашег духовника, новоупокојеног драгог оца Љубе Петровића, које је изговарао кад је најтеже: „Искушења велика су била, Света Цркво, Ти си победила“. А Ти си, Небојша, био син својих часних родитеља, али, увек и заувек, син Свете Цркве Христове, коју врата паклена неће надвладати.

Зато се кроз ову мрчаву и види Светлост; верујем да си је и Ти видео у мраку пред своју погибију, у ноћи уочи Ваведења 2001. Бог да Ти душу прости да Те прими у Царство Своје, а оне који се боре за Србију са образом („Рука руку мије, образ обадвије“, каже наш народ) да подржи на Путу Истине и Живота, Путу Који јесте Христос.

Уочи Ваведења 2011. године

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ, МЛАДЕНЕ ОБРАДОВИЋУ!

Прошле, 2011, о Ваведењу, слави Хиландара, навршила се деценија од наводне саобраћајне несреће, у којој је (ох, „под загонетним околностима“) погинуо Небојша Милутиновић Крстић, оснивач Отачаственог покрета „Образ“. Ту десетогодишњицу Младен Обрадовић, човек који га је наследио на стражарском месту, дочекао је подвргнут Њу Ејџ инквизицији у Србији под влашћу жутокраких србофоба. И његова трудна жена била је вучена по судовима (хвала Богу, то се није одразило на њено стање, па је родила здраво дете)... Судило им се, по поступку, што рече Његош, „мало бољем него у Турчина“ (или мало горем, ко ће га знати?), због наводног насиља против „параде весељака (gay)“ (народ би рекао – веселника), коју је предводио холандски педофил Ван Дален (еуротичари би рекли – па шта? – педофил

на грчком значи „љубитељ деце“) и где се, иза леђа министра веселничке владе, могла видети парола „Смрт држави“... И тако нам је, наравно, по ко зна који пут све јасно – брозомора нас опет дави, и опет ће нас хапсити кад запевамо неку нашу песму, а хапсиће нас и ако, као хришћани, подсетимо да Београд не значи Содом, и да Кнез Михаилова није Гомора... И то више нема никакве везе са политичким ставовима Младена Обрадовића или покојног Небојше; гонитељи Младенови ће се борити против свега Христовог у нама, против свега што су нам наши свети преци оставили као завет. Јер, Младен није био никакав насилник, него исповедник вере у хришћанску моралност Срба, ма како нагризену и расточену брозомором и жутокракаштвом, али ипак хришћанску. У једној пресуди Уставног суда Србије из 2005. јасно је речено да је јавни морал оно што под тиме подразумева већина народа ове земље. А Устав не дозвољава окупљања која вређају јавни морал. Дакле, Обрадовић, који је хтео, својим речима и ненасилним ставом, да то посведочи, бачен је AD LEONES, да би се свима утерао страх у кости.

Судије и гонитељи Младена Обрадовића поново гоне ранохришћанске мученике београдске, Свете Ермила и Стратоника, умучене у доба римских пагана; пљују у лице Светом Стефану Високом, који је Београд посветио Богомајци; они на ломачи спаљују (за сада, само виртуелно) кнегињу Милицу, која је у Ружицу цркву из Стамбола донела мошти Свете Петке; они хуле на Свете Пајсија и Авакума, набијене на колац пред Стамбол капијом, тамо где је сад споменик кнезу Михаилу (и на њега пљују, ти

нихилистички трбухозборци глобалистичког луциферијанства, ти У СЕ, НА СЕ и ПОДА СЕ заточници смрти и пагубе, ти преживари еуротичарских лажи, ти самозаљубљени луфт-балони који живе од наше беде, и који презриво шкиље у наше руке подигнуте ка небу.) Ругају се и мајору Гавриловићу, ономе што је у октобру 1915. године заповедио да образ Београда, наше престонице, мора остати светао, и свима који су с њим изгинули...

Али, доста о њима! Бог се не да ружити, вели Писмо; и зато ће сви содомофили одговарати Богу Живоме и Истинитоме, који се не може подмитити од продаје Србије. А шта ће бити са судијама који суде по наредби содомољубаца... Не треба заборавити: најодговорније су оне службе о којима је Господ говорио као о Својим службама : дакле, Цар (власт имајући), Архијереј, Лекар, Учитељ, Судија... Они ће највише одговарати на Суду Божијем: није случајно у Милешеви Свети Сава дао да се наслика фреска тог Суда, на којој у рај први улазе свештеници и владари (јер су живели за друге више но за себе), али и у пакао падају прво свештеници и владари (јер су своје положај користили саможиво, против Бога и људи). Па нека мисле, ови што наређују и послушници њихови по судовима; нека мисле, ако имају чиме, и нека их боли, ако има шта... Док није касно за покајање, и то јавно, јер јавно и злочине.

А сада, реч Младену Обрадовићу... Обраћам му се на Велики Четвртак, кад је Господ први пут причестио Своје ученике, и кад га је Јуда, урбани момак и социјални реформатор (с рукама у каси намењеној сиротињи), продао за тридесет сребрњака.

А друге речи немам осим: ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!
Васкрсе Христос, Бог Који је постао Човек да би победио грех, смрт и ђавола и сјединио нас са Небеским Оцем...
Васкрсе Христос, и смрт би згажена! Васкрсе Христос, и живот живије! Васкрсе Христос, и ад се стропошта!
Васкрсе Христос, и нема мртвих у гробу! Васкрсе Христос, и Небеска Србија процвета! Васкрсе Христос, и сви Срби Његови! Васкрсе Христос, и дрхте они који Га мрзе! Црква кличе, пева, весели се, и говори свима да је Христос победио, и да смо и ми с Њим и у Њему победили! А то значи да је Младен Обрадовић осуђен на тамницу, али да је победио – јер је Бог у Кога Он верује непобедив... Тешко је сваком гоњеном због идења за Христом, но – има ли другог пута? Другог пута има – али у понор. Њиме корачају они који су певали Титу, и који су сада на власти са његовим духовним потомцима; то је пут из оне химне антихристовог колектива ДРУЖЕ ТИТО, МИ ТИ СЕ КУНЕМО, ДА СА ТВОГА ПУТА НЕ СКРЕНЕМО... Овим путем не можемо ићи, него за Христом, за Којим пођоше сви наши Свети: и Сава и Лазар и Василије и Петар и Николај и Јустин. И на том путу је могуће праштати и гонитељима, као што је Младен способан да прашта, и да наставља шантићевским „путем Богочовјека“ („И кад нам мушке узмете животе,/ гробови наши бориће се с вама“, певали су дечаци из крагујевачке гимназије кад су их германски Европејци водили на стрељање октобра 1941, седамдесет година пре него што су домаћи гаулајтери нациглобализма, по налогу својих газда, организовали хапшење београдског и србског хришћанина Младена.)

Помолимо се Богу Правде, коме пева наша химна, за Младена и остале заточенике савести, али и за гонитеље њихове, бивше Србе и бивше људе, да им Бог да прогледања и покајања! И свима, свима, свима, рецимо ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! Само у Његовој светлости видећемо светлост, која просвећује наша срца и умове, и води нас ка вечном и непролазном, непобедивом Животу!

2012.

О МОМИРУ ЛАЗИЋУ, НЕУМОРЕНОМ И НЕУМОРНОМ

***Момир Лазић: Човек иза имена
(човек испред имена!)***

Кад човек помене Момира Лазића, прва реч која му падне на памет јесте: НЕУМОРАН. Човек који преко две деценије, о свом руху и круху, издаје часопис „Збиља“, који се бави политиком и културом, нашом и светском, и који чврсто стоји на положају правих вредности светосавља и родољубља – то је човек који не сме бити прећутан и прецртан, барем међу онима који знају шта значи бити србски патриота, најмаргиналнији човек на свету (има патриота који, кажу, за своје патриотске говоре узму и по пет хиљада евра у цугу, али Лазић међу њих не спада, јер живи скромно, пошто није спреман да се преда и прода). Лазића знам већ годинама (Кијук је човек који нас је повезао, јер он и јесте био велики србски мостоградитељ); и колико год га знам, видим га као човека булдожерске енергије, који стално надире,

гура, крчи, оставља за собом прокопане путеве, маше, упозорава, виче, прети песницом (из које, кад се боље загледаш, видиш како расте црвен цвет, крвав од његовог неукроћеног србског срца)... Његов србски национализам је свечовечански: он је не само са својим напаћеним Србима из Крајине, или онима са Косова и Метохије – он је и са Кубанцима, и са Ирачанима, и са Либијом, и са Сиријом, и са Ираном ... Ко год се нађе на удару сатанизма Новог поретка, имаће у Лазићу браћиоца и заступника, звао се он Радован Караџић, Ратко Младић, Војислав Шешељ или Тарик Азиз, Гадафи... Чим човека гони Империја, за њега се треба заузети; и ту нема двоумице...

Пријатељ му је сваки истинољубац: од Рајка Долечека, чешког Србина и србског Чеха, несусталог борца за правду кад је Србија у питању, преко Ивана Чароте, који је на десетине србских књига превео на руски и белоруски језик, до Павела Тихомирова, аутора „Зоне прећуткивања“, који се нашао на Косову и Метохији кад је било најтеже, 1999. године, и који је о томе написао књигу (а објавио је Лазић). Лазић је основао издавачку кућу РИВЕЛ КО да би могао да штампа забрањене и прећутане истинољупце и истиноговорнике. Лазић је каткад прегласан да не би, никад и ником, био нејасан, па су га због тога стално прозивали због „говора мржње“ и национализма...

Књига под насловом „Правда“

Лазићеви чланци из књиге „Правда“ су народски, без сувишних речи и филозофије (понекад убаци и неку

псовку; ја псовку никако не волим, јер је животни реализам могућ и без псовке, „ђавоље уловке“, али Лазић, очито, мисли да тако треба). У њима најједноставније истине, и живи људи, не само Срби. Рецимо, о младићу Борису Грубјешћу са Баније, који је погинуо током антиНАТО демонстрација у доба бомбардовања Србије 1999. године. О њему у тексту „Херој Баније“ пише Лазић, и цитира одломке Грубјешићевог дневника, који му је на увид ставила мајка овог осамнаестогодишњег трагичног јунака: „За Србију и Крајину треба погинути. То не смемо изгубити. Боље их је борбом игубити него се скривати и бежати и бити роб туђе власти/... / Косово и Метохија су наше очи, наш очињи вид. Без Косова ми смо у мраку, у тами...“ Па онда, у тексту „Неподобни подобнима“, о забрани Гојку Ђогу да уђе у Републику Србску. „Огољене душе“, о Гојку Кнежевићу, оцу седморо деце, који је са Кордуна добегао у Србију, који живи од својих десет прстију, и каже: „Борим се као лав. Радим од јутра до сутра. Делама шта знам, а знам, чини ми се, доста. Поправљам аутомобиле, косим, орем, сечем дрва, уводим струју, зидам... На сав тај рад моје шаке су навикле и отврдле као камен/... / Нуде ми да се иселимо у Аустралију, Америку или Канаду, али ја нећу. Хоћу да ми деца живе у својој земљи. Има у њој шта да се ради, само да оде овај олош из ње. Нећу да идем из ината. То говорим и својој деци. Морају доћи бољи дани. Даће Бог“... Па онда о припаднику немачког КФОРа („Једном Србин, увек Србин“), који помаже, несебично, Србима у Великој Хочи метохијској, јер је он, КФОРовац, пореклом – Лужички Србин...

Кад је 2002. године посетио Багдад, Момир Лазић се обрео у музеју „Америја“ кроз који је њега и његову супругу проводила Ирачанка Адмет Интаса. Тамо је видео остатке склоништа у коме су били само цивили, и које су Американци гађали „врћим спиралним пројектилама“. „То су они који буше материју и развијају огромну температуру, пржећи све пред собом“, бележи Лазић у свом тексту „Музеј смрти – шири даље“, и додаје: „Гледам остатке људских длака, отиске смрсканих лобања у бетону, ликове деце, стараца по зидовима и гомиле костију скупљених у посебне сандуке“. Одмах после тога, у тексту „Лектира која је победила заборав“, Лазић наводи успомене Николе Костура, који је преживео Други светски рат у НДХ (сада ЕУ НДХ): „Пошао сам био за Србију. У Грачацу на станици је све Србе који су се тамо затекли дочекала повећа група усташа. Већ у чекаоници сам затекао поклане Србе на чијим телима су седели кољачи испијајући ракију. Са станице су нас повели у пакао. Била је то Тучић јама“. (Никола Костур је преживео, да сведочи.) Лазић додаје: „Ових дана наш председник Борис Тадић рекао је новинарима у Њујорку да не зна тачан број наших жртава у Јасеновцу. А што се тиче одштете за геноцид који је извршен над Србима у том логору смрти, додао је да породице убијених треба да нађу нека решења за такве случајеве. Срамно и бестидно од Бориса Тадића“. Ту је и „Истина у логорској жици“, о усташком логору за децу, Јастребарском, чије су надзорнице биле часне сестре „Светог Винка Паулског“. Сведочење једног дечака, који је преживео: „Дуго нам нису давали да једемо. Данима нисмо добијали воду. Онда су нас пуштале у

двориште са лепом зеленом травом. Мртви гладни, пасли смо траву. После паше ишли смо на чесму да пијемо воде. Часне сестре су нас посматрале и нису нас дирале. Моји другови који су због велике жеђи пили много воде, умирали су после неколико сати од грчева у стомаку. Ја сам случајно остао жив“.

„Од Срба ни књиге ни гласа“ је текст о Светозару Ливади, србском професору из Хрватске, који је писао о уништењу србске културе у Хрватској: „У Хрватској је разорено и уништено више од 3000 грађевина од општег културног, историјског и духовног значаја. Уништено је и разорено 29 српских музеја. Уништени су сви књижни фондови, на стотине хиљада књига. Тако је поништено чак 24000 наслова. Уништене су готово све ћириличне књиге, затим и оне латиничне чији су издавачи из Србије, сва дела левичарског усмерења, дела јеврејских и муслиманских аутора. Уништено је такође и 40000 комплета Енциклопедије Лексикографског завода“. (Потписник ових редова је поносан на то што је Србин, између осталог и зато што у србским библиотекама и даље стоје сви наслови хрватских писаца из оног доба: не само Марко Марулић и Тин Ујевић, него и Влатко Павлетић, Бранимир Донат, Павао Павличић; тако и треба да буде, наравно).

О неправди

Исто тако Лазић бележи слике нашег доба и у књизи „(Не)правда“. Пише о Ђоки Живковићу у тексту „Чувајте га, коњи врани“; реч је о човеку који је целог живота цртао коње, опседнут њиховом лепотом. Оженио се ка-

толкињом, која му је родила два сина, Алена и Стевицу. Кад је избио рат у Крајини, отац је био на једној страни фронта, синови на другој, Туђмановој. Зато га је командант послао на другу линију одбране, где није било Хрвата... Живковић ће, као и многи, умрети од туге и муке.

Онда, у тексту „Европски страх од иконе“, Лазић цитира познатог нашег сликара, надахнутог Византијом, Косту Брадића: „Да ли знате да Лувр нема ниједну икону? Ништа од Византије, као да није ни постојала.“ Лазић је, у свом коментару на Брадићеву тезу, јасан: „И шта је онда Европа која се одриче иконе? То је побеснела памет чији је једини циљ доминација над народима, угњетавање истих и њихово стављање под контролу. Тако ће изгубити идентитет и постати, ако то већ нису, робље за еколошки отпад“.

У тексту „Крајишка гробница“ Лазић се обраћа Србији, оуглалој на муке својих Срба, поготову ако су избеглице од усташког ножа: „Мој Крајишник, Ђуро Маровић, рођен у прелепом селу Голиња на Кордуну, нађен је у трафо станици смрзнут и раскомадан од стране паса. Овај несрећник једно време је био смештен у избегличком насељу код Краљева. Међутим, кад је „принудни логор“ укинут, Крајишници, који су у Србији „потрошна роба“, морали су код који. Пошто је био добар мајстор и разумео се у котлове, успео је да заради и преживи. Радио је од данас до сутра. Колико год се мучио, на родни крај није престајао да мисли. Али, у родну грудну није могао, јер су се усташе за то побринуле у „Олуји“. Тугу је свио у тој трафо станици у коју је долазио са сувим хлебом и

ракијом. Прејао је тако душу и тело док је напољу било минус 20. Пред очима му се указивао његов премили Кордун који је у пролеће блистао на сунцу. /.../ И тако је једно вече мирно и заувек заспао. Послужио је као гозба за псе луталице/... /Само у Чортановцима недалеко од Инђије у задњих неколико година умрло је више од 400 Крајишника. Нестају напуштени, оковани немаштином, далеко од завичаја којег су заувек изгубили. Многи су већ на њиховом путу. Алал ти вера, Србијо!“

Или, у чланку „Српска вера, туђа вечера“: „На огласној табли уреда Државне управе Задарске жупаније, свакодневно се могу видети решења о промени имена. Стеван у Стјепан, Јован у Иван, Душан у Дује... /... / Та трагедија не траје од јуче. Према подацима СПЦ, од 1990. до данас, само на подручју Загеба покрштено је више од 20 000 српске деце, док је на територији Хрватске та бројка дупло већа“.

Песник

И тако даље. Оно што не стаје у чланке, стаје у поезију. У „Христоискрице“. Рецимо: „Мислити/значи/ умријети од/стида“... „Мајка је патња/ милосност/ за радост/ привезана“... „Бог је једина истина/ у којој човејк/ вјечно живи“... О његовој поезији, Предраг Р. Драгић Кијук је забележио: „Доминанту симболичку фразу заменио је шкрти, наративно – сводљиви, детаљистички интелектуални сензибилитет. Форма је примерена нужном исповедном минимализму и сугестивној асоцијативности/... / Минималистички начин обликовања поетског исказа је тако, на најбољи начин, показао да је

губитком духовности савремени човек изгубио своје упориште и од обоженог бића постао онеспокојавајуће биће празнине“... А Лазић се, између осталог и песмом, против те празнине бори...

Ко је Момир Лазић?

Рођен је 26. августа 1947. године у Сарајеву. Објављивао је поезију, за одрасле и децу, од 1967. године („Жега“, „Говор пјене“, „Мом народу да не заборави“, итд.), роман „Швабац“, књиге огледа и расправа „Крст завичаја“, „Испирање мозга“, „Образ и отаџбина“, „Правда“, „(Не) правда“, итд. Превођен је на шведски, русински, албански, македонски, словеначки, италијански, малтешки, пољски, мађарски, руски, јеременски, белоруски, бугарски, румунски и енглески језик. Уврштен је у многе антологије, носилац награда, а највећа му је што је, као Србин, 1990. и 1991. хапшен од стране Туђмановог режима. Недавно је, што му чини част, поред већ постојеће награде часописа „Збиља“, утемељио награду „Небојша М. Крстић“ за родољубиву публицистику... Живи на Фрушкој Гори, као Србин и као космополита, грађанин света у коме неће бити сатаниног Новог светског поретка.

Нека живи, да га Бог поживи, онако булдожерски спреман да крчи путеве кроз мрчаву збиље у којој се данашња Србија нашла.

2012.

ВЕРА, ЈЕЗИК, ПИСМО И СЛОБОДА

БУДУЋНОСТ ЈЕ ПОЧЕЛА! СЛУЧАЈ ВЛАДИМИРА ЕРИЋА

Годинама слушамо о томе како Србе треба пре-васпитати, учинити толерантнијим, спремним на дијалог, промену оријентације, итд, итд. Један од услова је да примимо римског папу и да му се, бар у Нишу 2013, поклонимо. Све је то, ипак, већ виђено. Матавуљевом Пилипенди су нудили да прими унију како би добио жито, а кад глад прође – нека се поново врати својој вери. Пилипенда је понуду одбио, и морао је да прода последњу кокошку, Пиргу, да би остао православни Србин.

„Толеранција“ плус дивљи, неолиберални капитализам коштали су запослења једног Србина православне вере (ожењеног, оца двоје деце, супруга незапослена). Његово име је Владимир Ерић и родом је из Чачка. Хлеб насушни зарађивао је на радном месту ЦНЦ глодача у фирми „9. септембар“ из Велереча. Предан, марљив трудбеник (то пише и у образложењу отказа), који није користио годишњи одмор. Напет, исцрпљен од рада тог поподнева 17. јула 2010, ушао је у канцеларију шефа производње и на зиду видео фотографију престоле катедрале римског папе, средишта Ватикана. Тих дана је читао књиге о неделима Ватикана према народу коме припа-

да. Узнемирен фотографијом, узео је маркер и на слици исписао неколико речи о папи као непријатељу Срба. Он није показа верску нетрпељивост према било ком појединачном римокатолику, нити се противио сарадњи своје фирме са било којом фирмом на свету. Само је протествовао због слике Ватикана у конкретном радном простору, у коме није било радника других вероисповести. Епилог можемо читати у „Решењу о отказу уговора о раду због непоштовања радне дисциплине, односно због недозвољеног понашања“, које доносимо у изводи-ма: „Дана 17.7.2010. у просторијама Послодавца, тачније у канцеларији шефа производње, у поподневним сатима кад у канцеларији није затекао никог од инжењера, В. Ерић је маркером ишарао слику која је стајала окачена на зиду канцеларије. В. Ерић је испод текста који је исписао ставио и свој потпис, и на тај начин је потпуно и трајно уништио слику која приказује Катедралу Светог Петра у Риму. /... / Владимир Ерић је радник који до сада није правио проблеме у раду, није имао конфликте ни са другим радницима ни са претпостављенима, али је овај прекршај показао да је он човек који нема толеранције за друге вероисповести. Ми смо фирма која се поноси чињеницом да извозимо у преко 50 земаља, на свим континентима, и да су наши сарадници људи различитих националности и вероисповести, и даје једноставно неприхватљиво да људи у нашој фирми имају било какав анимозитет према било којој другој нацији или вероисповести. Имајући све напред наведено у виду, стекли су се сви законом предвиђени услови за отказ Уговора о раду број 78/08 од 5. 3. 2008. године.“

У свом одговору В. Ерић је навео да је слика која је окачена у тој канцеларији „дубоко повредила“ његова „верска и национална осећања“ јер је он — В. Ерић „поприлично упознат са проблемима и односом српског народа са и православне цркве са непријатељским ставом Ватикана и римокатоличке јереси“. У још неколико реченица В. Ерић подвлачи и понавља како су „римокатоличка јерес“ и Ватикан на све могуће начине највећи непњатељи српског народа кроз векове и тд. В. Ерић даље у свом одговору наводи како поклања фирми „9. септембар“ књигу историчара Радослава Грујића о односу Ватикана према Србима кроз векове, као и једну икону и слику Храма Светог Саве, јер су то вредности којима треба да се поносимо и којима треба да стремимо, као поносни Срби.

Када је Владимир Ерић потписнику ових редова донео решење о отказу, с молбом да буде обнародовано, видело се: будућност Антисрбије је почела. Јер, да бисмо ушли у Антиевропу (а ЕУ је, комбинацијом суровог неолиберализма и репресивне „толеранције“, све више антихришћанска и противчовечна Антиевропа), морамо се одрећи себе и својих коренова и постати неки нови народ, коме је катедрала Св. Петра дража од храма Св. Саве.

Откази онима који другачије мисле, од асистента Правног факултета у Крагујевцу, мр Зорана Чворовића (који је без посла остао због књиге „Истина о случају владике Артемија“) до радника Владимира Ерића, печат су на повељи која се узиђује у темеље наше будуће тамнице. У овом тренутку, и Чворовић и Ерић су без посла. „Над Србијом црна киша лије, /а ти мене питаш како ми је“, рекао би Песник.

2010.

У ОДБРАНУ СВЕТЕ ЋИРИЛИЦЕ

Прогони ћирилице

Сви који су се бавили историјом Србије под аустро-немачком окупацијом (1915-1918.) знају да су окупатори ЗАБРАНИЛИ употребу ћирилице, и да је латиница била ЗВАНИЧНО писмо. Деца су, у школама, све предмете, осим православне веронауке, учила латиницом. Очито је, наравно, да је борба против ћирилице, у ствари, била борба против србског идентитета. Тек је ослобођење 1918. ћирилицу вратило Србима; али, несрећно југословенство наставило је да „беневоолентно“ намеће латиницу, што кроз причу о „троименом народу“, што кроз причу о братству-јединству. Хрвати и Словенци ћирилицу НИКАД нису прихватили, али Срби су се, зарад утопистичке ружичасте магле у својим главама, олако одрицали свог културног наслеђа.

А онда је проглашена усташка Независна Држава Хрватска, чија је Законска одредба о забрани ћирилице била врло кратка: њен члан први је гласио: „На подручју Независне Државе Хрватске забрањује се употреба ћирилице“. Био је тек 25. април, усташе се још нису учврстиле на власти, а акт је донет. Овај акт потписао је Анте Павелић лично, док је министар унутрашњих послова НДХ, Андрија Артуковић, потписао „Проведбену наредбу“, у којој је стајало: „Забрањена је свака употреба ћирилице на цијелом подручју Независне Државе Хрватске. То се нарочито односи на цијело пословање државних и самоуправних тијела, на уреду јавног поретка, на трговачке и њима сличне књиге и дописивање и све јавне написе. Према томе наређујем: да

се на цијелом подручју Независне Државе Хрватске одмах обустави свака употреба ћирилице у јавном и приватном животу. Свако штампање ма каквих књига ћирилицом је забрањено. Сви јавни написи писани ћирилицом имају се неодвлачно, а најкасније у року од три дана скинути“. Казна је била 10 хиљада динара (још нису увели куну) или месец дана затвора. Дакле, пре него што су почели да кољу православне Србе, усташе су заклале ћирилицу.

Колико је ћирилица сметала у доба брозоморе? Јасно је, наравно: довољно је, у књизи „Светац и магле“ Пера Симића, видети документ који се налази у Архиву Ј. Б. Тита, о изложби Милића од Мачве, с почетка шездесетих година, у Београду, где се нарочит нагласак ставља на каталог објављен ћирилицом, и Милићево величање ћирилице: титоисти су од ћирилице бежали као ђаво од крста, сматрајући је срчиком србске самоистовестности.

И ратови с краја прошлог века били су, између осталог, ратови против ћирилице. Тако су Хрвати, у „лијепој њиховој“, уништили на десетине хиљада ћириличних књига у својим јавним библиотекама (о томе се постоји студија „Књугоцид“ Анте Лешаје), што су учинили и Шиптари, после „своје“ НАТО победе 1999. године. У библиотекама Србије не само да нису уништаване латиничне књиге, него су књиге и Словенаца, и Хрвата, и Шиптара, остале у својим полицама. И добро је што је тако. Да је другачије, били бисмо неко други, а не Срби.

У лудилу дукљаноидства, савремена црногорска власт пљунула је на ћирилицу и њени лингвистички велеуми увели су латиницу са три „црногорска“ знака, тек да се зна ко је и зашто полудео.

Наравно, у сваком, па и у том, лудилу има система. Велика Британија је, чим се Азербејџан одвојио од Русије после распада СССР, подстакла нове властодршце да укину ћирилицу која је била званично азербејџанско писмо, прилагођено њиховом језику, и да пређе на турску латиницу, коју старији људи ни данас не умеју да прочитају.

Владика Николај о ћирилици

И није чудо што су србомрски ратовали против ћирилице. Владика Николај, у свом кратком, али програмском чланку, „Света Ћирилица“ каже:

„Свето је оно што су Свети људи створили. Ћирилицу су створили Света Браћа Кирил и Методије. Ћирилицом се служе данас само православни Словени: Руси, Срби и Бугари. Једно се добро мора признати руским комунистима, што су задржали ћирилицу. Некада су се сви словенски народи служили само ћирилицом. Али је Римска црква, кроз дугу и крваву борбу, наметнула латиницу покатоличеним Словенима, да би их већма одвојила од православних. Али оно што ни комунисти нису учинили у Русији, чине сада нека српска господа, пишу латиницом, издају листове и књиге латиницом. Па чак и неки свештеници штампају своје билтене латиницом. Просто, не знају шта раде. Они не знају, да одбацити ћирилицу, значи одбацити половину Православља. И одвојити се од све српске писмености из прошлости. И трампити боље за горе. И увредити Свете Апостоле Словенске Кирила и Методија. И огорчити до крви српски народ. И навући проклетство од Свеога Саве. – Не, ако Бога знате, господо српска; ако сте и учени, будите паметни“.

У свом писму проти Димитрију Најдановићу, од 15. јануара 1956, Владика Николај назива латинцу „православног Истока“ – „чудовишним писмом“, и одбија да чита публикацију која му је послата на латиници...

Па ипак, глас Владике Николаја остао је глас вапијућег у пустињи. Данас је србија полатиничена, а спремају се, бар неки, који би волели да виде папу у посети СПЦ, и да је покатоличе. Латиничење је увод у покатоличавање...

На жалост, то много слабије виде србски интелектуалци од обичних Срба. И зато је мој прилог посвећен једном од њих, Ацу Ђенадићу из Чачка. Можда сте за случај већ чули, али вреди га се подсетити. Тек да се види какву су цену спремни да плате они који знају ко су, шта су, одакле су и куда иду.

О случају Аца Ђенадића

Случај овог скромног, али одлучног у одбрани свог идентитета, занатлије из Чачка описао је новинар Гвозден Оташевић, у „Политици“ од 10. марта 2011, под насловом „У затвор због ћирилице“:

„Занатлија из Чачка Ацо Ђенадић (48) добио је јуче решење Прекршајног суда у свом граду, писано латиницом, којим се осуђује на пет дана затвора због непрописног паркирања. Управо је писмо разлог што је, ево, доспео пред врата казнионице, јер се читаву годину узалуд позива на Вука Караџића, Устав Србије и своје грађанско право да му се држава обраћа на ћирилици.

- Искористићу могућност жалбе одељењу Вишег прекршајног суда у Крагујевцу. Ако то не успе одлежаћу пет дана у затвору, а затим излазим пред Уставни суд, да

тамо браним своја права – казао је Ђенадић јуче за 'Политику'.

Неприлике овог електричара и столара почеле су 24. фебруара прошле године у осам сати ујутро кад је, изашавши из чачанске цркве, видео да му нема аутомобила.

- Паркирао сам се испред храма, јер је једино ту било слободно место. Богомоља стара осам векова нема паркинг, а опкољена је паркиралиштима полиције, суда и градске управе - прича наш саговорник.

Ђенадић истиче да је ауто оставио на месту које је хоризонталном сигнализацијом оцртано као паркинг док је вертикалним знаком, истовремено, забрањено паркирање.

- Знао сам где ми је аутомобил, отишао у гаражу паркинг службе и упитао полицајца због чега односе кола испред цркве док су људи на молитви. Одговорио ми је да он цркву не види од знака, да тамо не улази и не занима га шта се тамо догађа. То је био први, а следећи момент који ме је иритирао била је чињеница да је други полицајац записник попунио и потписао латиницом.

Због тога наш саговорник није желео да потпише тај документ у који је саобраћајац, на крају, унео Ђенадићеву примедбу: 'Био сам паркиран испред цркве и не потписујем записник који је попуњен страним писмом'. Занимљиво је да је записник – потврда МУП-а Србије, у који је полицајац латиницом уносио податке, штампан на – ћирилицу.

У прекршајном одељењу Полицијске управе у Чачку, Ђенадић је 31. марта прошле године кажњен са 5. 000 динара због непрописног паркирања (решење урађено на

ћирилицу). На то се одмах жалио, наводећи: 'Све док не добијем записник на свом писму не желим да поступама по том решењу. Уколико новчана казна буде замењена казном затвора издржаћу је, не због наводног прекршаја који ми се ставља на терет већ што на тај начин штитим своје елементарно људско право утврђено чланом 10 Устава Републике Србије'.

У наведеном параграфу највишег правног акта наше државе, иначе, стоји:

„У Републици Србији у службеној употреби су српски језик и ћирилично писмо. Службена употреба других језика и писама уређује се законом, на основу Устава“.

Јесенас је (22. новембра) на ћирилицу добио пресуду Прекршајног суда у Чачку којим се његова жалба одбија као неоснована, без права на нову жалбу.

Пошто ни после тога није платио тражених 5. 000 динара, јуче је стигло латинично решење истог, Прекршајног суда у Чачку, да му је новчана казна замењена у петодневни затвор. Он се већ спрема за затвор јер види да, за сада, губи битку. Покушао је да суграђанима из државних органа објасни да је српско писмо азбука, и нису му поверовали. Није што не верују Ђенадићу, него не верују ни Уставу.“

Ђенадићев случај изазвао је пажњу јавности. О њему су, поред „Политике“, писали и „Правда“ (врло подробно), „Курир“, „Вечерње новости“. Поменут је случај Војислава Шешеља, који је у Хагу захтевао да му се сав материјал доставља на ћирилицу, као и Горана Давидовића, наводног вође наводног Националног строја, коме је на суду ускраћено да се служи својим језиком

и ћириличним писмом. Сазнало се и за Владислава Грујића, који се две године борио да му се у пасош унесу подаци и ћирилицом.

Протојереј-ставрофор Драган Терзић објавио је текст „Наша ћирилица, наше богатство“ (у „Правди“); у њему каже:

„Свака држава у свету има устав – основни, темељни закон, из којег произлазе сви остали закони, који морају бити у складу с њим. Неко мора да надзире и бди савесно и одговорно да се устав поштује. У супротном случају, тај ‘неко’ одмах реагује, како би се престало са кршењем устава. Може се, додуше, српски језик писати и на грчком, грузијском, руском, хрватском, француском и неком другом писму. Може се, али то није у реду. Може се раскрсница прећи и кад је на семафору упаљено црвено светло. Може се. Може се истући прва особа на коју наиђемо на улици, па чак и ако је жена или дете. Може се. Али није правилно ни праведно. Слично је и са језиком. Може се српски писати разним писмима, па и на хрватском писму, као што се у Србији чини у 90 одсто случајева. Према Уставу, у службеној употреби је српско писмо – ћирилица. А у службеној употреби значи: да све државне установе морају да пишу тим писмом; да све јавне установе, када је реч о српском језику, морају користити службено писмо. На пример: називи предузећа, радњи, продавница, улични плакати... На индустријским производима могу бити натписи на више језика и писама, али прво мора бити написано на службеном језику и писму; на фармацеутским производима упутства морају бити написана на уставан начин, на пољопривредним производима, такође.

Штампа мора бити на службеном језику и писму. Имена улица, путокази и обавештења о важним институцијама и објектима у граду пишу се службеним језиком и писмом, и обично енглеским језиком и писмом, како је то учињено у Грчкој и у Београду – изгледа да је београдски градоначелник најобразованији у Србији. У свим државама у Европи, па и у Словенији и Хрватској, при владама постоје комисије за језик и писмо, а у Србији о томе не постоји ни свест, а камоли да то постоји у стварности.“

Зоран Јовановић из Београда, инжењер и председник Извршног одбора Удружења грађана за заштиту српског писма „Српска ћирилица“, устао је у одбрану Ђе-надићевог права на своје писмо. Јовановић је причао о томе како су чланови удружења извесно време намерно правили саобраћајне прекршаје у Београду, а затим су решења обарали на суду, јер поступак није био вођен на ћирилици. На крају су суд и полиција издали потврде да ће ћириличним писмом водити службена документа. Но, ту није крај. Јовановић вели:

„Ми смо захвални суду и полицији, у Београду што су написали и потписали оне потврде, али је потребно да се запослени у тим службама придржавају и уставног писма. А да то, на жалост, није тако, показује најновији подухват оних који су ‘креативно’ изменили регистарске таблице на возилима. Не само да нису поштовали Устав, него су направили папазјанју користећи сва слова која постоје у различитим латиничним абецетама, употребивши хрватску, енглеску и немачку абецеду. /... /

Они и не знају да су то различита писма. Ако је то рађено „због Европе“, немачком полицајцу је свеједно да ли пише „ћ“ или „џ“, оба знака су му страна. Али, нашим „креативцима“ то није познато. Дакле пошто је неукима дата шанса да се играју озбиљних игара које могу имати озбиљне последице, једини лек за њих је да ћирилица законски не буде само у службеној употреби, већ и у јавној! Тако би свако био у обавези да је стално користи а неукима и злонамернима би се одузела шанса да погреше.“

Ђенадићу је, после свега, стигла још једна саобраћајна прекршајна пријава латиницом – заведена под бројем 666 (21.12.2010.) Баш „смешно!“ Правда“ је, међутим јавила да је у чачански МУП стигао допис министра полиције, Ивице Дачића, да сва званична документа треба да буду писана ћирилицом.

А онда је пресуђено да Ђенадић треба да иде пет дана у затвор, на шта се исти жалио Вишем прекршајном суду у Београду (10.3.2011.):

При. 587-11-4

ПРЕКРШАЈНОМ СУДУ У ЧАЧКУ

за

ВИШИ ПРЕКРШАЈНИ СУД У БЕОГРАДУ

ОСУЂЕНИ - КАЖЊЕНИ: Ђенадић Ацо из Чач-

ка, Потес Лозничко поље 1 бр. 20

ЖАЛБА КАЖЊЕНОГ

НА РЕШЕЊЕ При. бр. 587 - 11 - 4 од 3. 3. 2011.

РАЗЛОЗИ ЗА ЖАЛБУ:

- 1. битне повреде одредаба прекршајног поступка;*
- 2. повреда материјалног права.*

Образложење

Решењем које се напада овом жалбом замењена је новчана казна у износу од 5. 000,00 динара у казну затвора у трајању од 5 дана. У образложењу стоји да је утврђено да је решење постало извршно, да казна није плаћена те да је суд поступио у складу са чл. 37. Закона о прекршајима.

Садржину ожалбеног решења сазнао сам тако што ми је исто прочитало треће лице јер ја, иако сам писмена особа, не познајем латинично писмо на коме је решење написано. Питам се да ли ми је садржина тачно предочена јер немам поверење у било кога другог осим у себе и своје очи. Израдом решења на латиничном писму повређена је одредба чл. 86. Закона о прекршајима, у којој стоји да се прекршајни поступак води у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писама, а повређено је и Уставом зајемчено право (чл. 10. Устава РС) на употребу ћириличног писма као службеног, због чега је ожалбено решење захваћено апсолутно битном повредом одредаба поступка из чл. 234. ст. 2. Закона о прекршајима.

У уводу, изреци и потпису ожалбеног решења није наведено који судија је донео решење, што је обавезан елеменат сваке одлуке прекршајног суда у смислу чл. 222. Закона о прекршајима. Могуће је да је судија требао бити изузет или нешто слично, што се из оваквог решења не може испитати, што чини апсолутно битну повреду из чл. 234. у вези чл. 222. ЗОП.

Из чл. 234. ст. 1. тачка 3. истог закона произилази да је пре доношења било које одлуке у прекршајном поступку неопходно саслушати окривљеног, осим у 2 изузетка. Обзиром да се ожалбено решење не може подвести под та 2 изузетка, а да нисам позиван ради саслушања пре него што је решење донето, учињена је још једна битна повреда одредаба поступка.

Првостепено решење се заснива на чл. 37. Закона о прекршајима. По тој одредби, постоје две алтернативе у случају када новчана казна није плаћена у року:

замена радом у јавном интересу, или
замена казном затвора.

На поступајућем судији је да одлучи на који начин ће извршити замену новчане казне неком другом санкцијом, али и да образложи зашто се одлучио на једну, а не на другу алтернативу.

Законом није предвиђен ниједан случај да се обавезно, по неком аутоматизму, мора заменити затвором.

Питам мог непознатог судију: зашто моја новчана казна није замењена радом у јавном интересу? Због чега није дато образложење у чему је нађена предност затворске казне у односу на јавни рад?

У недостатку образложења којим би били дати одговори на предња питања, првостепено решење се не може испитати те је захваћено још једном битном повредом поступка, овај пут из става 1. тачка 15 поменутог процесног закона.

Из свих изнетих разлога другостепеном прекршајном суду

ПРЕДЛАЖЕМ ДА УКИНЕ РЕШЕЊЕ КОЈЕ ЈЕ ПРЕДМЕТ ОВЕ ЖАЛБЕ И ВРАТИ ПРВОСТЕПЕНОМ СУДУ НА ПОНОВНИ ПОСТУПАК.

У Чачку, 10. 3. 2011.

Жалилац:

Ђенадић Ацо

Виши прекршајни суд у Београду је поступак против Аца Ђенадића вратио на почетак: дужни су да му сву документацију доставе на ћирилици. У земљи у којој се воља грађана и сами закони не рачунају ни у шта, то уопште није мало. Тренутно, процес је „закочио“. Вероватно се чека застарелост. Па ипак, подухват је вредео.

Ацо Ђенадић је човек који нас својим примером уверава да борба није узалудна. Чак и ако је узалудна, чак и ако нема изгледа на успех. Зато је Достојевски говорио да се само лењивци изговарају да су им руке биле везане, и да ништа нису могли учинити. Вредан човек, чак и везаних руку, може учинити много добра.

Ацо Ђенадић је доказ за то.

Зато смо сви дужни да устанемо у одбрану Свете Ћирилице, наше хапшене, прогањане и клане духовне матере, и да знамо: одбацимо ли ћирилицу, одбацујемо половину свога Православља. То нисам рекао ја, него онај кога је Отац Јустин звао највећим Србином после Светог Саве – владика Николај Велимировић. Како радили, тако нам Бог помогао.

Године 2011-2012.

ШКОЛОКАУСТ У МОНТЕНЕГРУ

(Веселин Матовић: Ноћ дугих маказа/ Потискивање српског идентитета у црногорским уџбеницима за језик и књижевност, Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, Одбор за просвјету и медије, Актив професора српског језика и књижевности-Никшић, Октоих, Никшић 2012.)

Историја за понављаче

Када су представници просвећене Европе са седиштем у Бечу окупирали србску Црну Гору 1916. године, међу првим подухватима које су предузели било је рушење Његошеве капеле на Ловћену. Један од кључних актера овог догађаја, командант протоушашке „Вражје дивизије“, која је починила невиђена злодела у Мачви (у њој је војниковао каплар Јосип Броз, с чијом ће подршком црногорски титоисти, шездесетак година касније, опет срушити капелу на Ловћену), Стјепан Саркотић, од Хабзбурга је добио племићку титулу „фон Ловћен“. Те исте, 1916. године, окупатор је, поред рушења капеле, наредио да се у црногорске школе уместо ћирилице уведе латиница, а да се из наставних програма избаце јуначке и патриотске песме и српска историја. Четрнаест учитеља из Бјелопавлића одбили су да изврше наредбу окупатора, образлажући то овако: „Ћирилица је српска историја – артерија, аорта српског национализма, а ми смо спремни да будемо српски учитељи и нећемо да будемо анационални. Да бисмо остали доследни позиву српског учитеља у Црној Гори, част нам је извијестити

команду да овим подносимо оставку на своју досадашњу дужност“. После довомесечне истраге, војни суд миле нам ЕУропе већину ових учитеља послао је у конц-логор Болдогасон, а касније у Нежидер, где су остали до краја рата.

Наследник бјелопавлићких учитеља

Аутор књиге „Ноћ дугих маказа/Потискивање српског идентитета у црногорским уџбеницима за језик и књижевност“, Веселин Матовић, радио је, од 15. септембра 1977. до 15. септембра 2004. године као средњошколски професор српског језика и књижевности у Никшићу, да би, у знак протеста због преименовања свог предмета (из србског у „матерњи“ језик), скупа са још 25 колега напустио посао. Члан Удружења књижевника Црне Горе, уредник часописа „Слово“, аутор романа „Кукавичје јаје“ и „Слијепи путници“, књиге есеја „Ковачи лажног језика“, добитник књижевне награде „Владимир Мијушковић“, ипак није смештен у концлогор. За сада. Али, времена се убрзавају, а Србима у Црној Гори све је теже да буду то што јесу, у доба кад режим настоји да својом НАТОугодном политиком у свим областима, од војске до просвете, оствари „црвенохрватске“ завете Секуле Дрљевића и Савића Марковића Штедимлије.

Следећи светли пример из Бјелопавлића, Веселин Матовић је кренуо у подробну анализу обрачуна са србским културним идентитетом у школском систему Монтенегра. О његовој књизи похвале су изrekli језикозналци попут проф. др Јелице Стојановић („Овакву књигу могао је написати само неко ко је одан и одговоран својој

професији, ко професију дубоко и добро познаје, ко се према свом позиву односи са поштењем, часно и честито, ко не умије нити жели да лаже своје ученике, своју дјецу, већ жели да им приближи и отвори просторе истине“), проф. др Милоша Ковачевића („Све засновано на егзактним критеријумима, и на документима. /... /Све документовано да документованије не може бити. Све критеријално образложено да критеријалније не може бити“), проф. др Петра Милосављевића („Расправа Веселина Матовића/... /показује да у Црној Гори има људи који о овако важним проблемима умеју да пишу на научном нивоу, политички одговорно и литерарно узбудљиво“). Песник Будимир Дубак (а прави песници су мера и провера језика) о Матовићевом подухвату вели: „Имао је за циљ да на дјелу прикаже „удружени подухват“ прогона српске књижевности и језика из образовног система. И заиста је прецизно открио размјере тог „просвјетног антисрпства“ у Црној Гори“.

Искушења приказивача

Због озбиљности теме и начина на који је изложена у „Ноћи дугих маказа“, трудићемо се да књигу прелистамо што сталоженије и подробније, без журбе кројача вербалних „панталоница глупога Августа“, у какве су се снајдере преметнули дукљаноидни лингвисти и књижевни историчари. Ако је могао Матовић, коме утроба мора да кључа од муке кад види како се касапи истина о језику којим говори (и због кога је, бранећи му име, без посла остао), да пише *sine ira et studio*, можемо и ми да будемо стрпљиви читаоци.

Најтеже је приказати књиге које би човек радо сам потписао, и које, темељним увидом у проблем, просто изазивају да их непрестано цитираш. Таква је и „Ноћ дугих маказа“. Она је привлачна и зато што има битијно смисаоно језгро које обасјава сваку појединачну анализу појаве каква је дукљаноидна, у државну политику савременог Монтенегра преточена, србофобија. Јер, да би се од Србске Спарте направила НАТО Дукља, мора се уложити много напора у процес претварања вашарске клоквијаде (претече: Војислав Никчевић, Јеврем Брковић& компанија) у „науку“.

Рођење монтегринства из духа брозоморе

Свега што данас бива у црногорским школама ни у сну не би могло бити да није било кумровачког понављача првог разреда основне школе, касније бравара, па ликвидатора у служби НКВД-а, деификованог у „највећег сина наших народа и народности“. Он је творац данашње црногорске нације као (анти)заједнице самопорицања, засноване на бекству од Његоша и „Горског вијенца“. Њему су протомонтенегрини, чији су преци живели и умирали за Србство, служили као одане пудлице, именујући Подгорицу његовим именом и рушећи капелу на Ловћену да би подигли фараонски споменик заснован на пројекту маршаловог сународника, Мештровића. То слугерањство, звано брозомора, које је потирало све што је важно за самопознање народа у Црној Гори, почев од Светосавске Цркве, довело је до дегенерације извесног броја потомака Светог Петра Цетињског и његовог синовца, дајући им нови, виртуелни идентитет. Магија Бећковић, избачен из

свих лектира у Црној Гори, етногенезу савремених дукљаноида објаснио је песнички прецизно: „Да нас нема, нико не би знао/ да постоје горди конобари“. Пуни себе, а поразно празни, феномени лишени онтологије, „горди конобари“ су спремни да хитају ка ЕУтопији безглаво бежећи од свог историјског памћења.

Као што су квазинаучници у НДХ доказивали да Хрвати нису „нижа словенска раса“ него потомци надљуди званих Готи, тако су дукљаноиди кренули путем Јеврема Брковића, који је, боравећи у Туђмановом Загребу деведесетих година прошлог века и штампајући књиге уз помоћ Министарства обране Републике Хрватске, тврдио да су Црногорци били римокатолици док их „геноцидни Сава Немањић није поправославио“. Из тог духа родили су се црногорски језик и црногорска књижевност, и ушли у савремене уџбенике штампане у Подгорици.

Корен монтенегринског језикословства и науке о књижевности настао је, дакле, у доба у коме се, опет по Бећковићу, реч „УДБА“ писала великим словима, а реч „Бог“ малим почетним словом. Или, како би рекао Веселин Матовић: „Осим што на првим страницама читанки нема Титове слике, све друго је у суштини остало исто“.

Књижевност и језик дукљанског апсурдистана: Два примера

У свету иза огледала, какав је данашња званична Црна Гора, свакодневно, као у супермаркету, добијамо испоруку новооткривених „чињеница“. Ево их у уџбеницима изаогледалске књижевности и изаогледалског језика. Рецимо: „Значајни писани споменик с краја 12. вијека

је ћирилски споменик Мирослављево јеванђеље, преписиван у Котору од 1186. до 1190. Представља гранични споменик самосталног развоја зетске књижевности. /.../ Главни писар писао је зетским правописом и звао се Варсамелеон, а његов помоћник писар Григорије је писао рашким правописом. Варсамелеон је био на челу Немањине дворске канцеларије у Котору“. То би био факт историје изаогледалског језика. А ово му је савременост: „С аспекта језика као система босански, црногорски, хрватски и српски чине један језик – штокавски, а с аспекта језика као стандарда – то су четири засебна језика који се употребљавају у четирма државама“. То јест, по изаогледалском велеумљу: „Црногорски језик службени је језик свих црногорских грађана без обзира на њихову вјерску или националну припадност“.

За монтењегринске лингвисте је, наравно, небитна чињеница да није постојао Варсамелеон, челник Немањине дворске канцеларије у Котору (реч „варсамелеон“, нађена на крају рукописа Мирослављевог јеванђеља – које је иначе преписивано у Бијелом Пољу, а не у Котору – значи врсту мирисног уља коришћеног при илуминацији рукописа). С обзиром да иза њих стоји државна сила и принуда, они немају потребу ни да објасне шта значи то да је језик као систем исти, а као стандард различит, па може да га именује ко како хоће.

Зато је ту Веселин Матовић, који на делу хвата „горде конобаре“ овог лингвистичко-литерарног бурдеља, маскираног у хотел са пет звездица. Аутор „Ноћи дугих маказа“ је прави мајстор постављања логичних питања: „Зашто у Котору није могла настати нека српска књига?“

Значи ли то да ни данас у Котору не може бити написана или штампана нека српска књига? Ако бисмо прихватили правило да књиге припадају књижевностима народа на чијим просторима су написане, онда би и „Горски вијенац“ припадао аустријској, „Лажни цар Шћепан Мали“ италијанској, „Луча микрокозма“ и „Огледало српско“ српској, а „Историја“ владике Данила руској књижевности“.

Што се језичке синхроније тиче, и ту је Матовић логичан и прецизан: „Формулација „Језик као систем представља скуп свих појава које се у датом језику јављају“ ништа не казује. То је скоро бесмислена формулација. Језик као систем је једино оно што и може бити – скуп језичких знакова и правила по којима се ти знаци употребљавају. Сваки посебан језички систем (с посебним језичким знацима, лексиком, итд., и правилима за њихову употребу – граматиком) јесте језик са својим именом, и то име је добио према народу у коме је настао“. То јест, како доказује Матовић: „Лингвистичку основу, ако већ употребљавамо ту сумњиву формулацију, има само српски језик. Црногорски има само политичку основу, и већину у Скупштини, али нема ништа што би га чинило посебним језиком: ни историју, ни гласовни, ни морфолошки, ни синтаксички, ни акценатски систем, друкчији од српског. Не постоји посебан систем језичких знакова и правила њихове употребе, који се зове црногорски језик. Једноставније речено: српски језик је лингвистичка, црногорски – само политичка чињеница – име без садржаја. Оно што је наводно стандардизовано под тим именом, то је супстандард српског језика под другим именом и ништа више“.

Језик и књижевност праве Црне Горе

У свету с ове стране огледала (србског, рекао би Ње-гош), зна се – све што је писано у Црној Гори, осим ретких изузетака, писано је србским језиком. Удовица Ђурђа Црнојевића каже да је покојников тестамент „био и јесте написан на споменутом српском језику, властитом руком, од самог покојног господина Ђурђа Црнојевића“. Божидар Вуковић, први наш штампар, рођен у Подгорици, 1520. године вели „зажељех и наша српска слова... такође у типарима саставити“. Јеролим Загуровић из Котора у свом поговору „Псалтиру“ (пред крај 16. века) сведочи да се то дело на грчком зове „псалтир“, а на српском, његовом, језику – „Певац“. Владика Сава Петровић Дубровачкој републици изражава задовољство да су и Дубровчани од „нашега српскога језика“. Језик Светог Петра Цетињског, „црногорски“ по дукљаноидним луменима, сасвим је сродан оновременом језику учених Срба са територије данашње Војводине. Да и не говоримо о Његошу, који наглашава: „Српски пишем и зборим, / сваком громко говорим: / народност ми србинска, / ум и душа славјанска“. Такав је језик којим су писали Марко Миљанов и Стјепан Митров Љубиша, као и језик писца химне „Онамо, намо“, краља Николе Петровића. И Михаило Лалић, Душан Костић, Радован Зоговић, Милован Ђилас, иако „југословенски левог“ идеолошког предзнака, писали су србским језиком. О Бориславу Пекићу и Данилу Кишу, којима монтенегрини покушавају да се ките, да и не говоримо.

Ипак, тоталитарна моћ не признаје стварност. И креће са њом у обрачун, избацујући или мистификујући све оно што је вредно у заједничкој баштини.

Сеча кнезова

Пре но што почне да пише о франкенштајновским методама писања нових читанки у Црној Гори, Веселин Матовић говори о значају феномена најнеопходније школске књиге за конституисање основних вредности друштва: „Читанка није, и не смије бити, произвољан ‘ход кроз књижевне епохе’, нити простор за наметање било чијих политичких, идеолошких, па ни естетских, опредјељења, него је она најстрожа (и најутцајнија) антологија, у којој се, на основу општеприхваћених и историјски провјерених вриједносних/... /критеријума, младим људима презентује и чини што ближим и разумљивијим, оно што је највредније како из општечовјечанског тако и из националног књижевног, тј. културног наслеђа, а на основу чега они слободно изграђују властите (најчешће трајне) вриједносне ставове“.

Основна ђачка књига не сме бити (у)читанка, којом се младима учитавају лажне вредности идеологије: она је место слободног сусрета са правим вредностима.

Довољно је видети шта је све избачено из читанки у Црној Гори, па схватити ко је и због чега све то радио, и какве ће бити последице идеолошког „сенилног варварства“ (Жан Бодријар). Ево списка који Матовић наводи: „Свеукупно: од 2004 до данас, из наставних програма за основну и средње школе, у потпуности су избачени сљедећи знаменити српски писци: Св. Сава, Теодосије, Стефан Лазаревић, Константин Филозоф, Гаврил Стеф. Венцловић, Захарије Орфелин, Милован Видаковић, Лукијан Мушицки, Ј. Ј. Змај, краљ Никола Први Петровић, Јаков Игњатовић, Милован Глишић,

Јанко Веселиновић, Љубомир Ненадовић, Богдан Поповић, Јован Скерлић, Милутин Бојић, Душан Васиљев, Станислав Винавер, Оскар Давичо, Александар Вучо, Скендер Куленовић, Миодраг Павловић, Антоније Исаковић, Александар Тишма, Драгослав Михаиловић, Матија Бећковић, Љубомир Симовић, Милорад Павић, Бранко В. Радичевић, Бранимир Шћепановић, Добрица Ерић, Жарко Команин, Горан Петровић, Ранко Јововић. Из читанки – још и Бранко Миљковић/... /“ То су посечени кнезови; а оно мало Срба што је у читанкама остало, како би рекла народна песма, „све рањено и искрвављено“: Његош, Стјепан Митров Љубиша, Михаило Лалић, Миодраг Булатовић су стражарно спроведени у „црногорску књижевност“, Иво Андрић, Меша Селимовић, Борислав Пекић и Данило Киш одведени су у „јужнословенску“, Бранко Радичевић, Ђура Јакшић, Симо Матавуљ, Лаза Лазаревић, Дучић, Ракић, Бора Станковић, Црњански и други окљаштрени у складу са Њу Ејдм дукљанских етно-стандарда.

Александар Чогурић, аутор нових читанки, устврдио је да је „сечу кнезова“ обавио у складу с чињеницом да у уџбеницима суседне Србије нема црногорских писаца, и да србски писци који су у читанкама Монтенегра остали имају дела трајне вредности. При томе, како рече Матовић, Чогурић није успео да објасни „како је измјерио да је дјело Бранка Бањевића вредније од дјела Матије Бећковића, или дјело Сретена Асановића од дјела Мира Вуксановића, или Марка Каваје од Жарка Команина“.

А, у ствари, Матовић зна о чему је реч: „Заиста, чудан неки сој људи: на једној страни запели, силом на сра-

моту, за ‘црногорску књижевност’, претурили су сваки књижевни буџак од Котора до Венеције и Хага, не би ли ишчепркали било какав њен трзољак, а на другој – ни да се осврну на четири од пет најважнијих књига написаних у Црној Гори: ‘Лучу микрокозма’, ‘Шћепана Малог’, ‘Балканску царицу’ и ‘Примјере чојства и јунаштва’.

Мржња према имену

Почујте тврдњу у монтенгеринском уџбенику за први разред средњих школа: „Само четири словенска народа имају инкунабуле на своме језику, односно на старословенскоме језику сопствене редакције. Поред Чеха, Хрвата и Украјинаца, то су и Црногорци“. Нигде Срба и њихових рукописних књига, тзв. „србуља“.

Или, рецимо, видите да се у читанкама за први разред опште гимназије у Црној Гори (ауторке Божена Јелушић и Татјана Бечановић) наводи шта је чије из народне књижевности: по Божени&Татјани, Француска има Песму о Роланду, Шпанија Песму о Сиду, Исланд има Еде, а Срби – ништа. Наиме, епски циклуси о Косовском боју и Марку Краљевићу приписани су, у њиховој читанци, Јужним Словенима (Хрватима или Бошњацима, питање је сад).

Ту је и тврдња да Вук Карацић 1847. године Нови завет није превео на србски језик, него на НАШ језик. Или, што је, по Матовићу, кључни постулат монтенгеринства, „алфа црногорства као антисрпства“: „Његош је под појмом Српство подразумевао припадност Црногораца православној вјероисповијести!“

Треба поменути још једну „стратегију завођења“ (уличарску, али ипак дејствену). Матовић уочава да се у новим

уџбеницима само писци са простора уже Србије означавају као србски, док се они из Босне и Херцеговине и Војводине лишавају права да буду Срби. За Јована Дучића, Алексу Шантића, Перу Зупца, Милоша Црњанског, Мирослава Антића пише само да су песници или писци, док за Добришу Цесарића јасно стоји да је „хрватски пјесник“, а за Блажа Шћепановића да је „црногорски пјесник“.

Измишљени дисконтинуитети

Помрачење свести новокомпонованих стручњака, који немају довољно чињеничних доказа за свој сомнабулни начин представљања историје литературе, води их и ка тврдњи да у „јужнословенским књижевностима“, каква је и црногорска, постоје велики дисконтинуитети. Матовић нас, међутим, подсећа да србска књижевност од Светог Саве до данас нема никаквих дисконтинуитета, нити је икада „књижила као своје оно што је писано на туђем језику“. То каже и Јован Деретић: „Прекиди и застоји нису доводили до разбијања, разједињавања, растакања књижевности на засебне, регионалне литературе, већ се увек чувала свест о јединственој српској књижевности“. Као доказ дисконтинуитета „своје“ литерарне повеснице, монтенегрински тумачи тврде да у Црној Гори није било писаца епохе реализма. То кажу само зато што су из лектире протерали „Примјере чојства и јунаштва“ Марка Миљанова, као и мемоаре краља Николе, Сима Поповића, Гавра Вуковића, Кирила Цвјетковића, део прозног стваралаштва Симе Матавуља, итд. Протерано је заиста било реалистичко. Али о њему се не сме писати, јер је пуно „србовања“.

Хохитанлер уместо војводе

Да, читаоче, већ си више пута приметио констатацију тужног факта: за Марка Миљанова није било места у савременој црногорској лектири, али је зато са италијанског и француског преведено нешто текста („Турска писма“) извесног „алазона“, „светског путника“ и варалице, Стјепана Зановића, који је смештен у епоху „просветитељства“ као и Свети Петар Цетињски. Веселин Матовић примећује:

„Стјепан Зановић, дакле, јесте просвјетитељ и писац, а Марко Миљанов и краљ Никола нијесу ни писци ни реалисти, а ни просвјетитељи, разумије се. (И када је то било ко у Црној Гори, све донедавно, прочитао било који текст овога списатеља да би га могао просвијетити?) Тачније симболике и потпунијег одраза етичке профилације данашње Црне Горе тешко се могло пронаћи. Нешто овакво, држим, ни сам Зановић, у тренуцима највеће концентрације цинизма, не би смислио. (Зановић се представљао и као војвода, и као деспот српски, и као цар руски, али не вјерујем да би се усудио да, као писац и просвјетитељ, стане у исти ред са Св. Петром Цетињским)“.

Наравно, по Матовићу, чојство и јунаштво Марка Миљанова нису никаква попудбина за данашњу ЕУропу, па је Зановић, варалица и потукач, који је завршио на робији у Холандији, прави архетип за обликовање ЕУ-НАТОгораца новог доба. Зато у читанкама нема Марка, али има Стјепана.

Мушкетање Његоша

Његош је већ деценијама сметња свима који желе да распамете Црну Гору и лише је идентитетског основа у

Косовском завету. Не само писац „Луче“, „Вијенца“ и „Лажног цара“, него и творац коротне капе црногорске (материјалног симбола косовског опредељења), Његош је, за време Броза, понижаван на Ловћену и сецкан у Прокрустојој посетљи братства и јединства, да би у данашњој, више Црној, а мање Гори, био „мушкетан“ из свих оружја и оруђа дукљанизма. Некада је Његош био у читанкама за други и четврти разред средњих школа, а сад га ево само у другом разреду, и добио је мање простора него Шекспир (који се изучава у првом, другом и четвртном разреду) или Мирослав Крлежа, коме је у трећем разреду много простреније него владики Рада. Нови Његош, по први пут међу монтенегринима, сведен је на лирске одломке – од сна Вука Мандушића о снахи Милоњића бана, преко Драшка у Млецима, до монолога о Бадњој вечери игумана Стефана. (Тако је, у Монтенегру, рађено и са другим писцима, попут Симе Матавуља: нема антиунијатског „Пилипенде“, има само смешног „Бакоње фра Брнета“).

„Дењегошизацији“ црногорског образовања претходи уклањање косовског, покосовског и устаничког епоса са хоризонта ученика, то јест управо онога од чега Његош креће и без чега се не може разумети. Цар Лазар, Милош Обилић и Карађорђе, отац Србије, чијем праху је „Вијенац“ посвећен, не смеју се ни поменути, па се ђацима као припрема за рад на „Вијенцу“ препоручује читање Макијавелијевог „Владаоца“ (то би могли да читају на часовима устава и права грађана, ако би професори социологије имали храбрости да анализирају технике владања актуелних властодржаца у Подгорици).

Муниција за мушкетање

Веселин Матовић каже:

„Њихов модел читања Његоша заснивао се на политикантско-идеолошкој измишљотини да је Његош под појмом Српства подразумевао у ствари припадност православној вјероисповијести, а не етничку, језичку и културну припадност, чиме је он, наводно, као лош политичар и још гори познавалац историје свог народа, неспретно манипулисао, а да је Црногорство, иако се он у то није најбоље разумијевао, његов прави национални и историјски идентитет. Отуда ни његов језик није српски ни вуковски, него чисто црногорски и његошевски језик, који треба да послужи као основица тзв. црногорског књижевнојезичког стандарда, битно различитог од српског. Његова етногенетска концепција Црне Горе као покосовског збјега преосталих српских витезова проглашена је као крајње незналачка конструкција и митоманија, ‘фатална идеологема’, коју су му препорученим писмом послали неки опасни српски идеолози с краја 20. вијека/... /“

Из оваквих ставова „гордих конобара“ маскираних у тумаче литературе произилази да је „Горски вијенац“ само игра имагинације, у којој нема ни историје, ни историософије, ни етике (а камоли теологије), сасвим у складу са запажањем Булгаковљевог Воланда о Совјетском Савезу: „Каква је ово земља – шта год потражиш, ничег нема“. Владика Николај, Иво Андрић и Исидора Секулић о Његошу су само „фантазирали“, све док монтењегрински тумачи нису стигли да их порекну, а владика Рада претумаче. „Погрешно схватање Његоша“ води-

ло је, веле НАТО-горски идеолози (и то само Србе!) у злочине у ратовима деведесетих година прошлог века. (Други народи су, иронише аутор „Ноћи дугих маказа“, читали Шекспира и Гетеа, и зато су били тако ЕУропски фини на ратиштима.)

Његош је, како каже Матовић, „паралисан, феминизиран и склеротизиран“, само да би га његови потомци омрзнули и да би постао „најнечитанији писац код школске омладине“. Врхунац ругања генијалном писцу је издање, остварено 2011. године, с покровитељством Министарства просвете, „Горског вијенца“ на „чиргилици“, новоцрногорској латиници иза које, као теоретичари, стоје лумени какав је Аднан Чиргић (по имену и житије, рекли би Руси). „Бркљачење по књижевним дјелима“ (В. Матовић) довело је до кривотворења Његошевог србског претвореног у „савремени црногорски“.

Раскољавање Краља Николе

Краљ Никола не само да је један од најважнијих владара наше новије историје, него је и један од најзначајнијих србских писаца са територије Црне Горе. Веселин Матовић указује на његова дела, поготову на „Балканску царицу“, као на литературу које се не би постиделе ни књижевности већих народа него што је овај. Ипак, дело Николе Петровића Његоша одсутно је из црногорске лектире, а Матовић сведочи и због чега: „Писано, до посљедњег ретка, са јасном свијешћу о припадности (по заједничком извору, традицији и имену) српској књижевности, оно се испоставило као најјачи доказ идеолошко-политичке неутемељености те и такве Црне

Горе, која се тако нашла у парадоксалној ситуацији да је, својим књижевним дјелом, пориче управо онај кога она истиче као симбол свог постојања“.

Питање краља Николе и његове судбине, која се, на свој начин, рефлектује и на судбину данашње Црне Горе, наравно да је историографски релевантно, и да га не треба заобилазити. Јасно је да је у односима Срба Србијанаца и Срба Црногораца проблема било због династичког сукоба Карађорђевићи – Петровићи. Међутим, важно је указати на оно што и дукљаноиди знају, и због чега не желе да се краљ Никола појави у лектури. Иако увређен начином на који је изгубио престо, господар Црне Горе надметао се са Карађорђевићима у србовању, тврдећи да они никад нису били тако добри Срби какав је он. „Црногорствујушчи“ истичу краља Николу као симбол сопствене државности да би сакрили његова дела, надахнута духом свесрбског јединства и борбе за слободу.

Може у историју, не може у лектуру

У уџбенику историје за 9. разред основне школе (аутори су Славко Бурзановић и Јасмина Ђорђевић, а издавач Завод за уџбенике и наставна средства у Подгорици, 2009.) пише да су 1918. године „српске власти онемогућиле да црногорске институције (Народна скупштина, владар, влада) одлучују о судбини свога народа и државе“ и да је Србија окупирала Црну Гору. Ту је и „терор“ против учесника устанка Николиних приврженика (Божихна буна 1919.), при чему се, наравно, не помиње да је буну организовала Италија ради притиска на Краље-

вину Срба, Хрвата и Словенаца, као што се не помиње ни чињеница да је један од организатора устанка, Јован Пламенац, касније писао краљу Александру и тражио југословенско држављанство, које је и добио. Осећао се, наравно, и он – као Србин. У уџбеницима новоцрногорске историје, склоне ламентирању над судбином последњег краља из династије Петровића, србофобије има на претек. Али ниједно књижевно дело Николино, па чак ни мемоарске природе, не сме се предочити младима. Из њега би видели да он јесте био у сукобу са владарском кућом Србије (касније и Краљевине СХС), али не и са својим србским идентитетом.

О црногорском језику, чуду невиђеном

У доба пред распад Југославије све је ово била спрдња из „Топ листе надреалиста“ (епизода са нових шест језика – србским, хрватским, босанским, херцеговачким, црнским и горским и данас се може наћи на „ју тјубу“). Што је некад било виц, сада је стварност. Довољно је било монтенегринским пашама и субашама да са Украјине увезу др Људмилу Васиљеву, из Загреба умировљеног др Јосипа Силића и из Новог Сада филозофа (не филолога) Милоша Перовића, па да „буде што бити не може“, не у херојском смислу, као код Његоша, него у области лингвистике и основне логике. Како каже проф. др Милош Ковачевић: „/... / Само у црногорском језику гласови у недистинктивној (неразликовној) функцији могу од владе и таквих експерата добити статус „фонема“, само у Црној Гори назив језика као предмета може бити карикатурално четворимен: „црногорски-српски,

босански, хрватски језик и књижевност“, а да се не зна је ли у називу употријебљена цртица или црта, шта назив уопште значи, и посебно шта значи сингуларни облик „књижевност“ у овако сроченом називу предмета. Све то показује да такав назив, вели Матовић, „није ни ‘сложеница, ни полусложеница, него смицалица’. А под ‘смицалице’ се бесумње може подвести и уникатно правописно црногорско правило да се именица ‘Србин’ може писати на два начина: и малим и великим словом, малим кад значи православац, великим кад значи националну припадност, али нпр. ‘Рус’ или ‘Црногорац’ не може тако, него једино великим словом. И све то са циљем да се и правописно потврди искључиво ‘монтенегринско’ читање Његоша, који је, по тим инжињерским политикантским тумачењима, именицу Србин употребљавао у својим дјелима у значењу вјерске а не националне припадности својих јунака са тла Црне Горе.“

Ниво знања и озбиљности новоцрногорских лингвистичких лумена види се из уџбеника за први разред средњих школа (потписују Чиргић и Шушањ): „Неки стручњаци сматрају да су најстарији споменици на црногорскоме тлу писани глагољцом, неки ћирилицом, а има их који сматрају да је латиница најстарије црногорско писмо. Но како ти споменици нијесу сачувани, данас се не може са сигурношћу утврдити на којем је писму настајала црногорска писменост“. А може, и те како! Веселин Матовић је то утврдио: „Слиједећи елементарну логику/... /црногорска писменост је само она писменост која је настала на црногорском језику и у црногорској држави, и она је могла почети тек 9. јула 2009. године,

даном усвојења (од стране Министарства просвјете) правописа црногорског језика, односно почетком септембра 2010., с појавом Граматике и Правописа црногорског језика. Оно што је настало на грчком, латинском, српскословенском и српском језику, макар настало на територији данашње Црне Горе, не може се ни по ком основу сматрати црногорском, него само грчком, латинском, српскословенском или српском писменошћу“.

Лажов, лажовчина, монтенегрински лингвиста

Црногорствујушчи квазлингвисти, осокољени скупштинском већином користољубаца (лакши случај сенилног варварства) или кривомозгића (тежи случај сенилног варварства), устврдили су да је, пре Аделунга и Вука Караџића, извесни протомонтенгрин, католички жупник из Рисна, смислио начело „Пиши као што говориш!“ Због тога је реформа Вука Караџића у Црној Гори прихваћена без већих проблема, јер је Вук узео „црногорски народни језик за основу књижевног језика“, при чему Вукова „крађа“ уопште није утицала на развој самосвојног црногорског језика. Како сведочи Матовић, прихватање Караџићеве реформе постало је језичка политика кнежевог Цетиња: „Умјесто локалних говора с неуједначеним бројем падежа, двоакценатским системом итд., књаз Никола 1863. у црногорске школе уводи Вуков књижевни језик, заснован на источнохерцеговачком дијалекту, дакле – језик са седам падежа, четвороакценатским системом и новим, фонетским правописом“. Тобожњи „сјеверозапдни црногорски говори“, којима се монтенегрински лумени диче, само су

део источнохерцеговачког дијалекта, док су „југоисточни“ и они из „црногорског дела Санцака“ само део зетско-рашког дијалекта српског језика.

Монтенегрини такође уверавају ученике да су својевремено били језички дискриминисани, јер нико из Црне Горе није учествовао у Новосадском књижевном договору Срба и Хрвата половином 20. века, мада су његови потписници Михаило Стевановић, Јован Вуковић, Радослав Бошковић, Душан Костић, Миодраг Лалевић, Михаило Лалић, Видо Латковић свакако били Црногорци, али чврсто уверени да им је језик српски.

У том лудилу има система

Али, шта је коначни циљ овог лудила, право „школокауста“ – уништења школе као смислене установе једне заједнице која тој заједници узвраћа смислом преко образованих људи, њених дипломаца? У једној од дефиниција, праћених карикатуром лоботомије, које су дате у монтенегринским уџбеницима, извесни Марк Амидон каже да је „језик средство којим се идеје из мог мозга стваљају у твој – без операције“. По Матовићу, ово ново језикозналство, које је постало званично од 1. септембра школске 2011/2012. године, и јесте својеврсна лоботомија, орвеловски новогovor чији је циљ стварање послушних грађана дукљанског Апсурдистана. Поремећај језичке норме у образовном систему води у хаос читаву једну културу. Матовић је јасан: „Идеолошко наметање језичког супстандарда, тј. језика супкултуре (језика без изграђених функционалних стилова, чија се комуникацијска функција своди на усмено споразу-

мијевање), као наставног језика у школама, неминовно води деградацији образовања, тј. системском спутавању културног, па и менталног, развоја младих генерација, њиховог интелектуалног умртвљивања и тривијализације, што ће их, разумије се, чинити све подложнијим манипулацији и контроли протагониста владајуће идеологије. Долази, дакле, вријеме када ћемо се питати како дјецу да сачувамо од лошег утицаја школе, а на само улице и масовних медија!“ Јер, ако деца на часовима граматике буду учила да именица „бол“ може бити и женског (ако је душевни) и мушког (ако је физички) рода, и ако буду учила да може бити и „тај ауто“ и „то ауто“, с каквом збрком у глави ће час окончавати? Хоће ли деца у школама учити пијачни и кафански, „монте-нигерски“ квазијезик или књижевни језик на коме су настала највећа дела србске литературе?

„Ноћ дугих маказа“ даје јасне одговоре на орвеловски експеримент у земљи у којој почива владика Раде. Одговори јесу тешки, али не изазивају очај, него жељу за борбом да се очува идентитет.

Путеви излаза

Матовић не даје само дијагнозе: он подсећа и на конкретне ствари које се могу предузети. Пре свега, ту је заштита србске књижевности и књижевника у Црној Гори, унапређење њихове литерарне и часописне продукције, које у будућности не може бити ако не дође до сложне акције предвођене Србијом и Републиком Србском. Крајње је време да се направе удружења писаца и професора србског језика која превазилазе границе пос-

тјугословенских државица, и да се почне са старањем о квалитету књижевне производње на свесрбском културном простору (ту би, свакако, требало укључити и дијаспору). Одговор на изазове и искушења мора бити стваралачки, а на плачљиво-дефетистички; то је, међутим, могуће само ако се снаге удруже.

Књига Веселина Матовића настала је тамо где се, у образовном систему, дешавају вашарска чуда описана у „Горском вијенцу“ (кад Црногорци причају о италијанским хипнотизерима и циркусантима које су видели у Котору на пијаци). Милош Ковачевић о њима вели: „Само ‘црногорски експерти’ могу од нефонема направити фонеме, од књижевних анонимуса „књижевне великане“, од нејезика језик, од филологије слушкињу политици, од Мирослављевог јеванђеља историјски документ ‘црногорског језика’, од школског система хаос од школе, од политичких критеријума књижевне критеријуме, од научних истина политичке лажи“... Све могу ови „горди конобари“ дукљанства, али не могу да спрече да Истина угледа светлост дана – између осталог, и у књигама попут Матовићеве. Као што је један православно свештеник из Румуније рекао свом мучитељу из Секуритатее: „Можете побити све професоре математике, али два плус два ће увек бити четири!“

„Ноћ дугих маказа“ је дело достојног настављача подвига белопавлићких учитеља, који су 1916. у окупираној Црној Гори смели да буду то што јесу. То је неопходна књига свим Србима свуда: и као опомена (куда нас воде и шта желе) и као подстрек да се не предајемо, без обзира на тренутно стање ствари. И један човек на бојном

пољу је ратник, кажу браћа Руси. Наш Светозар Милетић је то знао када је рекао да је и један једини преостали Србин, док год је жив, и даље народ.

Краће речено: живеће овај народ док му је синова попут Веселина Матовића, заточника језика Светог Саве и Његоша, професора, писца и витеза од Оногшта.

2012.

ЉУДИ ОД ПЕРА

ДВА СЛУЧАЈА У НАШОЈ КУЛТУРИ

Ко год је читао Дворниковићеву „Карактерологију Југословена“, зна на шта је спреман наш човек у својој неначелности; поготову кад се бави политиком, и кад изгуби и оно мало моралних скрупула које спречавају да се политички живот из страшне и свете службе народу и држави претвори у брлог у коме се прасци ваљају. Због тога што смо, овакви мали какви јесмо, себи допустили луксуз непрестаних „ћеранија“ (Матија Бећковић), дошли смо, полако, али сигурно, до онога што је још Платон описао као последњи ступањ изрођавања демократије – остварили смо тзв. „охлократију“, „власт најгорих“. У овом чланку, два примера колико то може да кошта људе који су цео живот посветили србској култури...

Случај први

Коста Димитријевић је рођен 1933. у Београду, где је дипломирао на Филозофском факултету 1958. године. Од 1962. члан Удружења књижевника Србије; професор, књижевник, сарадник за науку листа „Политика“. Током шездесетогодишњег стваралачког рада објавио је 45 књига (од приповедака, преко путописа, до есејистике). Превођен на разне светске језике. У младости, припадао групи неосимболиста (касније ће писати, озбиљно и сведочански, о најзнаменитијем нашем неосимболисти, свом другу, Бранку Миљковићу.)

Објавио је низ романсираних биографија (Карађорђа, кнеза Милоша, Тесле), историјске хронике („Јунаци ‘Српске трилогије’ говоре“), као и књиге аутобиографско-мемоарске прозе („Разговори и ћутања Иве Андрића“, „Време забрана“, „Момо Капор – сусрети и дружења“, итд.) Један је од кључних афирматора наше наивне уметности, о којој је написао много чланака и три монографије („Народни уметници Југославије“, „Лексикон о изворним сликарима и вајарима“, „Казивања Јанка Брашића“). Као новинар, имао је сталну рубрику „Из старог Београда“, коју је, са стубаца „Политике“, пренео у књигу „Старобеоградска хроника“, која је доживела низ издања (недавно се појавило још једно.)

По његовим сценаријима урађене су многе радио и ТВ емисије, међу којима се истичу драме посвећене животу Ернеста Хемингвеја, Константина Станиславског и Миливоја Живановића. Као новинар, имао је „петљу“ да први из Југославије под Титом оде у Лондон да би разговарао са Милошем Црњанским, а урадио је – баш у том невремену – интервју са краљевићем Томиславом Карађорђевићем. Носилац је низа награда: За животно дело, Октобарске награде града Београда, Народне библиотеке Србије, Уметничког удружења „Ђура Јакшић“, „Златног беоцуга“ за „трајни допринос култури Београда“, као и награде за животно дело Академије „Иво Андрић“. Удружење књижевника Србије га је ЧЕТИРИ ПУТА до сада предложило за националну пензију, али, наравно, није је добио. Добио су је, опет наравно, ловци магле, али не и човек који је дао трајан допринос нашој култури. На њему се буквално испуниле речи недавно умрлог нашег психијатра, Петра

Бокуна, који је тврдио да те, привилеговане пензије (од новца пореских обвезника, зар не?) „додељује неко мистарство“, при чему „репродуктивци“ дају повлашћени положај „репродуктивцима“, док су оригинални ствараоци потпуно запостављени: „Ту се нашло тушта и тма глумаца, певаљки, преводилаца, балерина, а књижевника, песника, композитора – за прсте једне руке/... /Државе су се мењале, али су одреда неговале на својим јаслама разне комитетлије, владаре из сенке, који анонимно процењују нечије вредности“ („Политика“, 5. август 2008.)

Случај други

Борисав Челиковић, историчар из Горњег Милановца, је човек чију вредноћу не по знаје само родни крај. Прво је био угледан професор историје у локалној гимназији, да би, од 2000. до 2004, радио као директор Библиотеке „Браћа Настасијевић“, која је, за његовог директоровања, поред библиотеке у Марибору, једина у југоисточној Европи била увела стандард ISO2001, и покренула обимну издавачку делатност значајних завичајних писаца (браће Настасијевића, епископа Иринеја Ђорђевића, Драгише Васића, Тадије П. Костић). Од 2004. до 2005. био је на челу Музеја рудничко-таковског краја, да би, после преласка у општинску управу, на послове везане за културу, опет био директор музеја (од 2008. до маја 2011, када је смењен). За рад и стваралачки допринос култури Србије награђен је златном значком Културно-просветне заједнице Србије, Повељом Друштва за неговање традиција Ослободилачких ратова Србије до 1918. године и Златном плакетом Рудника. Као ау-

тор и приређивач потписао је преко тридесет књига и објавио преко триста чланака у листовима и часописима. Нарочито се истичу његова „Светилишта рудничког краја“ и „Педесет казивања о Светој Гори и Хиландару“, као и зборници са научних скупова које је организовао, посвећених животу и делу Тадије П. Костића и Драгише Васића. Сарадник је Милоша Јевтића, за чију је едицију „Одговори“ уредио неколико књига интервјуа са нашим значајним ствараоцима. У Јавном предузећу „Службени гласник“ подухватио се уређивања библиотеке „Српске земље: насеља, порекло становништва, обичаји“, у којој је досад изашло преко десет наслова. Као директор завичајног музеја, остварио је многе значајне изложбе, почев од „Остава рудничко-таковског краја“ до оне о становницима општине Горњи Милановац који су од 1941. до 1944. били заточени у бањичком логору. Успео је да 2009. и 2010. организује археолошка ископавања на Руднику, где су откривени остаци тврђаве и два православна храма из средњег века. Године 2009, са библиотеком, основао је манифестацију „Дани Настасијевића“, с циљем да укаже на значај једне од најталентованијих наших породица 20. века (Момчило-песник, Живорад-сликар, Светомир-композитор, Славомир-писац историјских романа). Године 2011, Министарство културе је одобрило Музеју на чијем челу је био милион и осамсто хиљада динара за суфинасирање шест пројеката од значаја за културу рудничко-таковског краја (двоструко више но што издваја општина). И? После свега, Челиковић је смењен.

Разлози? Између осталог, кажу: није сарађивао са органима општине (којом, иначе, влада ДС-СПС дружи-

на), па се много бавио издаваштвом (а тиме треба да се бави библиотека), па није довољно бринуо о Спомен-комплексу Другог србског устанка у Такову, чиме је „дovedено у питање одржавање церемоније полагања венаца од стране представика Владе Србије, Министарства одбране и представника иностраних делегација на споменик Таковским јунацима“, па је омаловажавао друге културне установе и општинске органе, и чак (што, наравно, није истина) због планинарења „неоправдано одсуствовао с посла“. И избацише га с посла. Његов покушај дeметрополизације србијанског културног живота наишао је међу локалним моћницима на оштру критику. Такозвану КРИТИКУ БУДАКОМ.

За крај

Демократија у политици не пориче аристократичност културе-напротив! Они који се културом баве треба да буду људи угледни због својих заслуга, јер су они чувари народног памћења (култура је, пре свега, саборно памћење народа и човечанства.) Али, пошто је у Србији демократија само фарса, то је и однос према истинским културним прегеоцима више него фарсичан. Коста Димитријевић и Борисав Челиковић нису једини; њихови случајеви су ту само као парадигматични примери оријенталног мурдарлука и запуштености маскираних у ЕУ причнице за лаковерне. Зато борба за преображај Србије неће моћи да заобиђе како борбу за истинску демократију у политичком животу, тако и борбу за аристократичност (утицај највреднијих и најделатнијих) у нашој култури.

2011.

СЛУЧАЈ ЗАРКОВИЋ: СМИСАО ЈЕДНОГ ПОКУШАЈА МЕДИЈСКОГ ЛИНЧА

Бити новинар у Србији данас

Који су први објективни новинари у историји домаће журналистике?

Наравно, два врана гаврана из песме „Бој на Мишару“, који Кулиновој љуби, пре извештаја с бољног поља, саопштавају: „Ради бисмо добре казат’ гласе,/ не можемо но каконо јесте“. И онда иде прича о турском поразу и смрти Кулин капетана. Али данас, двеста година после слома Првог србског устанка, кад се Турци, на велика врата, а уз помоћ својих америчких пријатеља, враћају у Србију, главни јунак те епохе, у којој су Срби мислили да су почели да се ослобађају, постаје управо Кулин капетан. Зато што је био cool и зато што је био in. А врани гавранови морају, зарад парчета меса, да сарађују у таблоидима на чијим насловним странама се, поред хапшења Мишковића и бајки о обрачуну с криминалом (Оливер Дулић, који је први доспео на насловне стране таблоида под контролом ЕУ напредњака, већ је, у страху од онога што му се спрема, уписао постдипломске студије, а суђење му почиње тек на лето, ако га буде). И не могу више да буду објективни, не могу да гракћу „каконо јесте“... А камоли да поентирају свој десетерачки извештај са „Рани сина пак шаљи на војску,/ Србија се умирит не може“ То је грактај мржње, зар не?... Тако србско новинарство настаје у мут-

ним водама транзиције, преласка жедних преко воде. А ко покуша другачије, и Миодрага Зарковића, у „Печату“ добија по прстима. Јер, „ко друкчије каже, тај клевете и лаже, и нашу ће осетит пест“...

Међутим, прави србски новинар никад се не предаје, угледајући се на Јоакима Вујића, аутора првог нашег интервјуа. Био је то разговор са Синђелијом Ристовић, мајком светог мученика трнавског, игумана Пајсија, који је, због учешћа у Хаџи Продановој буни, скупа са својим братом Митром, 1814. набијен на колац крај Стамбол капије. Он је био игуман младог ђакона Авакума, коме су Турци нудили да се потурчи (јер „Турска нема алтернативу“) и спасе живот. А он им, онако млад и леп, каже: „Нема лепше вере од хришћанске, Срб је Христов, радује се смрти“. Јер је иза ње вечни живот. Дакле, у првом србском интервјуу, мајка игумана Пајсија прича Јоакиму Вујићу како је њен син био набијен на колац, и како је она три дана пролазила поред њега у мукама, док свети мученик није издахнуо. Овакав почетак србског истраживачког новинарства заиста обавезује. То зна и Зарковић, Београђанин који одлично поима где је била Стамбол капија пре но што је на њеном месту подигнут споменик књазу слободне Србије, Михаилу.

О чему је реч?

Неко (мислим Чеслав Милош) је записао да је смишљање реченица тежак посао, и ако већ постоје смишљене реченице, треба их искористити. Зато и ја, поводом случаја напада на Миодрага Зарковића, новинара „Печата“, узимам саопштење Двери и, како би рекао по којни Драгош Калајић, читам и преписујем:

„Двери – Покрет за живот Србије, који је настао, између осталог, и зато да би, бранећи слободу Србије и њених грађана, штитио и слободу јавне речи и изражавања, упућује подршку недељнику ‘Печат’, листу слободне Србије, и његовом храбром новинару, Миодрагу Зарковићу, нападнутом због текста о РТВ Војводине, ‘Ди су наши ТВ новци’, објављеном у новом броју једног од ретких слободних српских медија. Против ‘Печата’ и Миодрага Зарковића устали су РТВ Војводине, УНС и НУНС, АНЕМ и, наравно, главна подршка свих другосрбијанских подривача Србије и њене слободе, криптосепаратистички Покрајински одбор Демократске странке у Војводини. Уместо да се баве својим ‘витезовима’, какви су Ђилас, Пајтић и Дулић, они нападају слободну штампу и покушавају да ућуткају новинаре који, попут Зарковића, указују како на невиђене пословне малверзације у медијима Северне Србије, тако и на њихову улогу у одвајању Војводине од Државе Србије и предавању њених богатстава хрватским тајкунима и, посредно, Загребу.

Двери – Покрет за живот Србије су против сваке, а поготово националне мржње и искључивости, јер она није потребна ником осим творцима Новог светског поретка, потпаљивачима ратова на Блиском Истоку и свуда у свету, а зарад остваривања интереса Имперације. Али, говор мржње није и не може бити указивање на чињенице. А оне су јасне сваком непристрасном посматрачу: у Србији је говор мржње против Срба дозвољен и пожељан, а Србима је, било кад и било где, забрањено да на то указују. Журналистима попут Сабахудића Грухоњића, челника Независног удружења новинара Војводине, које другосрбијанци тако

здушно бране од храбрих и честитих новинара попут Зарковића, већ годинама се истичу најстрашнијим говором мржње према свему што је српско, али њих нико ни прстом не сме да пипне. Грухоњић је, рецимо, 2008. новинарки 'Сандеј Трибуна' Џастин Мекарти, која је објавила чланак 'Живети на линији фронта у Београду, у Србији' за Србију рекао да је 'теешко поверовати да може постојати таква концентрација зла на тако малом простору. Свака уставна је загађена ратним злочинцима'. Када је 2009. сахрањиван патријарх Павле, Грухоњић је изјавио да су Срби и даље 'ћутљиви саучесници у злочиначкој политици', због чега је могуће 'да се девет година после пада Милошевића дашавају овакве ствари и погаништине' као што је 'дегумантна прича са сахраном патријарха Павла'. У једном од својих најновијих текстова, ове, 2013, Грухоњић тврди да су четрнестогодишњи дечаци, свакако Срби, који бацају петарде по Новом Саду спремни да 'доврше покољ који су им очеви започели', као и да су се 'овдашњи људи претворили у звери'. Такве какав је Грухоњић Друга Србија и Демократска странка штите, а Зарковић је подвргнут линчу само зато што указује на пљачку народног новца и србофобију званичних медија које плаћамо ми, порески обвезници.

Двери – Покрет за живот Србије ће и даље наставити борбу за слободну Србију. Зато и подржавамо 'Печат', лист слободне Србије, и слободног и одговорног новинара Миодрага Зарковића“.

Док чекаш Сабак(удинка) са шејтаном

Поред тога што сам читао и преписивао, сад и потписујем (горње саопштење Двери, наравно). Око Гру-

хоњића још бих (БиХ?) додао и следеће: новинарка Мекрти је, пишући своју „пљувачину“ о Србији, описала Динка Грухоњића као изложбеног мученика и патника за идеале Друге Србије. Ево како изгледа тај опис: „Новинар Динко Грухоњић, његова супруга економиста и двоје мале деце живе под претњом смрћу, јер се он супротставио „Образу“. Кад га је видела жена која нам је била водич, први пут после више месеци, била је шокирана колико је омршавео и колико је забринутости било на његовом лицу. Сав његов злочин састојао се у томе што је присуствовао једном антифашистичком састанку на факултету, 2005. године, који су растурили двадесетпеторица у црно одевених мушкараца, уз усклике „зиг хајл“, млатећи и шутирајући присутне“. Грухоњић је Иркињи саопштио и имена троје новинара који су већ „уклоњени“ – Дада Вујасиновић, Славко Ђурувија, Милан Пантић. А ето, после толико мука и мучења, Динко Грухоњић, штићеник Бојана Пајтића & војвођанерског, крипто (све мање крипто, а све више отворено) сепаратистичког ДСа, постаде, како нам саопшти РТВ, „угледни медијски професионалац и добитник престижних новинарских награда“ (које су му, по принципу „јамчи бозација за чокалију“, дали његови другосрбијански пајтоси, пајтићи, пајташевићи и остала пајтолошка дружина војвођанерских монтипајтоновских циркузаната). Професионалац Грухоњић, аутор речи да се у нас људи „најбоље осећају кад мрзе“ (а за то време, ХРТ, у свом „Календару“, велича великог проповедника Толеранције & Суживота, Јуру Францетића, команданта „Црне легије“). Професионалац Грухоњић је, такође, аутор текста о Бањалуци у коме

се нестанак бањалучких лепотица тумачи тријумфом србског фашизма у овом граду. Ево речи Грухоњића о Бањалуци: „Од града у којем су некада живјели сви, претворио се у етнички чисту насеобину, гдје ме, поготово ови млађи, чудно гледају кад кажем да се зовем Динко. У таквом граду, у којем живе само једно, ни женске ни мушке љепоте неће бити. Ноге ће бити све краће, а погледи све тупљи. Сем пред камерама Радиотелевизије Републике Српске, јавног сервиса свијетле кољачке традиције!“ Овом тексту нашег мултикултурног Сабаху(Динка) недостаје само усклик „Цихад, цихад, четир ноге“, па да сви појуримо у светлу ЕУ будућност. (Да га нешто знам, питао бих га: „А да ли се смањују ноге и отупљују погледи у Сарајеву, Тузли, Зеници и држим мултикултурним градовима насталим на основу Исламске декларације мулти-култи Алије Изетбеговића, у којима скоро да и нема Срба, осим, како рече народ, за „запатак“?“)

Др Зарков(ић) против злог Минга глобализма

Нема Флаша Гордона без доктора Заркова, као што би и „Печат“ био сиромашнији без Зарковића, неформалног доктора слободног новинарства, човека који није пуко пискарало, него аутентичан аналитичар и искрени посвећеник слободне речи. Колико смо се пута до сада одушевљали његовим извештајима са лица места (рецимо, са крваве геј параде 2010, када је описао миран поход православних Срба према кордонима заштићеној екипи на чијем челу су стајали министар Чиплић и холандски педофил Ван Дален, док им је изнад главе била парола „Смрт држави“). Међу тим Србима, био је и Зарковић,

који нас је упутио у саму срж „покрета за људска права ЛГБТ заједнице“: то је антихришћанство, што се показало и богохулном изложбом 2012. године. Или, кад после инсајдерских лажи објављених на Б92, Зарковић оде на Косово и Метохију, и подсети нас да тамо живе наша браћа и сестре, а не лопови и убице. Или кад ради интервјуе са необичним, али изванредним људима, који показују да је Србија вечна док су јој деца верна. Да и не говоримо о његовим врхунским ТВ коментарима, пуним луцидних запажања и пенушаво духовитим, које, док читамо, одмарамо ум од медијске кретенизације којој нас стално излажу. Јасно је да су заштитници лика и дела Динка нам Дичнога једва чекали да ударе на Зарковића и „Печат“, новине у којима смо, од 2008, могли да читамо све о смртоносним лажима какве су НАТО, ЕУ, ММФ, ГМО, ДС, УРС, СПС, и остале скраћенице, које би да нас скрате за главу, али и да нам узму душу. Зли Минг глобализма не трпи супротстављање, и он ће наставити борбу док свима не испере мозак (видећемо да ли ће успети; јер, по народној песми, „не рече Туре АКО БОГ ДА“). Зато удружени НУНС-УНС-АНЕМ-ДС подухват против „Печата“ и Зарковића...

Али, Зарковић је још љући, и очито, нема намеру да постане НАТО маца за мажење по ЕУ глави, која задовољно преде пред Минговим слугерањама у Србији. Видеће се то у наредним бројевима „Печата“.

Епилог Борбе За Слободу

Борба за слободу ће се водити и даље. А кад Права Србија победи Другу Србију, другосрбијанци ће бити

сурово кажњени: у ТВ студијима ће, једно преко пута другог, седети, рецимо, Дубравка Стојановић и Василије Крестић, Соња Бисерко и Коста Чавошки, Миљенко Дерета и Срђа Трифковић, Динко Грухоњић и Миодраг Зарковић, итд. Дијалог ће водити непристрасни водитељи, а сваки учесник ће, за сваку реплику, имати по пет минута, одређених на шаховском сату, као у правој партији шаха. И тако ће Друга Србија показати сву своју интелектуалну беду и јад. То је најсуровија казна којом ће бити кажњени у Слободној Србији, о којој сањамо не само Зарковић и ја, него и милиони понижених и потлачених Срба, које гурају у НАТО и ЕУ као на кланицу. Востани, Србије! Давно си заспала!

2012.

АКО ЈЕ ЗБОГ ДОЛАСКА МИЛАНОВИЋА У БЕОГРАД РАТКО ДМИТРОВИЋ ОСТАО БЕЗ ПОСЛА, КО ЋЕ СВЕ БИТИ ОТПУШТЕН ЗБОГ ДОЛАСКА ПАПЕ?

Ратко Дмитровић у „Вестима“

„Вести“ су дневни лист који се већ две деценије појављује у читавој Европи, делу Америке и Канаде и целој Аустралији. Седиште новина је у Франкфурту. „Вести“ су покренуте у време санкција према СР Југославији, када се на Западу нису могли продавати листови штампани у Србији. Њихов власник, Душан Видаковић,

скоро четири деценије живи у Немачкој, мада се новина прави у Београду, а у редакцији је запослено преко сто људи. Угледни наш новинар Ратко Дмитривић, који се у последњој деценији 20. века истакао уређивањем личног недељника „Аргумент“, позван је да буде главни и одговорни уредник „Вести“ пре шест година, када су новине биле у кризи, суочене са великим падом тиража и недостатком концепцијских помака. Ратко Дмитривић је, као мајстор свог заната, почео посао наново, рубрицирао лист, променио му графички изглед и спасао га од пропадања. Улажући велике напоре у доба свеопште кризе штампе, уводећи нове теме, серијале, фељтоне, свакодневно смишљајући нешто ново, а и пишући сјајне колумне, Дмитривић је одржавао новину у неравноправној борби са разним телевизијама и Интернетом.

Уместо захвалности, добио је отказ.

Шта се десило?

На самом почетку 2013, власник „Вести“, господин Видаковић је, како кажу наши извори, позвао Дмитривића и саопштио му да он више не може бити главни и одговорни уредник зато што на погрешан начин третира Хрватску и Хрвате. Упућени тврде да му је власник листа саопштио да је он тај који одређује уређивачку политику, и да су теме какве су Јасеновац, „Бљесак“, „Олуја“, хрватски ратни злочини, нешто чиме треба да се баве историчари, а не новинари, пошто такав материјал није за новине, него за књиге. Они који добро познају Видаковића кажу да је он то урадио по савету својих франкфуртских суграђана, извесних Хрвата и Немаца. По томе, испада да су

Хрвати сменили Дмитровића, и то не на територији Далматинске Загоре, одакле је његов узорни земљак, Матавуљев Пилипенда, него усред Београда. Дотле се сада простире моћ ЕУ Хрватске (нарочито ово Улатинично У са црних капа ношених од 1941. до 1945. на територији „лијепе њихове“). Није Хрватска до Земуна. Она је до Београда. И то даје нарочито значење речима ЕУ Милановића, Дачићевог драгог госта, да је време да се сруше зидови и границе – Загреб стиже у Београд, и уредује у Београду...

Где зека није воду?

Такође, извесни Срби (ти параноични створови, „пасмина славосербска, накот за сјекиру“, како рече Анте Старчевић) сетише се да је власник „Вести“, г. Видаковић, у ствари „друг Видаковић“, то јест члан Главног одбора Социјалистичке партије Србије, и да је сме на Дмитровића обављена неколико дана уочи доласка Зорана Милановића у посету Ивици Дачићу. Кажу да су ЕУ Хрвати нарочити кивни на Дмитровићеве текстове у „Печату“, које сматрају опасним за хрватску клептоманску историографију и положај ЕУ Хрватске (нарочито ово У, латиницом). Отказ треба да Дмитровића доведе у положај Пилипенде: разни србски наследници Кљака, који се поунијатио, шаљу му поруку – Дмитровићу, придружи нам се и неће бити проблема. Иако смо (Е) унијати, остајемо Срби, док не презимимо. Али, Дмитровић је, бар колико га по његовим чланцима знамо, човек који је спреман да прода последњу коку, Пиргу, само да не да своју србску душу. То јест, неће да ћути...

Заиста, крив је!

Из перспективе ЕУ Хрватске (нарочито ово У, латиницом) и домаћих евроунијата, све је јасно да јасније не може бити: Дмитровић је крив. Крив је зато што, из броја у број „Печата“, отвара хрватски ормар пун костура и на светлост дана износи чињенице какве обичан Србин или не зна, или их је заборавио. Он као да све зна: од Анте Старчевића, преко Стјепана Радића, Владка Мачека, Анте Павелића, Савке Дабчевић-Кучар, до Фрање Туђмана, Стипета Месића и Иве Јосиповића, Дмитровић указује на константу хрватске политике – србофобију. Разлог за србофобију је крајње једноставан: данашњу хрватску нацију (ту, наравно, не рачунамо чакавце, кајкавце и градишчанске Хрвате) створио је Ватикан, желећи да Србе потисне што даље на Исток, да би Балкан приграбио за себе. И створио ју је, углавном, од ватиканизованих Срба. Срби су прво унијаћени, па католичени, и на крају су им рекли да су они, у ствари, Хрвати. А Дмитровић, понављамо, зна све о томе, и још је кова од кога је већ помињани Матавуљев Пилипенда, једини тип човека који је био кадар да остане свој на своме и да не провери под притиском папе и паписта.

Човек – подсетник

Дмитровићеви текстови су увек нови и неочекивани, јер нам обнављају мутна сећања на „идилично доба“ титоизма: рецимо, ви сте заборавили хрватског певача Вицета Вукова, једног од гласника „хрватског прољећа“ – али, Дмитровић није... Ви сте заборавили да је патар Крунослав Драганивић, десна рука Алојзија Степинца, човек који је, путем

папских „пацовских канала“, на Запад пребацио преко хиљаду усташких злочинаца, свој живот мирно окончао у Титовом Сарајеву, граду „братства и јединства“, вративши се, шездесетих година прошлог века, са Запада у СФРЈ, а на основу договора Ватикана и Броза – наравно, Димитровић ни то није заборавио... А јесте ли заборавили да су хрватски комунисти, на месту цркве у Глини, у којој су усташе поклале онолико Срба, а затим је срушиле до темеља, подигли дом културе, и ставили клозете тамо где је, пре рушења, био олтар србског храма? Ви јесте, али Ратко Димитровић није. И зато је морао бити смењен са места главног и одговорног уредника франкфуртских „Вести“. Крив је, у то се куну и Е и У Хрвати, као и Е и У поунијаћени Срби у Београду и другде. Ако кривца већ не можемо маљем, хајде бар да му дамо отказ! „NON LICET VOS ESSE!“, говорила је, пре цара Константина, Римска империја хришћанима, то јест: „Не дозвољава вам се да постојите!“ Онима који хоће да буду и остану Срби с памћењем то данас говори ЕУ, чија је миљевица на Балкану, поред шиптарске радионице за вађење органа, настале на паролу „КОСОВО РЕПУБЉИК“, управо Хрватска – пуфнаста, њежна, сентиментална као пјесмуљци њених шлагер – пјевача, а истовремено, кад затреба, наоружана србосеком...

Смисао србофобије

Ратко Димитровић врло добро зна оно што је, у својој књизи „Романи Ђорђа Оцића/ Поетофилософија и комантари“, записао наш највећи живи историософ, др Жарко Видовић: „Оно што се зове завером Света против Срба, уствари је завера Хрвата против Срба. Србо-

фобија је ХРВАТСКА НАЦИОНАЛНА ИДЕЈА, пренета у свет као СТАВ СВЕТА И ЕВРОПЕ ПРЕМА СРБИМА/.../ Како објаснити (пре свега нама самима,себи, па тек онда,евентуално, и свету) да су за Хрвате зло СРБИ (па нас зато сатанизују, на исти начин као што своју метафизичку државно-империјалну идеју обоготворују,тј. идолизују) а ми смо Срби бесловесни, јер свест о Злу (неопходну историјској свести као духовној) немамо. (Не верујемо у постојање Сатане, сем кад тражимо савез с њим). Хрвати имају свест о Злу, али болесну, неопходну њиховој болесној идеји нације – државе. (Као што је за Сатану Зло – сам Бог, Христос.) Наша свест о Хрватима изазива у нама (ако ту свест имамо) потребу да се перемо, купамо („љигави су“), а Хрвате њихова свест о нама – да нас убијају!.../А хрватско-европска (ватиканска) варијанта српског питања је – србофобија. Она, као садизам,тражи од Срба одговарајући механизам самооптуживања, „сарадње са тужитељем“, „конструктивну кооперативност“. И зато се у Србији покреће истрага против „Наших“, а усташке представе, попут оне каква је „Др Зоран Ђинђић“, у којој је изругивање свему србском, од заставе до Цркве, било извор „умјетничког дојма“, пролажаху без икаквих проблема. О томе је Ратко Дмитровић сведочио, и прошао како је прошао. (Мада, наравно, није прошао; тек почиње. Ускоро ће направити књигу својих огледа о „најхрабријем народу на свету“, који је, по Дучићу, такав не зато што се ничег не боји, него зато што се ничег не стиди – при чему, наравно,пре свега мислимо на Хрвате настале од покатоличених Срба, а не на чакавце, кајкавце и градишчанске Хрвате.)

Мали квиз поводом отказа Ратку Дмитровићу

1. Ко је аутор ових речи пуних љубави и толеранције: „Народ је херватски познао нечисту керв која му је ону срамоту и несрећу задала;народ херватски сматра ту керв за туђу, славосербску;народ херватски неће терпити,да та слушањска пасмина оскверњује свету земљу Херватах/... /Нечисту пасмину ваља требити и истребити по расним законима и из превентивних разлога обране човјечанства од растућих пасмина“?

2. А ко је написао ово: „Свако штампање ма каквих књига ћирилицом је забрањено. Сви јавни написи писани ћирилицом имају се неодвласно, а најкасније у року од три дана скинути. Након оснивања НДХ назив „српско-православна вјера“ није више у складу са новим државним уређењем. Стога одређујем, да се у будуће има употребљавати „грчко-источна вјера“?

3. А ко је изрекао овакву мисао: „Сретан сам што ми супруга нијени Жидовка ни Српкиња“?

Тачни одговори: 1. Анте Старчевић;2. Анте Павелић;3. Фрањо Туђман... Павелића су, иако гаштују у срцу, ЕУ Хрвати,ипак, због несташлука званог усташлук, склонили из свог пантеона (привремено?) Али, др Анту Старчевића и др Фрању Туђманаштују јавно, као „оце домовине“. Погледајте где је седиште „Подравке“ чије супице купујете – у улици др Анте Старчевића број 32 у Копривници. А Туђманов споменик, као човека без кога не би било (наравно, уз малу помоћ САД –ЕУ пријатеља) „Бљеска“ и „Олује“, и даље стоји дигнут у хрватске плавонебне висине... Док „Прљаво казалиште“ и остали пупфнасти шлагер кроасани певају по Титовом Београ-

ду... И сад дође неки Дмитровић да све то квари. Пу, срам га било!

Тако се испунила (макар симболично!) прогноза хрватског академског сликара Антуна Б. Шваљека, дата у „Вијеснику“ 26. новембра 1991: „Ако наставе чинити злочине, онда ћемо и ми и Бугари ући у Београд“. Бугари нису ушли, али Хрвати јесу: Тодорић држи пола Србије, а Ратка Дмитровића избацују из „Вести“ (франфуртских, додуше, али редакција је у Београду, а ту је и Ивица Дачић, наш буцмасти и пуфнасти љубитељ Кроације, земље кроасана и, штавише, кравата – зар би било кравата око србског врата да их нису смислили Хрвати?)

Историја се понавља

Ако је за утеху (а није), НДХ је већ била у Београду, и интервенисала против србских „испада“ на хрватски рачун. О томе је писао Александар Војиновић у књизи „НДХ у Београду“ (Загреб, 1995), где је објавио „извијешћа“ усташких дипломата који су имали јазбину у Београду окупираном од стране Немаца. Они су се жалили својим немачким господарима чак и на песме – ругалице на рачун поглавника им Анте. Тако др Анте Никшић својој централи 18. свибња 1942. доставља како се по Београду пева „Циганка је породила бика, / глава му је ко у Поглавника!“ Па онда, тај исти Никшић јавља како је на Ђурђевдан „приликом доласка београдског влака са излетницима у Смедерво један слијепац у присуству представника србских власти пјевао слиједећу пјесму: „Павелићу жалосна ти мати,/нећеш дуго Поглавник се звати,/Све због твога крвавог терора,/Што га

Србин претрпети мора“. А хрватски представник Фрањо Душек шаље овакво „извијешће“ из окупираног Београда (све по усташком, „кориенском“ правопису: „17. ов. мј. је чиновник нашег представничтва наишао у једном дворишту у средишту града на два дјечака петнајстих година (ученици гимназије), који су уз награду пјевали наведену погрдну пјесму: „Насред горе Романије – четнички се барјак вије,/ на њем србски пише – да усташа нема више. / Павелићу ти си псето – платићеш нам ово лето,/Ти избјећи немаш куда – планине су србске свуда,/Павелићу ал си леп – на кућу Ти пао цреп,/ са лица ти пала маска – мрцино хрватска!“ Пјесма је била пропраћена са бурним одобравањем, па су дјечаци пјесму и поновили. Чиновник је позвао пролазећег немачког частника и упозорио га, да дјечаци пјевају пјесму пуну погрдних ријечи по Поглавника и Хрватску. Частник је дјечаке ухитио“. Тако је било у Београду 1942: усташки чиновник пријављује, немачки официр хапси дечаке који певају ругалицу Павелићу. А 2013, ЕУ Немци и ЕУ Хрвати усред Београда истерују с посла Ратка Дмитровића, аналитичара односа Срба и Хрвата, који им не да да мирно сањају заједничке ЕУ снове, него их, онако аналитички, подсећа на заједнички немачко – хрватски посао, звани Јасеновац...

Ипак, ипак!

У нашој историји, по Његошу, преверавали су плахи и лакоми. Прави људи, попут Пилипенде, су остајали православни Срби. Данашња политика, која се води свуда, и међу појединцима у Цркви, и међу властодршцима

државним, и у култури, јесте нека врста евроунијаћења као „похрваћења“ Срба („Ко јачи, они уз њега“, говорили су Срби за народе какви су „Данке, Дојчланд“ Хрвати.) Усташки представници из окупираног Београда стално су у Загреб јављали о Србима као авантуристима и лудацима који се не смирују пред надмоћном силом. Тако је усташа „српња 1942“. јављао да „након депресије која је настала међу Србима услијед пада Ростова почела немирна и авантуристичка србска душа да се опет спрема на екцесе и да зато ствара душевну предиспозицију“. А Анте Никшић, „коловоза“ те исте године, опет описује нашу душу: „На једној страни огромни успјеси Њемачке и њених савезника, а на другој србска неповјерљива душа одана бескомпромисној источњачкој мржњи на све оно што одише западним духом. /... /Србину мањка смисао за опће добро, па према тому он као такав није ни кадар схватити идеалистички дух нове Еуропе“... Ни данас га не схватамо, па „без обзира на напоре Дачића&комп. и даље нисмо у најновијој „новој ЕУропи“...

Шта год да ураде, и макар стотину пута да уђу у ЕУ и НАТО, такви какви јесу, ватикански србофоби из Загреба могу бити само слуге Запада, за који мисле да су му цвет. А како рече Дучић, Срби су спремни да буду „пре свачији сужњи но ичије слуге“. Зато се не треба смућивати њиховом, србомрзачком и србосекачком, верзијом наше историје, него историју треба тумачити из сопствене перспективе (као кад је Милован Витезовић једном пургеру, који је, ЕУропски згађен над нашем балканштином, узвикнуо: „Ви сте са прозора бацали своје краљеве!“ одбрусио: „Имали, па бацали!“).

Ратко Дмитровић, неформални доктор кроатологије, већ годинама нам помаже да појмимо своју историју, и то што су га уклонили из новина које је препородио само је још један подстрек овом вредном човеку да настави свој рад, „на општу ползу рода сербскога“. У доба кад, како записа бивши амбасадор Радивој Цвјетићанин у својој књизи „Загреб indoors“ (Београд, 2012), један утицајни делатник СПЦ више воли да, кад дође у престоницу ЕУ Кроације, ноћи код својих колега, хрватских теолога него у згради православне Митрополије, а други делатник, који би требало да му буде домаћин, хвали Анта Готовину, људи несвијени и непропузали, попут Дмитровића, више су него драгоцени.

(Него, стварно: ако је Дмитровић, како кажу, оптуштен због доласка Милановића у Београд, ко ли је на списку за отпуштање пре него дође папа?)

2012.

НА СМЕДЕРЕВСКОЈ ТВРЂАВИ

Биљана Ђоровић у споменицу

У четвртак, 7. априла 2011, у гимназији у Смедереву одржао сам једно предавање. Љубазни организатор ме је повео да погледам тврђаву на Дунаву, у којој никад пре тога нисам био. Дан пролећни, породични људи изашли у шетњу на гостољубиво зеленило унутар средњовековног комплекса – право место да се човек раскорачи широко и неспутано, јер су, колико видех, улице Смедерева стешњеније него улице ужичке. И град је такав – између

плодних, воћарских брда, и богатира Дунава, па је одлазак на шетњу кроз тврђаву прави начин да се човек одмори од варошке вреве.

Спољашњи утисак о делу Ђуре Смедеревца, трагичног српског деспота, бар кад се осматра од музеја, а поглед се преведе преко железничке пруге, некако није баш „даходузимајући“ – изгледа помало трошно. Није било довољно новца, од 1945. наовамо, да се санирају све последице катастрофе 1941. године, када је експлодирао немачки магацин са заплећеном муницијом (и данас многи мештани тврде да је то била комунистичка саботажа, а да је Немци нису спречили да би уништили траг српског средњег века).

Тада је погинуо огроман број становника ове лепе и древне наше престонице, изграђене у сумраку слободе (између осталог, и син, снаха и унуче ђенерала Недића).

Дакле, трагови превеликог бола, удружени са зубом времена, на делу су – споља... Али, кад се у тврђаву уђе, онако моћну, велику, обасјану зрацима сунца у заласку, утисак је другачији - одједном се нађеш у средишту једне захтевне прошлости, која ти поставља низ неодложних питања, почев од оног: „Да ли смо ми, Срби из последње одбране деспотовине, имали право што смо гинули да бисте ви дошли на наше место и наставили наш завет?“

Прилазиш темељу негдашње цркве, осматраш осматрачнице, погледаш у донжон кулу на којој и данас стоји крст Христов, са знамењима Спасове славе у страдању (осликан пре толико столећа), прођеш испод свода капије и нађеш се у унутрашњем граду... Загледаш негдашњу престону дворану, прозоре са витим средишњим

стубићем, кроз које је некад падала светлост на дворјане и госте Ђурђа и Јерине, на њихове несрећне синове и живу мученицу кћи, која се, као и Миличина и Лазарева Оливера, жртвовала за отаџбину, одлазећи да мрском агарјанину буде жена.

Мара Бранковић, велика задужбинарка светогорских манастира, заслужује неко битијно утемељено уметничко дело, ништа мање насушно од музичке драме о њеном оцу, коју су сачинили песник Момчило и његов брат, композитор Светомир, славни Настасијевићи из Горњег Милановца...

Горе, у камену, отвори који су служили за моћне греде престоње дворане... Па онда, уз стрме степенице, ка кулама, да се осмотри славно Дунаво, тија вода ладна... Домаћин нам поглед скреће са богатирске реке, једне од оних едемских, и усмерава га ка Језави, која тече необично – у зависности од нивоа двају река између којих се нашла, заталасава се час ка Дунаву, а час ка Морави... Па онда нам показује место на Језави где су комунисти, после рата, вршили стрељања... Језава, да се најежиш од њеног имена које протиче кроз 1944. и 1945, кад су нам, наводно, донели слободу...

Ипак, под сунцем које се клони заходу, на уму ми је онај величанствени старац, сунчани стуб средњовековне Србије пред робовање, Ђурађ, који је целог живота на себи носио жиг свог оца, и који је, свим силама, морао да се труди да брани остатке остатака српске слободе. Распет између латинског Запада, гладнога непокатоличених душа на једној и исламског Истока, са својим незајажљивим освајачким апетитом, на другој страни,

овај српски владалац, за века свога, нагледао се чуда и покура...

И знао је, како није знао, да неће моћи да одоли, као што ни Цариград није одолео 1453. године, када је Константин XI, по мајци Србин из рода Драгаша, пао браће Други Рим од мухамеданских хорди (кажу да је три дана, заточен у својој смедеревској келији, седокоси витез, унук кнеза Лазара, оплакивао пад Цариграда.)

Снажан и одлучан, човек који је својом појавом, како бележе сведоци, уливао страхопоштовање, Ђурађ је био свестан значења византијске изреке: „Кад те цар јури, бежи; кад те Бог јури, седи“. У драми браће Настасијевић, он свом војводи Кајици вели: „У корену кад коб, зло једно посеци, набуја других сто“... Дакле, знао је, знао, да је пропаст близу...

Па ипак, није се предавао: градио је тврђаву на Дунаву, с мачем у једној и бројаницом у другој руци; горећи од утробног, родитељског бола, назирао је, кроз очне дупље својих синова, турском руком ослепљених, да ће се, кад-тад, родити неко ко ће његов народ повести ка слободи, и својим ухом, већ уморним од звекета мачева, слушао заклетву у Марићевића јарузи. Зато је знао да мора да сачува духовну слободу и самоистоветност свог народа...

И зато није насео на превару Запада, на коју је насео Манојлов син, а брат Константина Драгаша, Јован, претпоследњи из династије Палеолога на престолу Другог Рима... Јер, Јован Палеолог је склопио унију с папом и признао његову власт да би добио војну помоћ за рат против Турака. Вера је продана, а помоћ није дошла,

осим симболичне, недовољне да изађе пред, како рече Његош, „дивјачне тмуше азијатске“.

За разлику од свих осталих са православног Истока, деспот србски одбио је да пошаље своје представнике у Италију, говорећи да је он сусед Латина, и да зна да од тог посла нема ништа. Када му је познати фрањевачки ратник-мисионар, Јован Капистран, нудио да прими унију да би добио помоћ папиних крижара, деспот му је рекао да га Срби сматрају несрећним, али мудрим, човеком, али да би га, промени ли веру у старости, сматрали несрећним лудаком...

О том Ђурђу, човеку бола и поноса (не гордости, него поноса што смо Христови, а не папини или Мухамедови) мислим гледајући у златострујни предвечерњи Дунав...

И, наравно, не забрављам речи које је Хитлер упутио свом специјалном изасланику за Балкан, Херману Нојбахеру, када га је овај молио да промени однос према Србима (не из хуманих, него из практично-политичких разлога). Хитлер је тада уочио да народ као што су Срби не сме да живи уз Дунав.

И зато у србској Војводини, коју хоће да нам отму, има толико чанковлука и пајтићанштине – војвођанери се не боре за народ, него слушају Хитлерове наследнице с оне стране океана, који ових дана „доносе слободу“ Либији, као што су је, у последње две деценије, доносили Србији, Авганистану, Ираку (списак наставите сами)... Хитлер је, према њима, само дечачић у алпским панталоницама. Он се бар није заклањао иза демократије и људских права...

Дакле, као и у време деспота Ђурђа, и сада Срби воде борбу на граници светова - на Дунаву, притешњени између вашингтонских вазала, Европске уније и Турске... Само, сада немамо храброг Ђурђа Бранковића, него на стотине ситнодушних бранковића, брозоумних јаничара и јаничарчића новосветског беспоретка, глобалистичких усташоида који, попут мува које пљују беле столњаке, слећу својим лажима на наше умове и срца, и уверавају нас како треба да продамо не веру за вечеру, него, како неко рече, за обећање вечере...

Али, овде и сада, на тврђави, не мислим о њима – мислим о мишицама старине Ђурђа, о златотекућим водама које смо крвљу заталасавали да бисмо остали своји на своме, о песми „Смедерево“ Ивана В. Лалића, коју чика Марко Марковић сматра једном од најлепших песама нашег језика, јер и она говори о неопходности борбе онда кад изгледа узалудно... Мислим и величанственом, непатетичном руско-белоруском филму Александра Кота, „Брестска тврђава“, који говори о херојској борби бранилаца тврђаве у Бресту, што су је хитлеровци напали 22. јуна 1941.

Неколико непоражених јединица пружало је отпор нацистичким хордама, иако им никаква помоћ није долазила; војници и цивили заједно, удружени да бране Родину, у наподносивом, апокалиптичном ужасу непрекидних напада вишеструко јачег непријатеља – бране се, гину, јуришају, гину, опет гину, јуришају... И, на крају, кад више ништа не помаже, војници Новог поретка бацају бомбу од две и по тоне на руску тврђаву... Дечак који је преживео покољ, оставши глув од експлозије,

свом унуку, после толико деценија, говори о боју, и каже му: „Ја сам тада имао година као ти сад“. И унук га, из светлуцања дечачких очију се то чита, сасвим разуме...

Дечак је спреман, наравно.

Док сам силазио са куле на тврђави, знао сам да ћу овај запис посветити Биљани Ђоровић, жени-хероју наше борбе за Србију слободног ума, жени којој се на разговоре одазивају и Ноам Чомски, Едвард Херман, Дајана Џонстон, Мајкл Чосудовски, Виљем Енгдал, Џудит Рисман, али и српска интелектуална елита, жени која је, без страха од последица, проширивала наше културне и моралне хоризонте (док су се интелектуалној бижутерији, која је, салијеријевски љубоморна на туђу креативност, зенице шириле од страха – шта ће прекоокеански послодовци рећи о тој страшној, анти-евроинтегративној емисији „Атлантис“, јединој таквој на „јавном сервису европске Србије“, којом харају „пр-српски“ политичари.) Биљана Ђоровић је од оних костију које су чиниле кичму Пријездине жене, „госпође разумне“, и руку супруге Радунове („млада жена, ама соко сиви“, вели Његош.)

Она је, са куле Радио Београда, јављала Србији да свет још није покорен, и да још има слободних људских бића која не продају веру за вечеру, ни крсте за масне прсте, ни поштење за печење... Сада су је ЗАБРАНИЛИ; али, толико су се разобличили, поготову црвени универзителја карломарксоња, капичић нашег информативног голог отока и доживотни капо наше концлогорске демократије, да их цео Дунав, овај испод смедеревске тврђаве, не може опрати... А Биљана ће опет на своју

кулу, чим ослободимо Србију. Ако нам Бог благослови нову слободу јер је, многим чињењима и нечињењима, као да ни не заслужујемо.

Уосталом, никад не можемо бити сигурни да ћемо, овде и сада, победити, макар и у једном од „ратова у култури“. Не можемо бити сигурни да све што смо до сада бранили неће ускоро пасти под маљевитим удари-ма Империје „сенилних варвара“ (Жан Бодријар). Али, што падне, усправиће се у Христу непобедивоме, ако не сад, а оно о Његовом Другом доласку. Све непролазне вредности остаће и опстаће. На нама је само да их гра-димо. То ми је рекла тврђава деспотова, наш златни ок-лоп на Дунаву.

2011.

УМЕСТО ЕПИЛОГА

Јахати заједно или висити одвојено? Белешка после три године

Текст који је пред читаоцем настао је 2010. године, у време кад су почињале поделе и полемике међу делатницима „националног фронта“, пре свега на Интернету. Тада ми се чинило (очито, био сам наиван) да ћу оним што пишем те поделе, макар мало, зауставити, јер нам је предстојала (као и сада, уосталом) „борба преужасна“ (Његош), па сам сукобе међу родољубима доживљавао као не само непотребан луксуз „туче над понором“, него и као крајњу опасност по заједничку ствар. Наравно, текст (који сам објавио на старом сајту „Српских двери“, који је постао недоступан) није имао ефекта; поделе међу родољубима су се продубиле, па трају и данас: сад, кад се сви можемо ујединити око одбране Косова у Србији и Устава своје државе, слоге нема на видiku, иако је најнеопходнија за наш голи опстанак.

Зато чланак објављујем поново, уверен да антикосовска већина у Скупштини Србије ускоро може прерасти у својеврсну тиранију ЕУ јакобинаца, спремних да испуне завештање Ненада Прокића да ће Србија бити модерна и ЕУропска са Србима или без њих. Чланак је, ето, и позив и опомена: позив на заједништво у борби за слободну Србију и опомена шта нас чека ако не будемо сложни. Понављам: писан је у време Тадићеве владавине, а опет га објављујем, за време власти Вучића и Дачића, косовопродаваца.

Ante Scriptum

Никако да објавим овај текст, а догађаји престижу један други. Не стижем да се рвем са стихијом времена које, како рече Хамлет, „искочило из зглоба“ (зато толико боли). Тема огледа је, видеће се, неслога у србској интелектуалној опозицији једном тоталитарном режиму, неотитоизму Тадића & сопр. Неслога је последица узајамног неповерења међу људима; а неповерење – ... Неповерење је настало од свих ових издаја које смо гледали од 1918. наовамо, и иза којих су, углавном, стајали србски интелектуалци, кратковиди или дивље себични (а често и једно и друго).

Прво југословенство, па Бановина Хрватска (идејни творац Михаило др Константиновић, отац писца „Философије паланке“), па слугерањство Брозу (надреалисти, попут Марка Ристића, Коче Поповића, Оскара Давича, али не само они), па „Србија се сагињати неће“ преокренута у дејтонску и косовску капитулацију, и, на крају досманлијска досократија, са својим другосрбијанским сеизима и чаушима. Разочарани смо, а и бојимо се једни других, па и самих себе... Чини нам се – свуда је издаја...

Па ипак, живети се мора. И мислити. И тражити слога. Зато овај текст, који касни у односу на збивања.

Ако данас не будемо јахали заједно, сутра ћемо висити одвојено

Кажу да је Џорџ Вашингтон, у борби против „црвених мундира“, британске окупационе војске, изговорио ове речи једном свом генералу. Као и сваки анегдотни

догађај, и овај се можда збио; а можда и није. Али, реченица је савршена: савршено истинита, савршено применљива у свакој борби и свагда. И зато је стављам као наслов, почињући да пишем текст о нечему што ме је ових дана погодило – а то су сукоби и поделе на србској интелектуалној сцени међу људима којима је стало до свог народа и његове будућности. Они који прате наш „патриотски Интернет“ знају о чему је реч: пале су тешке речи о томе да је једна група србских интелектуалаца напустила заједнички фронт и из материјалних разлога почела да брани штеточинске потезе режима у вези са Косовом и Метохијом.

Нећу рећи ни речи о аргументима једне и друге стране, мада ја овом режиму не верујем ништа, поготово када је Космет у питању (1). Ипак, и једна и друга страна су ми блиске, пре свега по свом интелектуално-моралном ангажману. Знам неке од њих и лично, и увек сам их доживљавао као саборце (храбрије и мудрије борце но што сам ја, наравно; али борце на заједничком фронту, фронту последње одбране онога што је од Србства остало). За разлику од пуких политиканата, то су људи који су умели да буду јасни и гласни у доба кад то није нимало лако, а ни пријатно: попу поп, а бобу боб. Зато и пишем овај текст - да бих исказао своју ожалошћеност због сукоба и своју жељу да поводи за исту буду превазиђени, ако је могуће. А ако није... Шта да се ради? Нећу да будем ни задушна баба, нити пак „солитељ памети“ било коме. Шта каже народ: „Одрасли су, служили су војску“. И „Ко зна боље, широко му поље“. Па ипак, ипак... Речи се пишу и изговарају да би их читали и чули.

Мало политичке аутобиографије

Од кад сам постао „политички свестан“, налазим се у некој опозицији. Опозицију Милошевићевом режиму започео сам од продаје радикалских новина странке Вељка Губерине у Кнез Михајловој, наставио као учесник демонстрација 9. марта и студентских протеста на Теразијама 1991. Чекао сам престолонаследника Александра и био са ДЕПОС-ом испред Савезне скупштине 1992. Држао сам, заједно са колегама, блокаду Филолошког и осталих факултета исте те године у покушају да срушимо један неокомунистички режим. Године 1996. и 1997. лупао сам у шерпе и лонце. Био сам у Београду 5. октобра 2000, гутајући сузавац. Писао сам за крагујевачке „Погледе“. Кад су се они угасили, писао сам за „Огледало недеље“. Данас пишем за „Печат“. Никад нисам био члан ниједне партије, али сам сарађивао са омладинским националним покретима – од „Младе Србије“, преко првобитног „Образа“, до „Двери српских“. Све време сам био „активни песимиста“: човек који сагледава мрачну будућност света, претвореног у тоталитарни мравињак, и још мрачнију судбину свог народа, баченог у арену да га звери Новог поретка растргну, али човек који се ипак бори да се та будућност не оствари. Такође, све време сам се суочавао с неуспесима: странка Вељка Губерине распала се скоро пре него што је настала; „краљ улица и тргова“, лажногорац Вук Драшковић, данас тражи од Срба да се одрекну Косова и Метохије; студентски протест 1991. „амортизовали“ су у „Плишану револуцију“; престолонаследник Александар живи у Београду и – ништа; вођа омладинског протеста 1996-1997, Чедомир Јовановић, је од „светосавца“ и „монархис-

те“ постао острашћени србомрзац; петооктобарски ДОС је, за десет година, уништио Србију. „Погледи“ су се угасили, „Огледало“ престало да излази. Остао је „Печат“ (до када?) Уредник „Огледала“, наизглед оштри критичар до-сманлијског режима, улетео је у србоубилачку коалицију „За Европску Турску“ (пardon, Србију), и као намештеник дружине Цветковић-Дачек, био постављен за директора једне културне установе у Београду (својевремено се представљао као начелни, али сиромашни патриота, који нема пара да својим сарадницима плаћа хонораре). Да не заборавим: неки ид оних с којим сам се борио да Србија личи на икону, а не на септичку јаму, погинули су – убили су их, по свему судећи (Небојша Крстић, рецимо). Да и не говоримо о националним поразима: од пада Крајине, преко одвајања Црне Горе (у којој је положај Срба скоро тежи него у Хрватској) до отимања Косова и Метохије. Да и не говоримо о Србији, у којој парада содомита треба да замени београдску спасовданску литију, и у којој медијски кретенизују народ, да живи као на „Фарми“, под будним оком „Великог брата“, и да га електронски чипују, као што чине са псима и стоком. (2)

Па ипак, бар до сада, нисам се предавао. Држао сам се речи оног руског архимандрита, упућених бољшевицима: „Ви ћете победити, али после свих победника, победиће Христос“. И заиста: угледао сам светло на крају тунела. Појавио се низ србских родољуба-интелектуалаца, спремних да свој углед и каријере уложе у борбу за остатке остатака наших духовних и националних циљева. Наравно, таквих никада није недостајало; али, када је у Србији завладала ЕУротична диктатура, појава но-

вих, мудрих, кадрих да на јасан начин уобличи оно што сви желе да кажу, била је охрабрење какво давно нисам доживео.

И сада... Сада сукоби.

Шта је писац хтео да каже?

Оно што хоћу да кажем врло је једноставно. У НАТО Србији, коју желе да коначно „денацификују“ и „пацификују“ неће бити места за инакомислеће. Срђа Трифковић је негде записао да је кетман (једно говориш, друго мислиш, треће радиш) био могућ у комунизму, али да у западном тоталитаризму није могућ: заиста мораш да верујеш да је њихов свет најбољи од свих могућих светова и мораш да мрзиш оне који у то не верују, борећи се против таквих свим силама. Значи да је у таквом систему људима с минимумом отаџбинске свести суђено да буду гоњени. Нема везе да ли си за Равну Гору или Че Гевару, да ли си универзитетски професор или навијач: као што је од октобра 1944, било свеједно да ли си био с Дражом, Недићем или с неким од грађанских партија. Ко год има зеру србске националне свести и савести, биће на удару НАТО квислинга.

Неко је (чини ми се – Чеслав Милош) забележио да је смишљање реченице тежак посао, и да, ако добре реченице већ постоје треба их користити. О србској Новој 2009. години написао сам (а затим на Интернету објавио) текст „Светосавље и апокалипса“, у коме сам узнастојао да понудим слику наше скоре будућности. Цитирам самог себе: „Светосавска црквеност, саборност и симфониичност, хришћански солидаризам и средњи

систем у економији: то је оно што исповеда православни Србин и данас, на почетку XXI века, 'толико напредног да му је припала част да буде последњи' (Владимир Соловјев). Сви који тако мисле и то исповедају, са овом или оном личном или организационом нијансом, ускоро могу бити медијски гетоизирани и пропагандно сатанизовани тако да ће хапшења и прогони оваквих постати нешто што се подразумева. С обзиром да скоро све политичке партије говоре (или ће говорити) мртвачким евроунијатским језиком јавке и одзиве, оне ће се дистанцирати од 'националистичких екстремиста', и препустити их одстрелу 'независног' новинарства и још 'независнијег' судства, перући руке од свега што се не уклапа у логику рајетинске изреке 'Покорну главу сабља не сече'. Том изазову се неће моћи одолети било каквим организованим отпором, јер, између осталог, светосавски родољуби немају своје медије (осим маргиналних, који се дају лако ућуткати.) Испуниће се реч Светог Игњатија (Брјанчанинова), који је за последње дане рекао: 'Отпадија је Богом допуштена, и не можеш је зауставити својом немоћном руком'. Дакле, чекају нас страшни дани, чија је праслика била пад деспотовине Ђурђа Бранковића 1459. године, када су наши записи били пуни 'плача и нарицања и јаоха'. Они који мисле другачије од НАТО 'talking heads' биће проглашени за фундаменталисте који су криви зато што нас још нису примили у ЕУ, иако смо похватали све осумњичене и бацили их у чељусти хашког Минотаура. У земљи несахрањених жртава комунистичког терора, у којој голооточки капои-капичићи и даље примају пензије од

наших, с муком зарађених, убогих плата, треба се спремити за терор нових-старих интернационалиста, целата у име ‘евроатлантских интеграција’.

Знам да ћу бити оптужен за песимизам и дефетизам, који нам у овом тренутку нису нимало потребни. Улога злогука и враног гаврана никад није била омиљена (‘Ради бисмо добре казат гласе, / не можемо но каконо јесте’, веле гавранови љуби Кулин капетана; и зато их не воле.) Али, историја XX века у коме се нисмо покајали због гажења Завета и нисмо вратили Христу и Светом Сави, јасно нам сведочи да су крвави преокрети оно што нас, по правилу увек сналази. Јер, непокајани, постали смо историјски бесловесни (а историјске свести, како каже др Жарко Видовић, нема без свести о злу.) Ко је 1918. године, кад је створена Краљевина СХС са србском династијом на челу, слутио слом 1941. године, Јасеновац и Крагујевачки октобар? Ко је, на Светосавском конгресу у селу Ба, почетком 1944. године, слутио да ће, крајем те исте године, у Београду, уместо краља Петра II, седети Јосип Броз, иако је србско друштво било у највећој мери монархистичко и антикомунистичко? Зар је неко могао да се нада да се Дражин гроб ни до данас неће знати, а да ће гроб србоубице Тита постати култно место нових потурица? И после свих ратних успеха Срба у Крајини и Босни да ће Книн и Дрвар припасти Хрватима? И после витешке борбе Срба на Кошарама и другде 1999. године, да ће НАТО и УЏК владати Косовом? И да ће после херојског антикомунистичког отпора (9. март 1991.-5. октобар 2000. године) на власт у Србији доћи гори упропаститељи од комуниста? Да поновимо:

1. Sprema se Treћи светски рат, који ће, уз извесне нијансе, бити рат Запада против Русије.

2. Пре но што рат почне, Србија, као срце Балкана, мора бити сломљена и окупирана. Хитлер је свом специјалном изасланику, Херману Нојбахеру, рекао да су Срби једини балкански народ свестан своје мисије, и да такав народ не сме живети уз Дунав. И НАТО, Четврти рајх, спремајући се за рат против Русије, мисли то исто.

3. У доба Хитлерове окупације Србије, цвет светосавских родољуба, од патријарха Гаврила и Владике Николаја до Драгише Васића (који се борио на Равној Гори, али чија су жена и ћерка биле немачки таоци) био је изложен прогонима. То треба очекивати и у доба нове окупације Србије, и увод у те прогоне је већ разрађени механизам Хашког суда (који, са своје стране, понавља аустроугарски Бањалучки велеиздајнички процес 1914, организован против србских родољуба из Босне и Херцеговине.)

4. Главни сарадници НАТО окупатора Србије биће домаћи 'евроинтегратори', који су већ одавно поевроунијађени и спремни на све да би доказали своју оданост Вашингтону и Бриселу. Њихова садашња патриотска реторика (бриселски новогovor са шајкачицом) само је вербална магла за прикривање правих намера оних који ту реторику користе. Домаћи евроунијати су већ направили инфраструктуру електронског концлогора Србија: од огромних база података, у којима се скупљају електронски досијеи грађана Србије, преко нових идентификационих докумената са чипом, до убризгавања чипова у коње, краве и кућне љубимце (после којих креће

кампања за чипизацију хуманоида, са слоганом ‘Само Ваш чип!’) Спектакуларне акције хапшења оних који мисле, пишу и говоре не поштујући новогovor political corectness у Њу Ејџ Србији уследиће пошто се политичка и економска криза продубе, и буде потребан жртвени јазац који не може да се одбрани, а кога ће бити лако оптужити за наше непридруживање ‘светлијој будућности’. Претходно ће тајне службе Њу Ејџ Србије инсценирати некакав оперетски чин, који ће бити проглашен за ‘злочин против уставног поретка’. (Осамдесетих година XX века у Чачку се судило невиним људима, оптуженим да су четници-терористи. У оптужници против младог рокера, извесног Совиља, стајало је да је своју гитару стављао у навлаку боје србске заставе(!) Није то доба тако далеко, као ни доба када је УДБА у Чачку прислушкивала професора књижевности, Миодрага Јаћимовића, зато што је рекао да је Фадиљ Хоџа лош писац.) Овај оперетски чин биће проглашен за дело екстремних србских националиста, и у мрежи ‘антитерористичке’ акције могу се наћи сви: од интелектуалаца са Универзитета до навијача фудбалских тимова. А онда ће кренути суђења, лажни сведоци, лажне траке лажних прислушкивања. Business as usual... “

То сам, во времја оно, 2009, записао, ограничавајући се на прогон Срба опредељених религиозно-светосавски. Сада ово „пророчанство“ проширујем на све Србе родољубе, са ма каквом искреном жељом да то Србство посведоче: сви ће бити криви Империји, и баћиће их ad leones. Свака слободна мисао биће гоњена, и сваки слободни мислилац заганан у мишју рупу. Уосталом, то

је будућност читаве тоталитарне неосоветске (а квази-европске!) Уније.

ЕУ тоталитаризам

Европа слови као подручје слободе мисли и изражавања. Наравно, тако је, но само на папиру. Ево шта каже Емануел Бетини, генерални секретар италијанског ПЕН центра („Европа нација“, јул-август 2006.):

„На крају ове кратке анализе ограничавања слободе изражавања, можемо да тврдимо да је прогон писаца постао мање окрутан, али лукавији. Писци, новинари и интелектуалци су јавно мање цензурисани, али се наводе на аутоцензуру. Многи аутори радије ограничавају садржаје својих списа да не би били прогоњени и, пре свега, да не би нанели штету својим породицама и пријатељима. У западном свету постоји варијанта цензуре која се састоји у нештампању и прећуткивању дела и аутора, што наводи писце на ограничавање сопствене слободе изражавања. Неки писци наоко имају максималну слободу, могу да пишу шта желе, нису прогоњени, осим у изузетним случајевима када је у питању национална безбедност, могу да се појављују на јавним местима и да говоре свуда. У очима обичног света све изгледа нормално, али, у стварности није тако. Тим писцима, са идејма супротним од носилаца власти, ускраћује се пропагандни простор, не објављују се прикази њихових књига, а њихови наступи се не најављују у новинама. Њима је врло тешко да искажу своје мишљење и над њима влада мук. Ако желе да преживе, али то је онда горка прича, морају да се ‘нормализују’ путем аутоцензуре. Само у

том случају биће 'званично' живи, али неће више бити слободни да се изразе.

Други разлог који неизбежно води ка аутоцензури јесте сателитска контрола особа и свих њихових приватних средстава комуникације. Коришћењем војних сателита државе су у стању да у реалном времену прате кретање 'ризичних' субјеката. Путем сателита је могуће, чак, да се читају наслови новина које неко носи под мишком или регистарске таблице аутомобила. Свако од нас може да буде контролисан у сваком тренутку дана. Најзад, захваљујући глобализацији и електронским апаратима, могу се детаљно снимати сви телефонски разговори са фиксних или мобилних телефона, све sms поруке и сва електронска пошта. Имајући у виду ефикасност тих контролних инструмената, може се закључити да се друштвено ангажовани писци наводе на аутоцензуру да се не би уплели у контролну мрежу, што би могло озбиљно да угрози њихову аутономију.

На крају, морамо да нарочито укажемо на нетолеранцију неких исламских средина према писцима који нападају различитим културама. То је случај са Оријаном Фалачи, која је доспела на суд, у својој земљи са хришћанском традицијом, зато што се негативно изразила о исламу. У муслиманском свету је у току кампања мржње против италијанске списатељице и то таква кампања која би могла да доведе до ризичних последица по њену личну безбедност. Па где је ту толико хваљена слобода изражавања?"

Европа важи и као подручје одбране слободе кретања. Али, од тога ништа. Рецимо, СИА може да вас

отме и пребацаи било где, у било који део света, у неки од својих концлогора. Ево шта каже уредник „Le monde Diplomatique“, Игнасио Рамоне, о отимању невиних широм Европе, у мартовском броју (2007.) овог француског листа:

„Прво је, 7. фебруара у Паризу неколико европских влада свечано потписало Конвенцију Организације уједињених нација против ‘присилног нестајања’, којом се осуђује коришћење тајних затвора. А затим је 14. фебруара, у Европском парламенту у Стразбуру усвојен извештај који оптужује те исте владе за саучесништво са америчком Централном обавештајном агенцијом (CIA) у операцијама тајних отмица. Према овом извештају, од 2001. до 2005, авиони CIA су најмање 1245 пута слетели, носећи у себи жртве - ‘присилног нестајања’ тајно упућиване у илегални затвор, Гвантанамо, или у затворе саучесничких земаља (Египат, Мароко), у којима је мучење сасвим нормална ствар. Сада је јасно да је европским владама била позната злочиначка природа ових летова. Неке од њих нису се задовољиле само затварањем очију. Пољска и Румунија су посебно осумњичене да су на својој територији имале ‘мали Гвантанамо’ у коме су, чекајући на коначно одређиште, била затворена лица, отета у Пакистану, Авганистану или неком трећем месту.

Британска влада је осумњичена да је учествовала у отмицама оптужених лица и рђавом поступању са њима. Исто као и владе Шведске и Аустрије. Што се тиче немачких власти, оне су оптужене, између осталог, да им је ‘непозната’ отмица њиховог држављанина либанског порекла Цаледа ел Масрија, који је пребачен

у Авганистан и тамо изложен тортури. Италијанске тајне службе су такође оптужене за пружање помоћи агентима СИА, у тајној отмици, у Милану, имама Осаме Мустафе Хасана Насера, званог 'Абу Омар', који је пребачен у Египат у самицу затвора Ал Тора, на југу Каира где је био изложен сексуалном насиљу и тортури. Јасно је да ово масовно кршење људских права није могло да прође без услуга високог представника за спољну политику Европске Уније Хавијера Солане, као што је јасно да је за то знао и његов сарадник, европски координатор за антитерористичку борбу Жис де Врис, који је, једним театралним гестом, одлучио да поднесе оставку: 'Демократске државе – признао је он – морају да воде антитерористичку борбу у оквиру поштовања закона... Рђаво поступање у Абу Граибу, злоупотребе у Гвантанаму и отмице од стране СИА поткопале су кредибилитет Сједињених Држава и Европе. Сви они руководиоци и извршиоци који су учествовали у овим отмицама, морају се бојати правде /... /'

Све ово може да се збуди и код нас: УДБА (самопроглашена БИА) добила је законско право да прати све наше комуникације без икакве дозволе суда. А УДБА је пратила и разарала сваку нормалну србску политичку иницијативу од када је основана, поготову сад кад служи Империји непосредно, без смоквиног листа титоизма. (Ко не верује нека чита четворотомни полицијски досије Војислава Шешеља, који је Српска радикална странка објавила ове, 2010. године). Одатле до тајних хапшења и бацања у подземне хелије нема много корака.

Минимум сагласности

То око чега се можемо окупити је србски завет против нестајања о коме сам неколико речи забележио у тексту „Пред заветним огледалом“, објављеном о Видовдану ове, 2010. године: „Оно о чему и на Видовдан 2010. говоримо јесте последња одбрана. Нећемо у НАТО не само зато што су нас бомбардовали осиромашеним уранијумом и наше потомство осудили на ужас - него и зато да не бисмо учествовали у његовим злочиначким подухватима против остатка света. Једино Срби и Пољаци нису, упркос жељи Хитлера, слали своје трупе на Источни фронт 1941-1944, чак ни они Срби који су сарађивали с окупаторима. Нећемо у Европску унију ако нам отимају Косово – јер Косово је вечно, а ЕУ није Европа отаџбина, него концлогор метастазираног капитализма, који ће се ускоро срушити, као и свако царство неправде. Нећемо да се потчинимо Ватикану чији су свеци Пије XII и Алојзије Степинац, и који почива, између осталог, на злату опљачканом од јасеновачких жртава. Наше „Нећемо!“ је само оклоп око нашег „Хоћемо!“ – хоћемо оно видовданско: „Све је свето и честито било / и милومه Богу приступачно“.

Знамо ми шта је цена нашег „Хоћемо!“ и нашег „Нећемо!“ Ускоро ће нас хапсити за сваку слободну и србску реч, као што су, за време Тита, људи добијали месец дана затвора за певање „Ој, војводи Синђелићу!“ Уосталом, тако ће се остварити, одавно неопходна, акција: „Поштени у затвор!“ Јер, ако су на власти Бранковићи, који кловновски глуме „Обилиће“ (И Косово и ЕУ), и ако они који су ојадрили и распарчали Србију имају паре,

власт и моћ, онда је поштенима место у затвору. Где би се поштен склонио док гадалук не прође?

А нестаће то као што нестају све утваре у зору. Слобода ће зазорити, кад-тад, молитвама онога Кнеза кога је народна песма прогласила Царем зато што је знао да је „земаљско за малена царство, / а небеско увек и довека.“

Око овога треба и даље да се сабирамо, ако можемо. Знамо да ће ми неки родољуби рећи за оне друге: „Али, они су се продали нашим непријатељима!“ Ко се, и колико, продао, врло брзо ће се видети. (3) Али, за сада, бар за сада, не заборавимо: ми, који смо на фронту последње одбране нашег духа и народног интереса, у Србији смо само „лажава маргина“. „Власт“ имамо само на хартији и Интернет сајтовима (питање је до када, јер су и за сајтове потребне паре, којих нема). Од нас, у Србији, не зависи ништа (или готово ништа). Зато не бисмо смели да се сурово обрачунавамо једни с другима (што не значи да не треба полемисати).

Усталом, србска витешка изрека гласи: „Ко зна боље, широко му шпоље!“

За крај

У нас нико као песници није успевао да уобличи оно што треба рећи, а да се запамти. Уместо било каквих закључака, ево песме Петра Пајића „Србија“ (настала је у добаа титоистичког мрака са пет крака). Она нас упозорава шта нас чека ако заборавимо на слогу, којој векови-ма, често безуспешно, стремимо:

Ја сам био у Србији,
Србија је на робији!
Срби седе у кафани
Што пијани, што поклани,
Срби леже покрај друма,
Из глава им ниче шума,
А из сваке српске главе
Теку мутне три Мораве.

Српског вођу Карађорђа
Убио је други вођа,
Место где је било клање
Срби зову Радовање.
Убијеном и убици
Дигнути су споменици,
Сад се сваки Србин бије
Са две своје историје.

Србин само из ината
Секирчетом млатне брата,
Док на гробље брат се сели
Србин се сав сневесели,
Празно му у родној кући,
Не може се ни с ким тући!
Жао му је брата, свега,
А досада изједе га.
Мучни Србин досети се,
Узме штрањуку - обеси се!

Све су српске оранице
Саме као удовице.
Нит се оре, нит се жање,
Србије је стално мање!
Лети јато црних птица
Преко српских ораница.
И гробови небом лете,
Пошли Срби да се свете!

Из детињства видим слику:
Лисица на дрвљанику.
Прелаз, забран и брвине,
Србија од храстовине.
Дувар пуко са свих страна,
А унутра сама Нана.
Нано моја ти нас спаси,
Не дај ватри да се гаси.

Под земљом сам ти видео лице
Србијо, земљо небеснице,
Под земљом теку твоје Бистрице,
Под земљом звоне Грачанице.
Под земљом мач твој и штит се сија,
Под земљом - цела земља Србија.

За крај, још једном

Док сам писао овај текст, ствар се разјаснила: НАТО зомбији „на власти“ у Србији (а реално Србијом владају онолико колико је Џорџ Буш Млађи, који је мешао „she“ и „her“, био власт у САД) потписали су потпуну капитулацију, што се види из поређења два текста УН резолуције о Косову - првобитног (и иначе бедног) и оног усвојеног са САД - ЕУ „партнерима“. Колико је нова резолуција коалиције „За европску Турску“ писана у одбрану српских интереса, види се по томе што је за њу гласала Албанија (!) Јасно је: аналитичари који су мислили да туркофилска ЕУ клика има трун родољубља у киклопском оку својих личних, а незајажљивих интереса - погрешили су. И они су, свесни тога, ово одговорно признали. НАТО зомбији ће ићи до потпуног разарања Србије и утамањивања србског народа, да би се овде поново населили Турци, омиљени савезници САД и НАТО-а.

Но, без обзира на све, пређашња анализа остаје: чека нас велики прогон, и треба се спремати, надилазећи све неспоразуме једном визијом - визијом слоге, обожења и умножења потомака Светог Саве. А за то - Господу се помолимо!(4)

2010.

Напомене:

1. Др Срђа Трифковић, у свом чланку „Неподношљива лакоћа националног пропадања“ („Геополитика“, август, 2010) јасно каже оно што осећам:

„У том нацрту, који ничим не доводи у питање одлуку МСП већ је само прима к знању, тражи се нови дијалог о Косову - али је упадљиво (и фрапантно) да се не тражи поновно отварање пре-

говора о статусу Покрајине. Далеко од тога: званични Београд од Генералне скупштине УН само тражи да позове обе стране на „изналажење обострано прихватљивих решења за сва отворена питања кроз мирољубиви дијалог“.

Такав предлог резолуције УН у грубој је супротности са претходно усвојеном одлуком Скупштине Србије о наставку активности у циљу одбране Косова и Метохије, која изричито захтева наставак преговора о статусу. Пред УН званична Србија сада излази са предлогом који је стопостотно у складу са тежњама илегалног режима у Приштини и са жељама западних сила које су тај режим признале. Сви се они одавно залажу за преговоре са Београдом „о отвореним питањима“ чиме се подразумева да је проблем статуса решен у албанску корист, да Србија такав исход имплицитно прихвата као непромењиву датост и да је циљ преговора у суштини успостављање добросуседских односа две међусобно признате државе.

Друкчије није могло да буде. Почетком лета 2008. спољни ментори Демократске странке пресудно су допринели устоличењу сада владајуће коалиције у Београду. Заузврат су између осталог добили њену обавезу да прихвати свршен чин неповратног губитка Косова и Метохије. Једини проблем представљала је могућа реакција домаће јавности уколико би капитулација била одвећ очигледна. Да би се умањила политичка цена таквог чина решење је нађено у стављању целокупног српског политичко-дипломатског капитала на карту Међународног суда правде у циљу стварања алибија за прихватање неприхватљивог.

Фарса са МСП-ом и са најновијим предлогом Резолуције ГСУН потврђује да владајућа коалиција од првог дана постојања пре две године само обмањује српску јавност претварајући се да се „бори за Косово“, а њени спољни налогодавци само се праве да им због тога није право. Под гг. Тадићем и Јеремићем друкчије није могло да буде“.

Прошло је преко пет година од како сам у Политици 29. јуна 2005. изнео да је приликом заваничне посете Вашингтону, шест недеља раније, главни саветник једног од највиших београдских државних функционера у неформалним разговорима са својим

америчким домаћинима прихватио отцепљење Косова као свршен чин - и изјавио „да је најважније наћи формулу да се та независност спроведе на начин којим би се спречио превелики политички добитак за националисте“. Импликација је била јасна: нема дилеме хоће ли српска страна прихватити независност, него како да се то запакује са што мање роптања у народу и са што мање последица за поборнике опције која пристаје на све. Непуне две године касније, 13. априла 2007, аустријски канцелар Алфред Гузенбауер је дао интервју агенцији Ројтер у коме је обелоданио да су „Тадићеви људи“ са својим аустријским колегама разговарали о спровођењу „суштине Ахтисаријевог плана“ - а та суштина добро је позната. Гузенбауерова индискреција била је пропраћена млаким демантијима који никога нису убедили да се није десило то шта се десило.

У оба случаја кључна личност је неименовани Тадићев саветник. Тај „саветник“ је од 15. маја 2007. до дана министар иностраних послова Србије. А вукови, као што знамо, длаку мењају али не и ћуд.

Одлука МСП и превара Владе Србије са предлогом Резолуције УН указују да је владајућа коалиција сада спремна да косовску фарсу приведе крају, а да њени спољни ментори не виде никакву домаћу опасност по њену стабилност. Радикални обрачун пост-модерног Запада са Србима као непреваспитаном нацијом заснованом на превазиђеним моделима колективног идентитета тиме улази у завршну фазу. Следећа станица: размена амбасадора... „

2. Ево једног записа, необјављеног, од пре две године (била је средина 2008, пре доласка на власт коалиције „За европску Србију“): „Смучио сам се самом себи. (Да сам самокритичнији, згадио бих се самом себи). Затекох се у страху и трепету око тога шта ће, ових дана, учинити отац и син Кркобабићи и њихов ПУПС: да ли ће се окренути Москви или Бриселу, Косову или Америци, и да ли ће се формирати Влада која каже: „Европа или смрт!“ или Влада која каже „Прво Србија!“ сматрајући да Косово још није изгубљено. Зар сам то био ја, Владимир Димитријевић, који је од 1989. године, када је био двадесетогодишњак, тврдио да су три основне вредности србског народа Бог - Краљ - Дом (Свети Николај

Жички), зар сам потпуно изгубио своју младалачку перспективу, своје идеале, своју веру у Свепобедног Христа Коме, како рече Владика Николај, нису потребне брзе, него трајне победе? Зар сам заборавио оно што је Жички Светлосник рекао у писму Бори Карапанџићу: „Неће нас спасити вештина, него врлина“? У 15. веку нас није спасао Ђурађ Бранковић, а у 21. веку треба да нас спасе ПУПС (Партија удружења пензионера Србије)?!

Да сам рокер, рекао бих себи „Too old for rock'n'roll, to young to die“. Оматорио сам. Као коњ, онај Ракићев („Вуче бедно кљусе, сипљиво и 'ромо“), и чини ми се да однекуд чујем жубор воде и мирис траве; али то Палме њишу гране, и све зависи од Палме и ПУПС-ова. Мој младалачки сан о Србској Краљевини био је као онај из Радичевићеве песме „Циц!“ („Ал' се небо осмехива, / ал' се река плави, / а рибарче у чун снови, / јасно ко на јави. // Он хитнуо удичицу, / рибицу је стеко. / Метнуо на жеравицу, / па је тако пеко!“ вели Бранко; а ја сам маштао да дође Престолонаследник, седне на Престо, примивши Миропомазање, и опет живимо и гинемо са вером у Бога, за Краља и Отаџбину.) Сад, кад сам матор као Ракићево кљусе, на мени се испуњавају другачији стихови, они из „Долапа“: „Пусти снови! Напред, вранче, немој стати!“ Окрећи свој долап, „црн, гломазан и труо“, и не надај се ничему. Ни Ничеу, чија је младалачка екстатичност окончана пиљењем, десет година дугим, кроз прозор луднице, у возове који пролазе; а кад гледаш Ничеово лице и бркове, све ти више личи на Херцеговца, најчистији изданак наше динарске крви, и попут Херцеговца, сломљеног од бојева, завршава загладан у ништавило, скрханих идеала.)

Да, читаоче...

Шта се испунило од мојих и Твојих идеала, с којима смо ушли у борбу за Србство са образом оних деведесетих, кас је све изгледало могуће?

Желели смо ШКОЛУ СА ВЕРОМ.

Добили смо веронауку, која некако таљига, али грађанско васпитање је привлачније, јер се тамо ништа не учи, него се играју играонице, а ђаци често бивају пуштени са часова. Просвета је одолела Гаши Кнежевићу, а сада тихо трули, јер се нико за њу не

занима. Ђаци на мобилним телефонима снимају порно - филмове о својим друговима и другарицама и насиље над вршњацима.

Желели смо ПОЛИТИКУ СА ПОШТЕЊЕМ.

Шта смо добили? Добили смо власт мафије повезане с политиком. Добили смо то да су скоро све партије, испод жита, као једна партија, која се узајамно помаже док њихови делатници пљачкају последње остатке народног богатства, а споља се свађају, „позиционирају“ и „опозиционирају“.

Желели смо ВОЈСКУ СА РОДОЉУБЉЕМ.

Војска је потпуно уништена, иако је Србија са свих страна окружена потенцијално непријатељским силама.

Желели смо ДРЖАВУ С БОЖЈИМ БЛАГОСЛОВОМ.

Србија сада није држава него територија, а Срби су све мање народ, а све више становништво. Божјег благослова је све мање; јер, први благослов Његов: „Плодите се и множите“, Срби не испуњавају: 150 хиљада абортуса годишње, а 30 хиљада више умре него што се роди.

И, после свега, ја треба да верујем у ПУПС и Палму? И да се надам да ће они преокренути нашу судбину?

Боже, опрости и помози да се издржи!“

Дакле, 2008. је било прилично јасно. Али, наравно, нико се није надао баш оволикој мери разградње. Коалиција „За европску Србију“ претворила се у коалицију „За европску Турску“, и сад већ чујемо, у Рашкој области и другде, дечју песмицу „Цихад, цихад, четир ноге“, као што смо донедавно слушали „Хашим Тачи танана“ и „Разболе се Србија, / суши се ко грана, / лечио је брижљиво / Хавијер Солана“... Па ипак... „Из нових фресака стара туга веје / није све пропало кад пропало све је“, вели Рајко Петров Ного. И ја му верујем, јер верујем у Бога и Србство.

3. Чак и они, за које смо мислили да су упропастили Србство, имали су своје тренутке повратка Истини свог народа. После смрти Слободана Милошевића, један од најжешћих критичара његове владавине, Срђа Трифковић, записао је („Европа нација“, април 2006):

„Већ два и по миленијума европски човек негује трагедију као уметничку форму која јасно артикулише основне проблеме њего-

вог постојања и одражава суштинску трагику тог постојања. Трагедија као уметност и трагедија као живот сусрећу се у личности Слободана Милошевића.

Шекспирове драме доживљавамо као одраз стварности, а не само као естетски феномен. Један Хамлет, Магбет, Ричард Трећи... саопштавају нам поруке безвременог важења језиком бардове маште који је вазда савремен. Са друге стране, тешко је отети се утиску да животни пут Милошевићев - који се стварно одиграо, ту, пред нама - има карактер Шекспирове творевине.

Тај пут може да се подели у четири периода неједнаког трајања и значаја.

У првој фази, до 1987, Милошевић је био немаркантни кадар Савеза комуниста Србије, апаратчик вичан унутарпартијским марифетлцима, али слабо познат ван редова номенклатуре.

Са чувеним инцидентом у Косову Пољу рађа се вожд у кога се полажу огромне наде и очекивања милиона Срба са обе стране Дрине. Са Осмом седницом Милошевић постаје самоуверени лидер за којим се сврставају партијски лојалисти и ванпартијски патриоти у истом строју - не толико његовом намером, колико њиховом спремношћу да сопствена стремљења и жеље, разнородне и често међусобно несравњиве, пројектују на њега.

Супротности тог периода разрешене су у трећој фази (1992-2000), када цинично манипулативни мистер Хајд коначно односи превагу над вождом Џекилом. Ово је савршено одговарало Клинтоновом Вашингтону, са којим се Милошевић вазда надао некој нагодби. У тој нади охрабривала га је чињеница да са Запада, а пре свега из САД, није било озбиљних покушаја слабљења његовог унутрашњег положаја. Клинтонова администрација није подстицала успон озбиљне алтернативе Милошевићу јер је закључила још у раној фази југословенског конфликта да његов опстанак на власти одговара америчким интересима у балканској регији. Стратешка одлука америчке владе да порази Србе (дакле не српског лидера или владу, или не само њих, већ национални ентитет у целини) представљала окосницу политике Вашингтона на Балкану од почетка 1992, па надаље. Српска страна је слабљена споља политичком изолацијом, санкцијама, медијском сатанизацијом, а

изнутра кроз омогућавање неспутане, са Запада ничим ометане Милошевићеве власти и кроз омогућавање Милошевићу да врши непрекидан утицај на прекодринске Србе. Пустили су га да влада јер су били свесни да Србе води без идеја и без страсти.

И напoкoн, последње четири године његовог живота, у хашкој ћелији, доносе катарзу и делимично искупљење Слободана Милошевића пред нацијом и историјом за небројене грехе, свесне и несвесне, из претходне деценије и по. Некима је било јасно далеко пре изручења, а већини након њега, да је суђење њему било суђење нацији јер су оптужбе биле по дефиницији колективне. После процеса који је требало да протекне глатко, траје годину-две и буде окончан увелико ковертираном пресудом, било би саопштено да интеграција у међународну заједницу изискује да се Срби суоче са злоделима у којима су били колективни саучесници под Милошевићем, да их признају и да се јавно покају због њих, а богами и да плате одштету жртвама у износу сразмерно тежем од репарација наметнутих Немачкој у Версају. Спремност на прихватање свега наведеног била би доказ преваспитаности, а свако колебање доказ незрелости за интеграције.

Што све није испало по наведеном плану, заслуга је искључиво самог Милошевића. У припреми своје одбране он је испрва био вођен личним мотивима. Негде од почетка 2004, међутим, схватио је да без обзира каква била његова лична судбина, он обавља један посао од историјског значаја. Побиијајући злокобни хашки фалсификат новије српске историје као једног непрекинутог злочиначког удруживања у циљу стварања Велике Србије, пројекта који има свој крвави траг од Гарашанина до данас, Слободан Милошевић је напoкoн у својој мотивацији и јавном деловању спојио лични и национални интерес. У претходне три фазе његовог личног и политичког живота тај спој нажалост није постојао: све до Хага његова је мотивациона структура била лично функционална, али системски дисфункционална.

После изручења Хагу, проблем Милошевића за Србе престаје да буде политички и постаје општенационални. Његово изручење представљало је кулминацију процеса који је започео и пре 5. октобра 2000. Њиме су потврђене две битне чињенице.

Као прво, Срби су до даљњег престали да постоје као иоле самостални актери на међународној сцени. Њихов је статус презреног објекта а не респекта вредног (па макар и омраженог) субјекта балканских процеса. Носиоци политичке моћи у Београду можда су се надали да ће изручењем себи обезбедити статус вазала спољних ментора. Ни толико им није пружено, јер Западу су Срби били потребнији као монета за поткусуривање него као послушни партнери. Вазалски однос подразумева и изванредан степен заштите неких националних и државних интереса подређене стране, а то је Србији после Милошевићеве предаје било тврђе ускраћено него до тада. Његовим изручиоцима јасно је стављено до знања да могу да буду само сатрапи, беспоговорни извршиоци, који не могу ни да се претварају да на ма шта имају права, већ морају бити захвални за оно шта им се и ако им се додели.

Као друго, Видовданом 2001. завршен је деветомесечни период током којег је Србија имала шансу да развије стратегију повратка у свет на бази заштите националних и државних интереса, самопоштовања и достојанства. До Видовдана је било места некој нади да ће у датом тренутку Коштуница своју тада још постојећу латентну снагу преточити у стварну моћ и спречити даље харање ДОС-овских гаулајтера. После тог датума за такав преокрет је било прекасно, без обзира на Коштуничин долазак на чело владе две и по године касније. Изручењем Милошевића поражена је нада у демократски препород Србије: уместо варљивих идеала 5. октобра, још тврђе је завладао општи цинизам који додатно утире пут западњачком нихилизму. Повратак Срба у тзв. Европу на бази самопоштовања одгођен је у недоглед.

Да, животни пут Слободана Милошевића заиста има карактер Шекспирове творевине. Сви елементи су ту: амбиција, понос, моћ, насиље, злокобно утицајна жена, манипулације, дволичност, изазивање судбине, пад, освешћење, стоичко па и херојско носење са злим силама, постхумно искупљење. И *dramatis personae* и сценски захват су колосални.

У народу свиклом да производи више трагедија него што може да издржи, трагедија звана Слободан Милошевић нема премца.“ Речи Срђе Трифковића потписујем и ја.

4. Србски пророк, Свети Николај Жички, у „Речима српском народу кроз тамнички прозор“, писаним у логору Дахау, дао је је своје виђење разлоге страдања нашег народа у Другом светском рату, као и начине покајања и повратка себи. Што је важило онда, важи и данас:

„Гршили смо и испаштали смо. Увредили смо Господа Бога, кажњени смо. Укаљали смо се сваким неваљалством, опрали смо се крвљу и сузама.

Погазили смо све што је прецима било свето, зато смо били погажени.

Имали смо школу без вере, политику без поштења, војску без родољубља, државу без Божјег благослова. Отуда нам пропаст и школе, и политике, и војске, и државе.

Двадесет година паштили смо се да не будемо своји, зато су нас туђинци поклопили својим мраком.

Двадесет година ругања прецима, што су се приволели Царству Небескоме, због тога губавог нам царства земаљског губитак. Каквом смо мером мерили Бога и своје претке, тако нам је одмерено.

Ипак, добили смо помиловање. За увреде мислима и речима и делима, за безбројне нечувене увреде Његовог Величанства Цара над царевима, Господа Бога, у току пуних 20 година, били смо осуђени на смрт. Осуда је почела да се извршује. И убијен је сваки осми Србин. Онда је смртна казна ублажена те смо осуђени на вечиту робију, на вечито робовање у оковима Немаца. Али, кад је земља српска проврела од крви и суза сиротиње раје, кад су славске свеће сужања паљене мршавим рукама и гашене сузама, и кад су молитве српских паћеника покренуле анђеле и светитеље да измоле од Бога милост, тада је Свемилостви поново ублажио казну, па је вечито робијање свео на две године робије. За двадесет година свога злотворнога живота добио је народ српски свега две године робије. Зар то није боговска милост? Зар би се могао наћи на земљи цар који би трпео двадесет година грдње и поруге, па да ипак овако помилује своје псоваче и ругаче? Никад и нигде. Оволико милости доликује само Господу Богу нашем.

Којим путем сада да пођемо? Не онуда, само не онуда, којим смо ходили две деценије.

Шта сада да радимо? Све, само не оно што смо радили у време између два светска рата.

Да не грешимо, те да поново не испаштамо.

Да не вређамо Цара Господа Бога, те да не заслужимо још већу казну, авај, без помиловања.

Да се не каљамо неваљалством, те да се не би морали поново прати својом крвљу и својим сузама.

Да не газимо светиње предака наших, те да не би опет били прегажени.

Нека нам школа буде са вером, политика са поштењем, војска са родољубљем, држава са Божјим благословом.

Нека се сваки врати Богу и себи; нека нико не буде ван Бога и ван себе, да га не би поклопила језива тама туђинска, са лепим именом и шареном одећом.

Нека се свак, ко је српски родољуб, пашти да задобије Царство небеско, којим се једино може задржати царство земаљско на дужи време.

Кад је наш народ рекао: правда држи земљу и градове, као да је рекао: Царство небеско држи царство земаљско. Јер, правда је једна сила од многих сила Царства небеснога. Једна друга сила јесте вера, трећа љубав, четврта истина, пета милост, шеста мудрост, седма чистота, и тако скоро без броја и без краја.

Размислите коју од ових сила имате, а коју немате. Пожурите да их све задобијете. Тако ћете бити савршени као Отац ваш небески што је савршен. Тако ћете одолети мрачним силама пакла, које су биле преовладале вашом државом, које ће нас и у сећању дуго морити као што мори страشان сан. И тако ћете најзад, оружани силом небеском, најбоље потврдити и своје родољубље и свој назив православних хришћана. Нека вам је на помоћ Господ Христос, са Оцем и Духом Светим, на век века. Амин.“

